

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย

RESULT OF PROJECT – APPROACH ACTIVITY SET THROUGH
EXPERIENCE FOR PRESCHOOL CHILDREN

พิกุล เกิดปลั่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

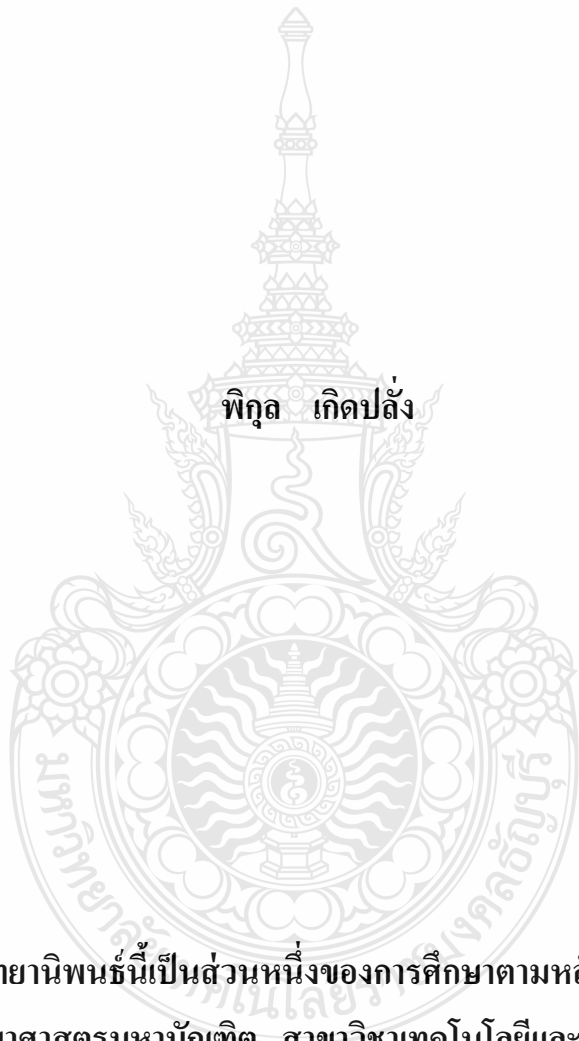
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย
Result of Project – Approach Activity Set Through Experience for
Preschool Children

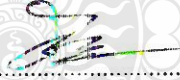
ชื่อ – นามสกุล นางพิกุล เกิดปลั่ง
สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน
ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

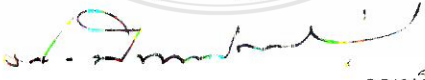

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แสงเดือน)

.....กรรมการ
(ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)

วันที่ 15 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2555

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย
ชื่อ – นามสกุล	นางพิกุล เกิดปลั่ง
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 (ฝ่ายอนุบาล) จำนวน 215 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาล 1/4 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมการคิดแบบบูรณาการ

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพ 81.99/83.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
- 2) ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.59 ซึ่งหมายความว่า ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ทำให้ผลการเรียนของเด็กปฐมวัยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นร้อยละ 59
- 3) คะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การคิดแบบบูรณาการ, กิจกรรมการจัดประสบการณ์ชุดกิจกรรมแบบโครงการ, แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis Title	Result of Project – Approach Activity Set Through Experience for Preschool Children.
Name – Surname	Mrs. Phikun Kerdplung
Program	Educational Technology and Communications
Thesis Advisor	Dr. Tiamyod Pasawano
Academic year	2554

Abstract

The objective of this research was to 1) develop a project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory for preschool children, 2) study an effectiveness index of students who study by the project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory for preschool children and 3) compare pre-test and post-test achievement by the project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory for preschool children. The population for this research was 215 students of the nursery at Thetsabanthaklong 1 School. The sample size included 34 students in class of 1/4 by simple random sampling. The instruments used in the experiment include the project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory for preschool children, third items of the achievement test as 10 questions, and the form of observation behavior integrated thinking.

The results of the research indicated that :

1. Development of project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory had an effective 81.99/83.53 rate, higher than the criteria of 80/80.
2. The effectiveness index of project - approach activity set through experience of sufficiency economy theory is 0.59. Therefore, the project - approach demonstrates an effect to achievement for preschool children increase of 59 percent.
3. Post-test score is higher than pre-test score by a statistically significant .05

Keywords : Integrated Thinking, Project - Approach, Sufficiency Economy, An activity set through Experience

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาจาก ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เอาใจใส่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง รวมถึงกรรมการท่านอื่นๆ ด้วย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นางปรังจิตร ภาคีแก้ว นางสาวรรณา กรัสมพรหม นางสาวคันทรส วงศ์ศักดิ์ นางรัก ชุณหกาญจน์ นางสาวช่อผกา ผลภิญโญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม พันธุ์ไสว ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย และแบบทดสอบชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติการเกษตร 3 องค์การมหาชน ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นักเรียนเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติการเกษตร (กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง)

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แสงเดือน รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา กุหากาญจน์ รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์ลำเจียก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา บ่มเพาะจนผู้วิจัยสามารถนำเอาหลักการมาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบใจนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณทุกๆ ท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอระลึกถึงและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

พิกุล เกิดปลั่ง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ฉ	
บทที่	
1 บทนำ.....1	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....4	
1.3 สมมุติฐาน.....5	
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....5	
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย.....6	
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....7	
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....10	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....11	
2.1 ชุดกิจกรรม.....12	
2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ โครงการ.....24	
2.3 เศรษฐกิจพอเพียง.....43	
2.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....48	
2.5 การประเมินตามสภาพจริง.....59	
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....66	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....73	
3.1 แบบแผนการทดลอง.....73	
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....74	
3.3 เครื่องมือในการวิจัย.....74	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	78
4 ผลการวิจัย.....	81
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4.2 การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์.....	81
4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	84
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	86
5.2 เครื่องมือในการวิจัย.....	86
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	88
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	88
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
- รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบทดสอบ.....	99
- หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	100
ภาคผนวก ข.....	106
ตัวอย่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ.....	107
ภาคผนวก ค.....	131
แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย.....	132
ภาคผนวก ง.....	138
รายละเอียดการจัดประสบการณ์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง.....	139

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก จ.....	163
แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน.....	164
ภาคผนวก ฉ.....	169
- ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	170
- ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	171
- การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง.....	172
- การหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก.....	172
- คะแนนของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	173
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แบบแผนการทดลอง The single group , Pretest – Posttest design..... 73
2	ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) และค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของการทดลองทั้ง 3 ขั้นตอน.....84
3	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง..... 84
4	แสดงความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....170
5	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....171
6	การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง.....172
7	การหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก.....172
8	แสดงคะแนนของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....173

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสำหรับสังคมไทยในอนาคต มีจุดมุ่งหมายที่จะให้คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขสามารถพึ่งพาตนเองได้มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีศาสนาและวัฒนธรรม วิถีชีวิตมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประชาคมไทยและประชาคมโลกให้มีความสุข สร้างสังคมแห่งความรู้ คุณภาพ คุณธรรม สมานฉันท์ และ เอื้ออาทรกันบนพื้นฐานภูมิปัญญาไทยและสากล ในการที่จะทำให้เป้าหมายดังกล่าวนี้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้ทุกคนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งระดับจังหวัด ระดับพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนก็ตาม การพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำหรือช่วยเหลือและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการที่มีความจำเป็นเหมาะสมมากที่สุด ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในปัจจุบัน เช่น การนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งสามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของโรงเรียนให้เป็นไปตามความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545 : 20)

แนวการจัดการศึกษาหมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ และมาตรา 6 ความมุ่งหมายการจัดการศึกษามีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เก่ง ดี มีสุข มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เคารพกฎหมายเสมอภาค รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพและเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรา 8 หลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้ต่อเนื่อง มาตรา 9 หลักการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษามีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ระดมทรัพยากร

การมีส่วนร่วมของบุคคล องค์กรเอกชนชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จิระ งามศิลป์, 2548 : 4-5) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบาย และจุดเน้นในการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2545 ในนโยบายข้อที่ 3 ว่าด้วยส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้โดยพัฒนา ผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพมีการพัฒนารอบด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังได้กำหนดมาตรการให้ทุกโรงเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและจัดให้มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม วินัย กีฬา ทักษะชีวิต หลีกเลี่ยงปัญหาเสพติดและโรคเอดส์ ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ
2. เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ประวัติศาสตร์ไทย และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
3. พัฒนาระบบการเรียนรู้และจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นไทย
4. สถานศึกษาจัดสาระของหลักสูตรตามกรอบของหลักสูตรแกนกลาง รวมทั้งให้สอดคล้อง กับสภาพของผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่น
5. พัฒนาระบบการนิเทศโดยเน้นการนิเทศภายในสถานศึกษา และพัฒนาระบบเครือข่าย สารสนเทศ ด้านวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. จัดบริการแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สนับสนุนให้ชุมชน ครอบครัว มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล รับผิดชอบ
7. ประเมินผู้เรียนรอบด้านด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง พัฒนาเครื่องมือ เพื่อใช้ ติดตาม กำกับ ประเมินคุณภาพนักเรียน สถานศึกษา และเพื่อการวิจัยข้อบกพร่องของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามาโดยตลอด เพราะการจัดการศึกษาต้องอาศัย กระบวนการ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และการนิเทศ จากการดำเนินงานในโรงเรียนที่ผ่านมามีปัญหาต่างๆ มากมาย ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางด้าน การนิเทศทางการศึกษา ขาดงบประมาณดำเนินการ ขาดวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือ ในการนิเทศ ครูไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ครูไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และจากการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานในระดับ โรงเรียน

พบว่า ปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน คือ ความตระหนักถึงความสำคัญความจำเป็นในการทำงานอย่างมีระบบ การพัฒนาตนเองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน การวางนโยบายที่ไม่ชัดเจนส่งผลถึงการจัดกิจกรรมการสอน รวมถึงบรรยากาศโดยภาพรวมของโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ทำให้โรงเรียนมีจุดอ่อนในการพัฒนาบุคลากรของตนเอง แนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไข คือ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่โรงเรียนต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้มีการพัฒนาทุกด้าน ตามกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 51-53)

การพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ในระดับปฐมวัยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ และมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา กล่าวคือ ในช่วงแรกของชีวิตจนถึงวัย 6 ปี เป็นระยะที่เชลสมองเจริญสูงสุด โดยเฉพาะสมองของเด็กวัย 3 ปี เจริญเติบโตถึงร้อยละ 80 ของสมองผู้ใหญ่ (UNESCO, 1983 : 2)

ดังนั้น ครูควรคำนึงถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยมุ่งจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็กก่อนจากนั้นค่อยก้าวไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวออกไป สิ่งที่ย้ายไปหาสิ่งที่ยาก จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับความจริงที่อยู่รอบๆ ตัวนักเรียนด้วยการลงมือปฏิบัติเองและค้นพบเอง นับว่าเป็นพื้นฐานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กประการหนึ่ง แนวการจัดประสบการณ์หนึ่งที่ได้รับการสนใจอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกาและอีกหลายประเทศรวมถึงประเทศไทยคือ การจัดประสบการณ์แบบโครงการ Project Approach ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนซึ่งอยู่ภายใต้หลักการสอนที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ (Child Centered) คือ ให้เด็กเรียนรู้ด้วยการทำโครงการที่มาจากความสนใจของเด็กเอง โดยเด็กจะเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้รับความรู้จากครูเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้เรียน และครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กนั่นเอง จากวัตถุประสงค์ของการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของเด็ก พัฒนาทักษะการลงมือปฏิบัติของเด็ก พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กและเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก จากโครงสร้างการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้จากรูปธรรมไปหานามธรรมโดยผ่านการเล่นด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยต้องมีใจรักเด็กอย่างจริงจังอย่าแสวงหาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กล่าวคือ ถ้าทำ ถ้าแสดงออก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นของตนเอง เล่นร่วมกับเพื่อนทุกคนได้อย่างมีความสุข การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอน

เป็นสื่อที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ภาษาที่ใช้สื่อสารกับเด็กควรเป็นภาษาที่ง่ายๆ เด็กฟังแล้วเข้าใจ โดยเฉพาะ น้ำเสียงที่ใช้กับเด็กต้องเป็นกันเอง เพื่อให้เด็กเกิดความรักความอบอุ่นอยากเข้าใกล้ไม่กลัวคุณครู อยากมา โรงเรียนทุกวัน การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยต้องมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเกิด พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และด้านสติปัญญา ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงควรมี ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการแนวทางและวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว โดยจัด ให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะ ความพร้อม ความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก ตลอดจน สามารถป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่อาจเป็นปัญหาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นหลักการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จัดตามหลักสูตรของสถานศึกษาโดยยึดหลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับเด็ก และยึดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และความต้องการของเด็กเป็นหลัก สำหรับผู้วิจัยเอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ด้วยโครงการ (โครงการ) งานวิจัยให้เด็กได้เรียนรู้ จากการทดลองปฏิบัติจริงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน การสร้างบรรยากาศที่ดีจะช่วย ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ซึ่งก็คือบรรยากาศที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการคิด แสดงความรู้สึกความต้องการของตนและเปิดเผยตนเองมากที่สุด การจัดประสบการณ์ดังกล่าวควรให้ นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้มีโอกาสสัมพันธ์กับครู เพื่อน และผู้อื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดทักษะกระบวนการคิด แบบบูรณาการถึงความต้องการ ความรู้สึกรวมถึงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งนักเรียนจะมีประสบการณ์และ พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 23)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลและผลจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การวางแผนพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียน จากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัด ประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 สมมุติฐาน

1. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ประสิทธิภาพตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

นักเรียนโรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 (ฝ่ายอนุบาล) จำนวน 215 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นอนุบาล 1/4 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 34 คน

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ว่าด้วยการรู้จักช่วยเหลือตนเองและครอบครัว การรู้จักแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น การประหยัดและการออม โดยการนำเอาวัสดุเหลือใช้ที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมาประดิษฐ์เป็นของเล่น มาจัดประสบการณ์แบบโครงการของนักเรียนชั้นอนุบาล 1/4 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 (ฝ่ายอนุบาล)

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะที่ใช้ในการศึกษา ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาทดลองวันละ 30 นาที ช่วงเวลา 08.30 น.- 09.00 น. ของทุกวัน รวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกระบวนการคิดเชิงบูรณาการของเด็กปฐมวัย

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เรื่อง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระดับปฐมวัย ที่จัดกิจกรรม 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

2. แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งภายในแผนการจัดประสบการณ์จะมีกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะบอกถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรม แนวการประเมินผล สื่อและอุปกรณ์ที่ครูจะต้องใช้ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

3. โครงการ หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดรูปแบบการทำงานอย่างมีระบบมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน และเป็นการศึกษาด้วยตนเองเพื่อค้นหาคำตอบในข้อสงสัย

4. การจัดประสบการณ์แบบโครงการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้กับนักเรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง การค้นคว้าหาข้อมูลแสวงหาความรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา การทำงานอย่างมีระบบ การวางแผนการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้เรื่องกระบวนการคิดเชิงบูรณาการที่ได้จากการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ชั้นอนุบาล 1 ซึ่งวัดได้จากผลต่างของคะแนนการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้

6. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก การลงมือกระทำหรือการผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่ครูได้คาดหวังไว้และผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถมากน้อยเพียงใด นำพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด (สุวิมล ว่องวานิช, 2546 : 13)

7. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการรู้จักช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือครอบครัว รู้จักการออม และรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

8. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 3 – 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 34 คน

9. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ หมายถึง ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีระดับประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

10. เกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 หมายถึง ระดับคะแนนที่กำหนดขึ้นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดให้ระดับคะแนนดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทำแบบฝึกชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการทั้ง 3 ระยะ ที่นักเรียนทำ

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

11. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index หรือ E.I.) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนักเรียนอนุบาลชั้น 1/4 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ถือว่า เป็นนวัตกรรมการสอนที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมช่วยสร้างความสนใจ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน มีส่วนร่วมในการเรียน และสร้างความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดกิจกรรมมีการจัดระบบการใช้สื่อ ผลิตสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะการใช้สำหรับครู ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาตนและสังมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน จึงต้องใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนในหลากหลายวิธี ซึ่งมีคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543: 36-37) ได้เขียนไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิด แบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถาม และแบบใช้การตัดสินใจ
2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล ได้แก่ วิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียน แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ประกอบการเรียน เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัด การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียน ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป
4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ประกอบด้วย การโต้ว่าที่กลุ่ม Buzz การอภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติวการประชุมต่างๆ การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้น คู่คิดการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น
5. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ
6. เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ปริศนาคำทาย ความคิดร่วมมือแข่งขันหรือกลุ่มสืบค้น กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน กลุ่มร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือกันทำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
2. เด็กปฐมวัยเกิดการคิดเชิงบูรณาการจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนแบบโครงการ เพื่อศึกษากระบวนการคิดเชิงบูรณาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอื่นๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ชุมคกิจกรรม

2.1.1 ความหมายของชุมคกิจกรรม

2.1.2 แนวคิดที่นำมาสู่การผลิตชุมคกิจกรรม

2.1.3 ประเภทของชุมคกิจกรรม

2.1.4 องค์ประกอบของชุมคกิจกรรม

2.1.5 ประโยชน์ของชุมคกิจกรรม

2.1.6 ขั้นตอนการผลิตชุมคกิจกรรม

2.1.7 การหาประสิทธิภาพของชุมคกิจกรรม

2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ โครงการ

2.2.1 ความหมายของโครงการ

2.2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ (Project Approach)

2.2.3 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีโครงการ

2.2.4 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีโครงการ

2.2.5 ประเภทของโครงการ

2.2.6 เทคนิคการสอนแบบโครงการอย่างง่าย

2.3 เศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.2 หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 2.4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
 - 2.4.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
 - 2.4.2 หลักการของหลักสูตร
 - 2.4.3 จุดหมายของหลักสูตร
 - 2.4.4 สาระการเรียนรู้
 - 2.4.5 การจัดกิจกรรมและประสบการณ์
 - 2.4.6 การประเมินพัฒนาการ
 - 2.4.7 การใช้หลักสูตร
- 2.5 การประเมินตามสภาพจริง
 - 2.5.1 ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง
 - 2.5.2 แนวคิดและหลักการของการประเมินผลตามสภาพจริง
 - 2.5.3 ลักษณะสำคัญของการวัดและการประเมินผลจากสภาพจริง
- 2.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
 - 2.6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ซึ่งนิยมใช้ในทางการศึกษา เพราะผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือชี้แนวทางในการสอนหรือให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.1.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมดังนี้

วาสนา ชาวหา (2525 : 139) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมว่า หมายถึง การเรียนการสอนที่จัดเป็นโปรแกรมทางการเรียนสำหรับผู้เรียนด้วยตนเองตามความสามารถ และความสนใจเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมความสามารถแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ของตนเองไปถึงขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลาคอยผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นต้องคอย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 25) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมว่า เป็นสื่อการเรียนที่อาศัยระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการเรียนการสอนเหล่านี้เรียกว่า สื่อประสม ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ยุพิน พิพิธกุล (2539 : 212) ได้กล่าวถึงความหมายของชุดกิจกรรมว่า ชุดกิจกรรมรายบุคคลเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ในชุดกิจกรรมนี้จะประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรงานพร้อมเฉลย บัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในชุดการเรียนการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนเรื่องนั้น ๆ

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542 : 91) ได้กล่าวถึงชุดกิจกรรมว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อประสม (Multimedia) ซึ่งหมายถึงการใช้สื่อการสอนตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามต้องการ สื่อที่นำมาใช้ร่วมกันนี้จะช่วยเสริมประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามลำดับขั้นที่จัดไว้สำหรับหน่วยการเรียนตามหัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับความรู้

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2542 : 1) ได้สรุปความหมายของชุดกิจกรรมว่าหมายถึง การนำสื่อการเรียนการสอนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชาในลักษณะที่สื่อแต่ละชิ้นมีคุณค่าส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันหรืออาจกล่าวได้ว่าชุดฝึกเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่ง คือ นำสื่อหลายๆ อย่างมารวมกันเพื่อใช้สอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีบูรณาการสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นตามเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สุดารัตน์ ไฟพงสาวงค์ (2543 : 52) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมคือ ชุดการเรียนหรือชุดการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึงสื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้าง ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดและองค์ประกอบอื่นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จ

จากการศึกษาความหมายในข้างต้น พอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมคือ ชุดการจัดประสบการณ์ที่ครูสร้างขึ้นประกอบไปด้วยสื่ออุปกรณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

2.1.2 แนวคิดที่นำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่ดีและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนได้นั้นจะต้องมีแนวคิดในการผลิตชุดกิจกรรม ดังนั้นการศึกษาได้ให้แนวคิดในการผลิตชุดกิจกรรม ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542 : 92-94) ได้ให้แนวคิดและหลักการในการนำเอาชุดกิจกรรมมาใช้ในระบบการศึกษา สรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนควรจะคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การจัดการเรียนการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำและช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่เปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม การจัดการเรียนการสอนแต่เดิมนั้นยึดครูเป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง โดยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่างๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการสอน การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูประมาณ 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือนักเรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป การใช้สื่อการสอนในปัจจุบันได้ครอบคลุมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ การใช้สื่อหลายๆ อย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทน การใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนตลอดเวลา การผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรมมีผลต่อการใช้ของครูคือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือครูเป็นผู้หยิบใช้อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็นสื่อการสอน “เพื่อช่วยผู้เรียน” คือให้ผู้เรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน

4. ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม แนวโน้มในปัจจุบันและอนาคต กระบวนการเรียนรู้จะต้องนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดกิจกรรม

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนมาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ทราบว่าความคิดริเริ่มหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และเกิดการเรียนรู้ไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้นจะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญ

เพ็ญศรี สร้อยเพชร (2545 : 4-5) ได้สรุปแนวคิดการผลิตชุดกิจกรรมมาใช้ในระบบการศึกษาสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

แนวคิดแรก เกิดจากการที่นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเรามีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน เช่น ความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และอื่นๆ นักการศึกษาจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้เหมาะกับแต่ละบุคคล มีการให้การศึกษาโดยเสรีตามเอกัตภาพ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่สอง เป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น สื่อการสอน ซึ่งประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และกิจกรรมทั้งหลาย โดยครูจะเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและชี้ทางให้เท่านั้น

แนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่พยายามจะจัดระบบของการใช้สื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลง เนื่องจากเดิมการผลิตการใช้สื่อการสอนมักจะออกมาในรูปแบบต่างผลิตต่างคนต่างใช้ มิได้มีการนำสื่อหลายอย่างมาบูรณาการให้เป็นระบบอย่างเหมาะสม และสะดวกในการใช้

แนวคิดที่สี่ เป็นแนวคิดที่พยายามที่จะเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับสภาพแวดล้อม เพราะแต่เดิมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียว ครูเป็นผู้นำและนักเรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เป็นผู้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นักเรียนจะมีโอกาสได้พูดก็ต่อเมื่อครูให้พูด การตัดสินใจของนักเรียนส่วนใหญ่จะตามครู ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนต่อนักเรียนในห้องนั้นแทบจะไม่มีในลักษณะของการถกเถียง หรืออภิปรายทางวิชาการเลย นักเรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกหัดการรู้จักฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น หรือฝึกฝนการทำงานเป็นหมู่คณะ เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จึงมักไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเนื่องจากขาดประสบการณ์ในด้านดังกล่าว นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมแต่เดิมการเรียนการสอนจำกัดอยู่เพียงในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ ครูไม่ค่อยพานักเรียนออกไปสู่สภาพภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชนของตนอาศัยอยู่

แนวคิดที่ห้า เป็นความพยายามที่จะจัดสถานการณ์ให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้มากที่สุดนั่นก็คือ การจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ดังนี้

1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ให้นักเรียนทราบผลประกอบกิจกรรมของตนในทันทีว่าเป็นอย่างไร มีการเสริมแรงในกรณีที่นักเรียนทำถูกต้อง อันจะมีผลให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
3. ให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น และความสามารถของนักเรียนเอง

สรุปได้ว่าแนวคิดในการผลิตชุดกิจกรรม คือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สื่อและวิธีการสอนของครู สภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ตลอดจนถึงการจัดสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด

2.1.3 ประเภทของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมมีหลายประเภท ที่เราจะนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังที่นักการศึกษาได้ให้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542 : 94 - 97) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้สอนจะใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือเป็นกิจกรรมการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกันมุ่งในการขยายเนื้อหาสาระได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลง และเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมในชุดกิจกรรม ในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้ อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น
2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมสำหรับให้ผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้มักจะใช้สอนในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น
3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ เป็นชุดกิจกรรมสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วยชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมชนิดนี้อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533 : 3) จำแนกชุดกิจกรรมตามลักษณะการใช้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยายหรือชุดกิจกรรมสำหรับครู เป็นชุดกิจกรรมที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการสอนหน้าชั้นเรียน เพื่อเปลี่ยนบทบาทของครูให้พูดบรรยาย น้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สื่อที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ประกอบเสียงบรรยายในเทป แผนภูมิ แผนภาพ ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพและเสียง และแนว การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายตามปัญหาหรือหัวข้อที่กำหนดไว้ เพื่อความสะดวก ในการใช้กิจกรรมประเภทนี้ มักจะบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะกับความหนาและจำนวนสื่อการสอน แต่จะมีสื่อบางประเภทที่ไม่นิยมใส่ไว้ในกล่องชุดกิจกรรมเนื่องจากมีปัญหาบางประการ เช่น

1.1 สื่อหรืออุปกรณ์ที่มีราคาแพงเกินไป หากใส่ไว้ในกล่องเกิดสูญหายได้

1.2 สื่อการสอน ที่มีขนาดใหญ่เกินไปไม่เหมาะสมที่จะนำมาใส่ไว้ในกล่อง เช่น กระจ่าง ผนัง แผ่นป้ายสำลี ลูกโลก ฯลฯ ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวหากจะนำมาไว้ในกล่องชุดกิจกรรมแล้วจะทำให้ กลุ่มชุดกิจกรรมมีขนาดใหญ่โต เทอะทะ ไม่สะดวกในการหยิบไปใช้ในการเรียนการสอน

1.3 สื่อหรืออุปกรณ์ที่อาจแตกหักและเสียหายได้ง่าย เช่น อุปกรณ์ พวงหลอดแก้ว หลอดไฟต่างๆ

1.4 สื่อการสอนที่เสียหรือบูดเน่าได้ เช่น พืช ผัก ผลไม้ ต่างๆ

1.5 สื่อการสอนที่เป็นสิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์ต่าง ๆ

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มหรือชุดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียน เป็นชุดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ประกอบด้วย ชุดย่อยตามจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละ หน่วยการสอนและในแต่ละศูนย์กิจกรรมจะมีสื่อการเรียนที่จัดไว้ในลักษณะของสื่อประสม พร้อมทั้ง มีเนื้อหาครบถ้วนตามจุดประสงค์ของบทเรียนที่วางไว้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละศูนย์จะมีลักษณะ เป็นเอกเทศและมีการจัดกิจกรรมเสริมไว้ในศูนย์สำรอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เวียนกันเรียนในศูนย์กิจกรรม เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้ว (ไม่นับศูนย์สำรอง) ก็แสดงว่าผู้เรียนได้เรียนครบถ้วนตามที่ กำหนดไว้ในหน่วยการสอนแล้ว

ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มนี้ ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม บัตรคำสั่งที่มีในแต่ละศูนย์กิจกรรมทุกขั้นตอน และก่อนที่ผู้เรียนจะเปลี่ยนศูนย์กิจกรรมไปยังศูนย์อื่น จะต้องจัดบัตรต่าง ๆ และสื่อการเรียนการสอนเข้าที่เดิมให้เรียบร้อยก่อนที่ผู้เรียนจะใช้เรียนด้วยตนเอง

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้โดยมีห้องเรียนพิเศษที่เรียกว่า ห้องเรียนรายบุคคล มีคู่มือเตรียมไว้ให้ผู้เรียนนำชุดกิจกรรมไปใช้เรียน และเมื่อมีปัญหาระหว่างการเรียนผู้สอนก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในฐานะผู้ประสานงาน ผู้เรียนอาจนำชุดกิจกรรมนี้ไปเรียนที่บ้านได้ด้วย โดยมีผู้ปกครองหรือบุคลากรอื่นๆคอยให้ความช่วยเหลือ ชุดกิจกรรมรายบุคคลจะช่วยในการฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแก่ผู้เรียนเนื้อหาในชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้เน้นหน่วยการสอนย่อย จึงอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ชุดการสอนย่อย หรือ โมดูล (Module)

สรุปได้ว่า ประเภทของชุดกิจกรรม คือ ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม และชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล

2.1.4 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมประกอบด้วยสื่อประสมในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป โดยใช้วิธีการจัดระบบเพื่อให้ชุดกิจกรรมแต่ละชุดมีประสิทธิภาพ และมีความสมบูรณ์ในตัวเองมีนักการศึกษาได้จำแนกส่วนประกอบของชุดดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533 : 4) ได้จำแนกส่วนประกอบของชุดกิจกรรมไว้ 4 ส่วนคือ

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดกิจกรรม และผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดกิจกรรม
2. คำสั่งหรือการมอบหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนจากชุดกิจกรรม
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ชุดกิจกรรม
4. การประเมินผลเป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบต่างๆ

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2542 : 2) ได้จำแนกส่วนประกอบของชุดกิจกรรมไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือสำหรับครูและผู้เรียนที่ต้องใช้ชุดฝึก
2. คำสั่ง หรือการมอบหมายงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาวิชาและสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสมและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า และผลการเรียนรู้ในรูปแบบทดสอบต่างๆ

บุญเกื้อ ควรวาท (2542 : 94-97) ได้จำแนกองค์ประกอบที่สำคัญๆ ภายในชุดกิจกรรมไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดกิจกรรม ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมเอาไว้อย่างละเอียด ทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดกิจกรรมแบบกลุ่มและรายละเอียดซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการ

2.3 การสรุปทบทวน

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ ประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง ตัวอย่างจริง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอน ตามบัตรกำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังแบบประเมินผลที่อยู่ในชุดกิจกรรมอาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง เลือคำตอบที่ถูกจับคู่ คูณจากการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

สุพรรณ บุญเฉลิม (2547 : 34) ได้สรุปการจำแนกองค์ประกอบชุดกิจกรรมว่าประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม เนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมที่หลากหลาย และการประเมินผลที่ได้จากการใช้ชุดกิจกรรม

วัชรินทร์ กาวิชา (2548 : 23) ได้สรุปการจำแนกองค์ประกอบของชุดกิจกรรมว่าประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม คู่มือครู เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล

สรุปองค์ประกอบของชุดกิจกรรม สรุปได้ดังนี้คือ

1. คู่มือครูในการใช้ชุดกิจกรรม

2. คำสั่งหรือการมอบหมายงาน

3. เนื้อหาสาระ

4. แบบฝึกหัด แบบทดสอบ การประเมินผล

5. แบบเฉลยกิจกรรม

2.1.5 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมเป็นสื่อประสมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในด้านการเรียนแล้ว ยังมีประโยชน์อีกมากดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนผู้เรียนที่มีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะผู้ที่เรียนจากชุดกิจกรรมจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกันซึ่งผิดจากการเรียนรู้จากครูต่างคนต่างสอน
5. มีการวัดและการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. สร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2542 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรมได้ดี
2. เพื่อเร้าความสนใจของผู้เรียนให้สนใจเรียนดียิ่งขึ้นและส่งเสริมประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนแสดงความคิดเห็นฝึกการตัดสินใจ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4. ช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน เพราะชุดฝึกผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้

ได้ทันที

5. เพื่อช่วยส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหาในการเรียนได้

6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนช้า เรียนได้เร็วขึ้น

เพ็ญศรี สร้อยเพชร (2545 : 6) ได้กล่าวถึงประโยชน์กิจกรรมไว้ว่า

1. ช่วยผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีคุณลักษณะนามสูง
2. ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดกิจกรรมเปิดโอกาสให้

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง

3. ประหยัดเวลา แรงงาน ใช้จ่าย
4. แก้ปัญหาในโรงเรียนที่มีครูไม่เพียงพอ
5. ใช้ได้ทุกระดับการศึกษา

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมมีประโยชน์ในการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4. ช่วยให้เกิดความคิดและแก้ปัญหาในการเรียนได้
5. ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนช้า เรียนได้เร็วขึ้น
6. ประหยัดเวลา แรงงาน และรายจ่าย

2.1.6 ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม

การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนนั้น มีนักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมดังนี้

เพ็ญศรี สร้อยเพชร (2545 : 37-39) ได้เสนอขั้นตอนในการทำชุดกิจกรรม สรุปได้ 10 ขั้นตอนดังนี้คือ

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม เป็นการกำหนดว่าจะทำชุดกิจกรรมในวิชาอะไร ระดับชั้นใด โดยอาจดูเนื้อหาจากหลักสูตร หรือแผนการในแต่ละวิชาเพื่อเป็นแนวทาง
2. กำหนดหน่วยการสอน ขั้นตอนนี้เป็นการแบ่งเนื้อหาวิชาต่างๆ ออกเป็นหน่วยย่อยที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง ซึ่งอาจจะใช้เวลา 1-3 คาบ แล้วแต่ผู้ผลิตชุดกิจกรรมจะกำหนด
3. กำหนดหัวข้อผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่นักเรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4 – 6 หัวข้อ
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหัวข้อ โดยสรุปรวมแนวคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อหรือมโนทัศน์ โดยอาจจะคิดเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนแล้วจึงเขียนเป็นเชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยกำหนดแนวทางการเรียนโดยละเอียดว่าผู้สอนและผู้เรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไรบ้าง ใช้สื่อการเรียนในขั้นตอนไหนอย่างไร เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น อาจเขียนให้อยู่ในรูปของแผนการสอนก็ได้ หรือใช้แบบสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอบทราบว่าการผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เขียนไว้ เพื่อที่จะประเมินว่าหลังจากผู้เรียนประกอบกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนที่วางไว้แล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความละเอียดและสลับซับซ้อนมาก เพราะผู้สร้างกิจกรรมจะต้องรู้หลักและทฤษฎีในการผลิตสื่อการสอนแบบต่างๆ ว่าสื่อที่จะใช้หน้าชั้นเรียนควรมีลักษณะขนาดและสีอย่างไร สื่อสำหรับกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคลควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

9. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อเป็นการประกันว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้สอนแล้วผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ที่ผู้ผลิตคาดหวังไว้ จึงมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์จึงต้องคำนึงถึง “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าเป็น E_1/E_2

10. การใช้ชุดกิจกรรม เมื่อสร้างชุดกิจกรรมและได้ปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วก็สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามลักษณะและประเภทของชุดกิจกรรม

2.1.7 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นทดสอบกับนักเรียน 1 คน (One-to-one testing) โดยเลือกนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนเรื่องที่จะสอนมาก่อนเลย จำนวน 1 คน แล้วให้เรียนจากชุดกิจกรรมจนจบ โดยปฏิบัติดังนี้

1. ตอบแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)
2. เรียนจากชุดกิจกรรมจนจบบทเรียน
3. ทำแบบฝึกหัดในบทเรียนไปพร้อมกันในขณะที่เรียน
4. ตอบแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) แล้วนำผลที่ได้รับมาพิจารณาปรับปรุงส่วนที่

เห็นว่ายังบกพร่อง เช่น เนื้อหา สื่อต่าง ๆ แบบทดสอบต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นทดลองกับกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) ใช้กับนักเรียน 10 คน ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนดังกล่าวมาก่อน ดำเนินการเช่นเดียวกับขั้นที่ 1 ทุกประการ เมื่อเสร็จกระบวนการแล้วนำชุดกิจกรรมมาแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง และนำผลคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดและทำแบบทดสอบหลังเรียนไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ 80/80

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองภาคสนาม (Field Testing) โดยทดลองใช้กับนักเรียนทั้งชั้นเรียนโดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 แล้วนำผลไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

การคำนวณค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

80 ตัวแรก คือ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มในการทำแบบฝึกหัดในบทเรียน

80 ตัวหลัง คือ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มในการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ถ้าปรากฏว่าทั้งคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของกลุ่มในการทำแบบฝึกหัด และการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ไม่ต่ำกว่า 80 ทั้งคู่ ก็ถือว่าชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และการประกอบกิจกรรมของนักเรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของการสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transition Behavior) ของนักเรียน ได้แก่ การประกอบกิจกรรมกลุ่ม งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้ กระทำได้โดยการเอาคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนเป็นร้อยละ

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบปลายภาคเรียน ทำได้โดยการเอาคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมารวมกันหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนเป็นร้อยละ

ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นระดับที่ผู้สร้างชุดกิจกรรมพอใจว่า หากชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพสูงระดับนั้นแล้วชุดกิจกรรมก็มีคุณค่า น่าพอใจ การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติตั้งไว้ต่ำกว่า เช่น 75/75

จากเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมดังที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ที่ 80/80 เพราะเป็นการวัดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่มีเนื้อหาทั้งที่เป็นความรู้ความจำและเนื้อหาที่เป็นทักษะ

การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม มี 3 ระดับ ดังนี้คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์
2. เท่ากับเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเท่ากับเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์
3. ต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อมีประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซ็นต์ ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

การจัดประสบการณ์สำหรับการศึกษาปฐมวัย มีความหลากหลายแตกต่างจากแนวคิดใหม่ของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลทำให้การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ได้กลายมาเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ของครูที่ผู้เรียนสามารถได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้รอบด้านไปพร้อมกับขณะเรียน

การปฏิรูปการศึกษาเป็นการเคลื่อนไหวของกลไกการศึกษา โดยทั่วโลกที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของสังคมด้วยการสร้างคนให้มีคุณภาพการเปลี่ยนแปลงนี้ หลายประเทศได้กำหนดเป็นนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศเพื่อจัดระบบการศึกษาใหม่ และปรับปรุงการศึกษาเดิมให้สอดคล้องกับบริบทความเป็นมา เงื่อนไขและเศรษฐกิจของประเทศตนซึ่งจะแตกต่างกันไปแต่ละประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มุ่งการปฏิรูปการศึกษา ขณะนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นับว่าเป็นความสำเร็จอีกขั้นหนึ่งของความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ และเป็นพลังสำคัญในการนำประเทศไทยไปสู่สถานะการพัฒนาที่ดี

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นไปที่การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหลัก ดังนี้ หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ หมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา หมวด 3 ระบบการศึกษา และหมวดที่สำคัญที่สุดคือ หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ส่วนหมวดอื่นๆ จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ เช่น หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา และ หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาระดับหนึ่งในสังคมไทยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสนใจแต่ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าให้ความสำคัญ เพราะการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับความต้องการของสังคมและชุมชนไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนต้องได้รับต่างกับในหลายๆประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติยังปรากฏแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา 3 ประเภท คือ

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ
2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนของเอกชน และโรงเรียนสังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น
3. ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน เช่น โรงพยาบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

จากแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 รัฐได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กำหนดเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี โดยคาดว่าก่อนปี 2544 และเด็ก 3-5 ปี เข้าเรียนก่อนประถมศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ในปี 2544 ซึ่งมีแนวทางการขยายบริการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมสนับสนุนการเตรียมความพร้อมอย่างมีมาตรฐานแก่เด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542:9)

สรุปได้ว่ารัฐให้ความสำคัญกับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน โดยให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจัดกิจกรรมในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เป็นแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และผลที่จะตามมาอีกก็คือ การศึกษาของประเทศไทยมีความเท่าทันกับการศึกษาของต่างประเทศได้แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้

จากปัญหาทางการศึกษาเกิดในหลายๆ ประเทศที่รัฐต้องพัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เมื่อประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกิดขึ้น ทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ทั้งทางด้านการจัดการศึกษาที่สังคมมีส่วนร่วมมีการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่ครูมีต่อเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและรู้จักแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนหรือที่เรียกว่าการให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้องควร (กวิน เสือสกุล, 2543 : 9)

ในการปฏิรูปการเรียนรู้คุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งประสงค์จะเกิดขึ้นได้นั้น ย่อมต้องอาศัยกระบวนการเรียนการสอนที่มีลักษณะเหมาะสมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และได้กำหนดจุดเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ลักษณะสำคัญ คือ

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. การเรียนรู้แบบองค์รวม
3. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง
4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
5. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

กระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 5 ลักษณะ จะเกิดผลสูงสุดได้ถ้ามีการวางแผนดำเนินการอย่างเป็นองค์รวมร่วมกันอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายมากมาย ลักษณะวิธีการสอนบางวิธีมีความคล้ายคลึงกันมากเพียงแต่จัดต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น

สรุปได้ว่า ในการปฏิรูปการเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นจากปัญหาทางการศึกษาก่อนปฏิรูปมีปัญหาส่งผลไปถึงอนาคตข้างหน้า ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการค้าระหว่างประเทศการเมืองการปกครองหรือหลายๆ ด้านในประเทศ ดังนั้นจึงมีการพัฒนาการศึกษาใหม่ตามคุณลักษณะทั้ง 5 คือ ให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข ให้เด็กเรียนรู้แบบองค์รวม ให้เด็กได้คิดเอง ให้เด็กปฏิบัติเองและสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นด้วยตนเอง

การจัดการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

การสอนในระดับก่อนประถมศึกษาไม่นั้น ไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดเป็นกิจกรรมบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น และการทำงานกิจกรรมเป็นหลัก การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูจำเป็นต้องวางแผนและรู้หลักในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการพัฒนาการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนการสอน ครูสามารถปรับและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ

แผนประสบการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูปฐมวัย จากหลักสูตรก่อนประถมศึกษา ดังภาพแสดง มีขั้นตอนของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกหัวข้อมี 3 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 เด็กเป็นผู้กำหนดหัวข้อ

วิธีที่ 2 ครูและเด็กร่วมกันกำหนดหัวข้อ

วิธีที่ 3 ครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อ

ขั้นที่ 2 ระดมความคิดจากเด็กเกี่ยวกับหัวข้อที่เลือกด้วยการตั้งคำถามและสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากจะบอกอะไรและครูต้องการเพิ่มเติมอะไรที่เด็กควรรู้อีกแล้วบันทึกไว้

ขั้นที่ 3 วางแผนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกิจกรรมประจำวัน

ขั้นที่ 4 แยกกิจกรรมตามพัฒนาการแต่ละด้าน

ขั้นที่ 5 จัดกิจกรรมลงตารางซึ่งมีตารางสำหรับเขียนแผนการจัดประสบการณ์ 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 แยกตามตารางกิจกรรมประจำวัน

รูปแบบที่ 2 แยกตามกิจกรรมหลัก

รูปแบบที่ 3 แยกตามพัฒนาการ

ในการปฏิรูปการเรียนรู้ คุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งประสงค์จะเกิดขึ้นได้นั้น ย่อมต้องอาศัย กระบวนการเรียนการสอนที่มีลักษณะเหมาะสม ในการปฏิรูปการเรียนรู้ได้กำหนดจุดเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ลักษณะสำคัญ คือ

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. การเรียนรู้แบบองค์รวม
3. การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง
4. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น

จากกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ลักษณะ จะเกิดผลสูงสุดถ้ามีการวางแผนดำเนินการอย่างเป็นองค์รวมร่วมกันอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายมากมาย ลักษณะวิธีการสอนบางวิธีความคล้ายคลึงกันมาก มีเพียงจัดต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น มีแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย วิธีการสอนบางวิธีมีความคล้ายคลึงกันมากมีเพียงจุดต่างเล็กน้อยเท่านั้น ในที่นี้จะขอนำเสนอวิธีการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมสามารถให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตามกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ลักษณะนั้น ซึ่งได้แก่การเรียนการสอนแบบบูรณาการ ในหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540

รูปแบบการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย (วิชัย สุปิงคลัด, 2550 : 56) รูปแบบการเขียน
แผนการจัดประสบการณ์ของปฐมวัย

1. พัฒนาการ
2. มาตรฐาน
3. ตัวบ่งชี้
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์
5. จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 5.1 ด้านจิตพิสัย
 - 5.2 ด้านทักษะพิสัย
 - 5.3 ด้านพุทธิพิสัย
6. สาระสำคัญ
7. สาระการเรียนรู้
 - 7.1 สาระที่ควรเรียนรู้
 - 7.2 ประสบการณ์สำคัญ
8. คุณธรรมจริยธรรม (เน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)
 - 8.1 ความพอประมาณ
 - 8.2 ความมีเหตุมีผล
 - 8.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี
 - 8.4 เงื่อนไขความรู้
 - 8.5 เงื่อนไขคุณธรรม
 - 8.6 พฤติกรรมบ่งชี้
9. กระบวนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์เล่นปนเรียน
กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด จัดไม่เกินกว่า 20 นาที
 - 9.1 กิจกรรมสร้างความสนใจเล่นปนเรียน
 - ขั้นเตรียม
 - ขั้นสอน
 - ขั้นสรุปและประเมินผล
 - 9.2 กิจกรรมเล่นอย่างเสรี การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ
40 – 60 นาที

10. สื่อ แหล่งเรียนรู้
11. การวัดและประเมินผล
 - 11.1 วิธีการวัด
 - 11.2 เครื่องมือวัด
 - 11.3 เกณฑ์การวัด
12. ลงชื่อผู้จัดกิจกรรมประสบการณ์
13. ผู้บริหารลงลายมือชื่อ
14. บันทึกผลหลังสอน
15. เสนอผู้บริหารบันทึกความคิดเห็นหลังสอน
16. ภาคผนวก
 - 16.1 แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
 - 16.2 แบบสังเกตพฤติกรรม
 - 16.3 แบบบันทึกพฤติกรรม
 - 16.4 การบันทึกผลการสนทนา
 - 16.5 การบันทึกการสัมภาษณ์
17. วิเคราะห์สภาพปัญหาที่พบจากการจัดประสบการณ์
18. จัดทำเค้าโครงการวิจัยปฏิบัติการแก้ไขปัญหาของการจัดกิจกรรมประสบการณ์

จากรูปแบบการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่กล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ซึ่งครูเป็นผู้เตรียมการโดยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ อันซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา พร้อมๆ กัน โดยครูต้องเขียนครอบคลุมทุกอย่าง ทั้งพัฒนาการ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ด้านพุทธิพิสัย สารที่ควรเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ คุณธรรมจริยธรรมทั้งหมด ทั้งยึดเด็กเป็นสำคัญในการเลือกหัวข้อหรือเรื่องที่จะเรียนและต้องเป็นการเรียนปนเล่น และครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรม ประเมินพัฒนาการและทำการบันทึกผลต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.2.1 ความหมายของโครงการ

โครงการ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาวิชาการที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เลือกขึ้นมาศึกษาค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานตามที่ตนเองมีความถนัด มีความพร้อมและสนใจ แล้วลงมือปฏิบัติให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดของงานที่จะทำไว้ล่วงหน้า เป็นขั้นตอน พร้อมทั้งคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้โดยได้รับคำแนะนำปรึกษาจากครูอาจารย์ในโรงเรียนของตน

โครงการ คือ งานวิจัยเล็กๆ สำหรับนักเรียนเป็นการแก้ปัญหาหรือข้อสงสัยหาคำตอบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หากเนื้อหาหรือข้อสงสัยเป็นไปตามรายวิชาใดจะเรียกว่า โครงการในรายวิชานั้นๆ นักเรียนจะเป็นผู้ที่เลือกหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้าดำเนินการวางแผน ออกแบบ ประดิษฐ์สำรวจ ทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการแปรผล สรุปผล และการเสนอผลงานด้วยตัวของนักเรียนเองครูที่ปรึกษาเป็นเพียงผู้ดูแลช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเท่านั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง กิจกรรมที่จัดว่าเป็นกิจกรรมโครงการจะต้องประกอบด้วย เนื้อหาสาระตามรายวิชานั้นๆ ซึ่งนักเรียนเป็นผู้เลือกเรื่องที่จะศึกษาเองเพื่อตอบปัญหาที่สงสัย นักเรียนเป็นผู้วางแผนทดลองจนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลหรือประดิษฐ์คิดค้นรวมทั้งแปรผล สรุปผล และเสนอผลการศึกษาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือเท่านั้น

การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ คือ การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่เด็กเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงเด็กจะได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักการวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (วิมลศรี สุวรรณรัตน์ และ มามะ ทิพย์ศิริ, 2544 :13-15)

การทำโครงการ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้ผู้สอนต้องมอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการในทุกช่วงชั้น ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องกำหนดภาระงานในลักษณะของโครงการให้ผู้เรียนปฏิบัติในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 4 รูปแบบต่อไปนี้

1. โครงการสำรวจ
2. โครงการสิ่งประดิษฐ์
3. โครงการแก้ปัญหาหรือการทดลองศึกษาค้นคว้า
4. โครงการอาชีพ

การกำหนดให้ผู้เรียนทำโครงการสามารถทำได้ 3 แบบ คือ

1. โครงการรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

2. โครงการกลุ่ม เป็นการทำโครงการขนาดใหญ่และซับซ้อน ต้องให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันหลายด้านช่วยกันทำ การประเมินโครงการควรเน้นการประเมินกระบวนการกลุ่ม

3. โครงการผสมระหว่างรายบุคคลกับกลุ่มเป็นโครงการที่ผู้เรียนทำร่วมกัน แต่เมื่อเสร็จงานแล้วให้แต่ละคนรายงานผลด้วยตนเอง โดยไม่ต้องได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการคือ ครูจะต้องวางแผนการสอนและเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าว่าจะจัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะจูงใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นตอนการทำโครงการ

1. คิดและเลือกหัวข้อเรื่อง
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของ
3. การเขียนเค้าโครงของโครงการ
4. การปฏิบัติโครงการ
5. การเขียนรายงาน
6. การแสดงผลงานการเขียนเค้าโครงของโครงการ หัวข้อ รายการ รายละเอียดที่ต้องระบุ
 1. ชื่อโครงการ
 2. ชื่อผู้ทำโครงการ
 3. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
 4. ระยะเวลาดำเนินงาน
 5. หลักการและเหตุผล
 6. จุดหมาย วัตถุประสงค์
 7. สมมติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการการทดลอง)
 8. ขั้นตอนการดำเนินงาน
 9. ปฏิบัติโครงการ
 10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
 11. เอกสารอ้างอิง บรรณานุกรม ทำอะไรกับใคร เพื่ออะไร

โครงการ คือ กระบวนการทำงานที่ผู้เรียนทำด้วยตนเองตามจุดประสงค์ที่กำหนดแล้ว เสนอผลงานต่อผู้สอน (เบญจพร วงษ์พรต, 2545:24-25)

โครงการ คือ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้าทดลอง ประดิษฐ์ คิดค้น โดยมีครูคอยกระตุ้น แนะนำและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เป็นเหมือนสะพานเชื่อมระหว่างห้องเรียนกับโลกภายนอก ซึ่งเป็นชีวิตจริงของผู้เรียน เพราะนักเรียนต้องนำความรู้ที่ได้จากชั้นเรียนมาบูรณาการกับกิจกรรมที่จะกระทำ เพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่ๆ การสร้างความหมาย การแก้ปัญหาและการค้นพบด้วยตัวเอง (สถิต จันทร์นวล, 2545:14)

สรุปได้ว่าโครงการ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากปัญหาที่เด็กมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามวิธีการที่มีระบบเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง และผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยครูเป็นผู้แนะนำ

2.2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ (Project Approach)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยวิธีโครงการมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการเป็นการศึกษาค้นคว้าตามความสนใจความถนัดความสามารถของผู้เรียนภายใต้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือผลงาน ซึ่งมีความสมบูรณ์ในตัวโดยมีนักเรียนเป็นผู้วางแผนและครูผู้สอนคอยให้กำลังใจและคอยชี้แนะ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2539:1-2)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ เป็นการทำการกิจที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาของครูตั้งแต่การคิดโครงการ การวางแผนดำเนินการ การออกแบบ การลงมือปฏิบัติ รวมทั้งร่วมกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533:5)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ เป็นการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ภายใต้การแนะนำ การให้คำปรึกษาและการดูแลของครูหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541:166)

Project Approach คือ การสอนแบบโครงการหรือแบบโครงงาน วงการศึกษาของไทย ใช้ชื่อการสอนแบบโครงการในระดับปฐมวัยศึกษาหรือระดับอนุบาลศึกษา และใช้ชื่อการสอนแบบโครงงานในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา การสอนดังกล่าวเป็นวิธีการหนึ่งในหลายวิธีที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง นับเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการปฏิบัติที่เหมาะสมและการเรียนรู้ที่มีความหมายเต็มไปด้วยความกระตือรือร้นของเด็กปฐมวัย

ที่มาแนวคิด Project Approach เริ่มจากความเคลื่อนไหวของนักการศึกษากลุ่มพิพัฒนนิยม (Progressive) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงศตวรรษที่ 19 – 20 จอห์น ดิวอี้ ได้เขียนบทความ และหนังสือที่เกี่ยวกับการสร้างประสบการณ์ทางการศึกษา ที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความตระหนัก ในชุมชนร่วมกัน และได้นำโครงการเข้าไปใช้ในโรงเรียนทดลองที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในปี ค.ศ. 1943 ลูซี่ สปราก มิตเชลล์ (Lucy Sprague Mitchell) ได้นำนักศึกษาของวิทยาลัยการศึกษาแบงก์สตรีท เมือง นิวเจอร์ซีย์ ออกศึกษาสิ่งแวดล้อม และได้สอนครูให้รู้จักวิธีการใช้โครงการวิธีสอนที่พัฒนาโดยวิทยาลัย การศึกษาแบงก์สตรีทนี้ มีส่วนคล้ายคลึงอย่างมากกับการสอนการใช้โครงการวิธีสอนแบบโครงการ ส่วนในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ครูโรงเรียนก่อนประถมศึกษา เมืองเรกจิโอเอมิเลีย ประเทศอิตาลี ได้ประสบความสำเร็จในการนำโครงการเข้าไปใช้กับเด็กปฐมวัย แต่ลักษณะโครงการส่วนใหญ่โน้มเอียงไปทาง การเรียนรู้ภาษากราฟฟิก (เขียนภาพลายเส้น) และข้อมูลที่ขยายการเรียนรู้ของเด็กผ่านโครงการ รวมทั้ง บทบาทของครูและพ่อแม่ในงานโครงการ และการนำแนวคิด Project Approach มาประยุกต์ใช้ในการ เรียนการสอนระดับปฐมวัยศึกษา Project Approach หรือการสอนแบบโครงการจะปรากฏ กิจกรรม 5 ลักษณะในแต่ละระยะของการทำโครงการซึ่งเสมือนขั้นตอนการสอนแบบโครงการ กิจกรรม ทั้ง 5 ลักษณะประกอบด้วย

1. การอภิปรายในงานโครงการ ครูสามารถแนะนำการเรียนรู้ให้เด็กและช่วยให้เด็กแต่ละคน มีโอกาสแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนทำกับเพื่อนการพบปะสนทนากันในกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น ทำให้ เด็กมีโอกาสที่จะอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. การศึกษานอกสถานที่หรืองานในภาคสนาม เป็นกระบวนการที่สำคัญของการทำ โครงการประสบการณ์ในระยะแรกครูอาจพาไปศึกษานอกห้องเรียนเรียนรู้สิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่อยู่รอบ บริเวณโรงเรียน เช่น ร้านค้า ถนนหนทาง ป้ายสัญญาณ งานบริการต่างๆ ฯลฯ จะช่วยให้เด็กเข้าใจโลก ที่แวดล้อมมีโอกาสพบปะกับบุคคลที่มีความรู้เชี่ยวชาญในหัวเรื่องที่เด็กสนใจซึ่งถือเป็นประสบการณ์ การเรียนรู้ขั้นแรกของงานศึกษาค้นคว้า

3. การนำเสนอประสบการณ์เดิมเด็กสามารถทบทวนประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องที่นำเสนอ มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประสบการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกับเพื่อน รวมทั้งแสดงคำถาม ที่ต้องการสืบค้นในหัวเรื่องนั้นๆ นอกจากนี้เด็กแต่ละคนสามารถที่จะเสนอประสบการณ์ที่ตนมีให้เพื่อน ในชั้นได้รู้ ด้วยวิธีการอันหลากหลายเสมือนเป็นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพ การเขียน การใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ การเล่นเกมบทบาทสมมติ และการก่อสร้างแบบต่างๆ

4. การสืบค้นงานโครงการเปิดกว้างให้ใช้แหล่งค้นคว้าข้อมูลอย่างหลากหลาย ตามหัวเรื่อง ที่สนใจ เด็กสามารถสัมภาษณ์พ่อแม่ผู้ปกครองของตนเอง บุคคลในครอบครัว เพื่อนนอกโรงเรียน สามารถหาคำตอบของตนด้วยการศึกษาออกสถานที่ สัมภาษณ์วิทยากรท้องถิ่นที่มีความรอบรู้ในหัวเรื่อง อาจสำรวจวิเคราะห์วัตถุสิ่งของตนเอง เขียนโครงร่างหรือใช้แว่นขยายส่องดูวัตถุต่างๆ หรืออาจใช้ หนังสือในชั้นเรียนหรือในห้องสมุดทำการค้นคว้า

5. การจัดแสดงทำได้หลายรูปแบบอาจใช้ฝาผนัง หรือป้ายจัดแสดงงานของเด็กเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้ที่ได้จากการสืบค้นแก่เพื่อนในชั้น ครูสามารถให้เด็กในชั้นได้รับทราบ ความก้าวหน้าในการสืบค้น โดยจัดให้มีการอภิปรายหรือการจัดแสดงทั้งจะเป็นโอกาสให้เด็กและครู ได้เล่าเรื่องงานโครงการที่ทำแก่ผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียนอีกด้วย ลักษณะทั้ง 5 ประการ ดังที่กล่าวมา จะปรากฏในแต่ละระยะของงานโครงการซึ่งมีอยู่ 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการทบทวนความรู้และความสนใจของเด็กและครู จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอภิปรายเพื่อเลือกและปรับหัวเรื่องที่จะทำการสืบค้นหัวเรื่องอาจเสนอโดยเด็กหรือครูและ เด็กร่วมกันโดยใช้หลักในการเลือกหัวเรื่องดังนี้

1. เลือกหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ทุกวันอย่างน้อยเด็กประมาณ 2 – 3 คน ควรคุ้นเคยกับหัวเรื่องและจะช่วยให้การตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับหัวเรื่อง

2. ทักษะพื้นฐานทางการรู้หนังสือ และจำนวนควรถูกบูรณาการอยู่ในหัวเรื่องที่ทำโครงการ รวมทั้งวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และภาษา เช่น การถามคำถาม การสังเกต การนับ การทำกราฟ การสเก็ตซ์ภาพ การปั้น การประดิษฐ์ ฯลฯ

3. หัวเรื่องที่เลือกควรใช้เวลาทำโครงการได้อย่างน้อย 1 สัปดาห์ และเหมาะที่จะทำการสำรวจค้นคว้าที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้าน เมื่อได้หัวเรื่องแล้วครูควรเริ่มทำแผนที่ทางความคิด (Mind map) หรือไฮแมงมุม (Web) เพื่อระดมความคิดร่วมกับเด็กในหัวเรื่องนั้นและจัดแสดงแผนที่ทางความคิด ที่ทำไว้ภายในชั้นเรียนซึ่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้ สามารถใช้ในการสรุปอภิปรายระหว่างทำโครงการและ ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังหัวเรื่องย่อยได้อีก นอกจากนี้ในช่วงอภิปรายระดมความคิดครูจะทราบว่า เด็กมีประสบการณ์ในหัวเรื่องนั้นเพียงใด ที่เด็กจะเสนอประสบการณ์และแสดงแนวคิดสิ่งที่ตนเข้าใจ ในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสมของวัย เช่น เด็กปฐมวัยอาจใช้การเขียนภาพเล่นบทบาทสมมติ ฯลฯ ครูจะเป็นผู้ช่วยให้เด็กเสนอคำถามที่ต้องการสืบค้น คำตอบจดหมายเกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะสืบค้นถูกส่งไป ยังบ้านของเด็ก ครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้พ่อแม่พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับหัวเรื่องเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ครูจะชี้แนะวิธีสืบค้นเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้ทำงานตามศักยภาพ โดยใช้ทักษะพื้นฐานทางการสร้าง การวาดภาพดนตรีและบทบาทสมมติ

ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ ให้โอกาสเด็กค้นคว้าและมีประสบการณ์ใหม่เป็นงานในภาคสนามประกอบด้วยการสืบค้นตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ระยะนี้ถือเป็นหัวใจของโครงการ ครูจะเป็นผู้จัดหาจัดเตรียมแหล่งข้อมูลให้เด็กสืบค้นไม่ว่าจะเป็นจากหนังสือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือแม้แต่การออกภาคสนามหรือไปศึกษานอกสถานที่หรือนัดหมายผู้เชี่ยวชาญวิทยากรท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้ทำการสืบค้นสังเกตอย่างใกล้ชิด และบันทึกสิ่งที่พบเห็นเขียนภาพที่เกิดจากการสังเกตจัดทำภาพแผนภูมิไดอะแกรมหรือสร้างแบบต่างๆ สำรวจคาดคะเนมีการอภิปรายเล่นบทบาทสมมติ เพื่อแสดงความเข้าใจในความรู้ใหม่ที่ได้รับ

ระยะที่ 3 สรุปโครงการ ประเมินสะท้อนกลับและแลกเปลี่ยนงานโครงการ เป็นระยะสรุปเหตุการณ์รวมถึงการเตรียมเสนอรายงานและผลที่ได้ในรูปของการจัดแสดงการค้นพบ และจัดทำสิ่งต่างๆ สนทนาเล่นบทบาทสมมติหรือจัดนำชมสิ่งที่ได้จากการก่อสร้าง ครูควรจัดให้เด็กได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนเรียนรู้กับผู้อื่น เด็กสามารถช่วยกันเล่าเรื่องการทำโครงการให้ผู้อื่นฟัง โดยจัดแสดงสิ่งที่เป็นจุดเด่นให้เพื่อนในชั้นเรียนอื่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้บริหารได้เห็นครูจะช่วยเด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาแสดง ซึ่งการทำเช่นนี้เท่ากับช่วยให้เด็กทบทวนและประเมินโครงการทั้งหมด ครูอาจเสนอให้เด็กใช้จินตนาการความรู้ใหม่ที่ได้ผ่านทางศิลปะ ทางละคร สุดท้ายครูนำความคิดและความสนใจของเด็กไปสู่การสรุปโครงการและอาจนำไปสู่หัวข้อใหม่ของโครงการต่อไป (พัชรี ผลโยธิน, 2551:214)

Project Approach คือ วิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่ได้ให้โอกาสเด็กปฐมวัยเรียนรู้โดยการสืบค้นข้อมูลอย่างลึกในหัวเรื่องที่เด็กสนใจมีค่าต่อการเรียนรู้ การสืบค้นอาจทำโดยเด็กกลุ่มเล็ก ๆ หรือเด็กทั้งชั้นร่วมกันหรืออาจเป็นเพียงเด็กคนเดียวคนหนึ่ง เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่เด็กร่วมกันคิดด้วยกันกับเพื่อนหรือร่วมกันคิดกับครูและทำให้เกิดกระบวนการสืบค้นขึ้นมา ทั้งนี้หัวเรื่องที่นำมาสืบค้นมักมีความหมายต่อตัวเด็ก เช่น บ้าน รถยนต์ รถเมล์ เครื่องบิน โรงพยาบาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถบูรณาการเข้าในหลักสูตรปฐมวัยได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับครูและสถานศึกษาที่นำไปใช้ หรือบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์รวมทั้งภาษาในขณะที่ทำโครงการได้อีกด้วย นักการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ว่าเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งในหัวข้อที่ตนสนใจด้วยการ บูรณาการวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน วิธีนี้จึงเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมทั้งยังเน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันและยึดหยุ่นตามความสนใจและความต้องการของเด็ก การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล วัตถุ และสภาพแวดล้อม โดยการที่เด็กได้

ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อ ที่สนใจอย่างลึกซึ้ง เน้นให้เด็กมีอิสระในการคิด การค้นคว้าที่จะได้คำตอบ จากคำถามที่เด็กตั้งขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ และนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ที่มีเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้ทำโครงการ การทำโครงการเด็กอาจจะทำเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน หรือเป็นรายบุคคลในแต่ละโครงการจะใช้เวลาานกว่า 1 สัปดาห์ ก็ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก โดยลักษณะการจัดประสบการณ์แบบ โครงการแบ่งออกได้ดังนี้

ระยะเตรียมการวางแผนเข้าสู่โครงการ เป็นระยะที่เด็กและครูคัดเลือกหัวข้อที่ศึกษา ในโครงการ โดยครูและเด็กร่วมกันคิดและตัดสินใจเลือกหัวข้อ เพื่อนำมาทำโครงการร่วมกันและ ช่วยกันระดมสมองทำแผนภูมิเครือข่ายการเรียนรู้

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ เป็นระยะที่เด็กนำประสบการณ์ที่มีเกี่ยวกับหัวข้อมานำเสนอ แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและร่วมกันคิดหาวิธีการที่จะค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่สนใจซึ่ง ระยะนี้ถือเป็นพื้นฐานของความเข้าใจที่สำคัญในการพัฒนาโครงการในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ เป็นระยะที่เป็นหัวใจของโครงการที่เด็กได้ศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ เกี่ยวกับหัวข้อในเรื่องที่สนใจ และนำมาเสนอความรู้ที่ได้รับออกมาในรูปแบบของกิจกรรมและ ผลงานต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการเรียนรู้

ระยะที่ 3 สรุปโครงการ เป็นระยะที่สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้และนำเสนอผลงานต่างๆ ที่ได้ทำ ในโครงการเพื่อให้ผู้ปกครองครู เพื่อน ผู้สนใจได้รับทราบและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่ทำ (จิรภรณ์ วสุวัต, 2544:187)

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ หมายถึง การเรียนรู้ตามความ สนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เริ่มตั้งแต่การ คิดเรื่อง รวมถึงการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลตามขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ โดยครูเป็น ผู้แนะนำ

2.2.3 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีโครงการ

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีโครงการ ดังนี้

1. ฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ รู้จักวางแผนงานด้วยตนเอง
2. ฝึกให้นักเรียนใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา ประดิษฐ์ คิดค้นหรือ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากปัญหาและข้อสงสัยนั้นๆ
3. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการ วางแผนออกแบบ ประดิษฐ์ ตำรวจทดลอง เก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล การแปลผล สรุปผลและเสนอ ผลงาน

4. การฝึกทักษะการคิดค้นขั้นสูงให้กับนักเรียน และนำทักษะกระบวนการทางโครงการไปใช้ในชีวิตจริงได้

5. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้กับนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยเน้นทักษะกระบวนการเชิงระบบ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2539:2)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีโครงการมีความสำคัญ คือ เป็นเครื่องมือหรือเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูตามความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ผู้เรียนได้เลือกสร้างกระบวนการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างสนุกสนานด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติตามสภาพที่แท้จริง

2.2.4 หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ

จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ ครูผู้สอนในฐานะที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ ความสะดวกให้กับนักเรียน ควรยึดหลักของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไรจึงจะถือว่าเป็นครูที่มีหลักการหรือที่เรียกว่ามืออาชีพ

หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ ดังนี้

1. นักเรียนเป็นผู้ริเริ่มและเลือกเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความสนใจและระดับความรู้ความสามารถ

2. เป็นประสบการณ์ที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อตอบปัญหาที่ตนสงสัย

3. นักเรียนเป็นผู้วางแผนการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการปฏิบัติการทดลอง หรือประดิษฐ์คิดค้น รวมทั้งแปรผลสรุปผลและเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2541:1)

หลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ ดังนี้

1. เน้นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนและดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาแนะนำ

2. เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหาหรือเลือกหัวข้อที่สนใจ การวางแผนการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูลหรือทดลองสรุปผลการศึกษา

3. การคิดเป็นทำเป็นหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4. มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การแสวงหาความรู้และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 31)

สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีโครงการ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริงในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้เลือกเรื่องที่จะเรียนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำ

2.2.5 ประเภทของโครงการ

โครงการต่างๆ มีหลายลักษณะ เช่น โครงการวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นโครงการที่ทำการศึกษาค้นคว้าทดลอง เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ หรือเป็นโครงการด้านอื่นๆ เช่น โครงการวิชาชีพต่างๆ ซึ่งจะมีลักษณะเป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ตรวจสอบสมมุติฐาน โดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ใช้ทักษะกระบวนการโครงการวิทยาศาสตร์มี 4 ประเภทคือ

1. โครงการประเภททดลอง เป็นโครงการที่ออกแบบทดลองที่เป็นตัวแปรลักษณะต่างๆ
2. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นโครงการที่นำหลักการ ทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์ใช้โดยคิดประดิษฐ์เครื่องมือต่างๆ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ที่สำคัญคือต้องมีการทดลองหาประสิทธิภาพและอายุการใช้งาน

3. โครงการประเภทสำรวจข้อมูล คือ การศึกษา สำรวจข้อมูลต่างๆ แต่จะไม่มีตัวแปรเหมือนประเภทการทดลอง

4. โครงการประเภททฤษฎีต่างๆ เป็นการศึกษาหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สามารถแบ่งโครงการได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์การจำแนก ซึ่งในที่นี้จะขอแบ่งประเภทของโครงการโดยใช้เกณฑ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งได้ 2 ประเภท

- 4.1 โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดไว้ ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นบูรณาการความรู้ทักษะคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานในการกำหนดโครงการและการปฏิบัติ

- 4.2 โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นตามความถนัดตามความสนใจความต้องการ อาจจะเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดไว้ หรือเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กที่เด็กสนใจก็ได้ (พันธ์ ทองชุมนุม, 2544:35)

สรุปได้ว่า โครงการแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ โครงการประเภททดลอง โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ โครงการประเภทสำรวจข้อมูล และโครงการประเภททฤษฎีต่างๆ เป็นการศึกษาหลักการหรือทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรหรือโครงการที่ผู้เรียนสนใจ

2.2.6 เทคนิคการสอนแบบโครงงานอย่างง่าย

การสอนแบบกิจกรรมโครงการ คุณครูอาจเกิดความไม่มั่นใจว่าจะเริ่มต้นกันอย่างไร เริ่มที่ตรงไหน จึงขอแนะนำการออกแบบโครงการอย่างง่าย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการออกแบบ การทำโครงการเป็นการออกแบบ รูปแบบโครงการที่ทำ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นการวางแผนรูปแบบการสอนแบบโครงการที่ครูผู้สอนแต่ละคนจะพิจารณาตามความเหมาะสม ในการนำเสนอครั้งนี้จะขอเสนอ 6 ขั้นตอน และขอชี้แจงเกี่ยวกับความหมายของแต่ละหัวข้อ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อเรื่องการตั้งชื่อโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการทำโครงการ การวางแผนรูปแบบโครงการที่ทำ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อโครงการ
2. การเขียนความเป็นมาของโครงการ
3. การเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ
4. การเขียนแผนผังความคิดของโครงการแบบ Web
5. การเขียนแผนผังโครงการแบบตาราง
6. การเขียนขั้นตอนการดำเนินการ
7. การเขียนผลการศึกษา
8. การเขียนประโยชน์ที่ได้รับ
9. วิธีการนำเสนอผลการศึกษา
10. การเขียนแหล่งอ้างอิง
11. การเขียนความรู้สึกที่มีต่อการทำโครงการขั้นนี้

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือทำโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนรายงานโครงการ เขียนรายงานโครงการจากข้อมูลที่ได้ไปศึกษาค้นคว้ามาตรวจสอบกับสมมุติฐานลงในแบบบันทึก

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอผลงาน เขียนบรรยายวิธีการนำเสนอผลงาน

ขั้นตอนที่ 6 การวัดผลประเมินผล เขียนความรู้สึกที่มีต่อการทำโครงการแลกเปลี่ยน ตรวจสอบกับเพื่อน ผู้ปกครอง ครู

คำชี้แจงเกี่ยวกับความหมายของแต่ละหัวข้อมีดังนี้

การตั้งชื่อโครงการ กำหนดปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาค้นคว้าคำตอบสำหรับผู้เรียนระดับชั้นต้นๆ ควรจะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ควรเป็นคำถามหรือข้อความที่กะทัดรัดชัดเจนสื่อความหมายได้ตรงผู้อ่านอ่านแล้วสนใจชวนให้ติดตามเนื้อหาสาระ

การเขียนความเป็นมาของโครงการ หมายถึง กล่าวถึงสาเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความสงสัย ใคร่รู้ อยากรู้คำตอบของสิ่งที่ต้องการศึกษา เป็นการอธิบายว่าเหตุใดจึงเลือกทำโครงการชิ้นนี้มีเหตุจูงใจอะไร มีความสำคัญอย่างไร มีหลักการหรือทฤษฎีอะไรที่เกี่ยวข้อง

การเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องการทราบว่าเมื่อเสร็จสิ้นการศึกษา ควรมีความหมายเฉพาะเจาะจง และสามารถวัดได้ เป็นการบอกขอบเขตของงานที่จะทำได้ชัดเจนขึ้น คิดทบทวนได้ตรงหาเหตุผลประกอบการตัดสินใจ ว่าต้องการอะไรจากการทำโครงการครั้งนี้ เขียนสิ่งที่ตนเองต้องการ พูดคุยกับเพื่อนเพื่อให้เกิดความมั่นใจยิ่งขึ้น

การเขียนแผนผังความคิดแบบ Web หมายถึง เป็นการเขียนเพื่ออธิบายจากหัวข้อใหญ่สู่หัวข้อย่อยๆ ของแต่ละเรื่อง ปัญหาที่ต้องการศึกษา แดกแขนงให้เห็นรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกันให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

การเขียนแผนผังโครงการแบบตาราง หมายถึง การนำตารางแผนผังโครงการที่ได้ทำขึ้นเพื่อเป็นเสมือนแผนการดำเนินงานโครงการ มาใส่ไว้เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของคำถาม สมมุติฐาน วิธีการศึกษา แหล่งศึกษา คำถาม ดอกกุหลาบมีเกสรตัวผู้หรือไม่ สมมุติฐาน มีเพราะกุหลาบมีเมล็ดอยู่ในกระเปาะของดอกวิธีการศึกษา สอบถามผู้รู้ค้นคว้าทดลองพิสูจน์จากของจริง แหล่งศึกษา ผู้รู้ หนังสือเกี่ยวกับการเขียนขั้นตอนการดำเนินงาน หมายถึง การบรรยายสภาพให้เห็นขั้นตอนการทำงานของนักเรียนตั้งแต่ต้นจนจบเป็นโครงการสำเร็จ จะต้องอธิบายว่าออกแบบอย่างไร จะเก็บข้อมูลอะไรบ้าง รวมทั้งระบุวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ ครูชี้ให้เห็นดังนี้

1. นักเรียนถามตัวเองว่ามีวิธีใดบ้างที่จะศึกษาเรื่องนั้นๆ ได้
2. นักเรียนเลือกวิธีการที่เหมาะสมและสามารถทำได้ในข้อจำกัดที่มีอยู่
3. กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการศึกษาและระยะเวลา
4. กำหนดวิธีการนำเสนอผลงาน

การเขียนผลการศึกษา หมายถึง คำตอบของคำถามที่ตั้งไว้แต่ละหัวข้อว่าหลังจากไปศึกษาแล้วได้คำตอบว่าอะไร

การเขียนประโยชน์ที่ได้รับ หมายถึง การเขียนบรรยายความคาดหวังที่นักเรียนมีต่อโครงการ การบรรยายผลที่ได้รับจากการศึกษาโครงการขึ้นนี้ว่าผู้ศึกษาได้ศึกษาแล้วตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ให้ประโยชน์ด้านใดบ้าง เช่น ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ได้ทราบคำตอบของปัญหาที่ศึกษาอย่างละเอียดชัดเจนจนเป็นที่พอใจ

วิธีการนำเสนอผลการศึกษา หมายถึง การนำผลการศึกษาออกเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบ ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษาและมีความเป็นไปได้ ซึ่งผู้เรียนจะเป็นผู้นำเสนอข้อมูลหรือผลสรุปของการศึกษาค้นคว้า อาจนำเสนอในรูปแบบของรายงาน การจัดบอร์ดแสดงสิ่งที่ศึกษา หรือการแสดงในรูปแบบของละครหรือด้วยวาจา เป็นต้น

การเขียนแหล่งอ้างอิง หมายถึง หนังสือหรือเอกสารหรือบุคคลที่นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าแล้วได้นำความรู้มาตอบคำถามของโครงการ การเขียนเอกสารอ้างอิงควรบอกรายละเอียดที่จำเป็นให้ครบถ้วน เช่น

1. ถ้าเป็นหนังสือตำรา ต้องบอกชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ชื่อโรงพิมพ์ ปีพ.ศ.ที่พิมพ์ นักเรียนได้เขียนข้อมูลจากหน้าที่เท่าไร
2. ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ ต้องบอกชื่อผู้เขียนคอลัมน์ ชื่อวารสารหรือหนังสือพิมพ์ วัน/เดือน/ปีที่ตีพิมพ์
3. ถ้าเป็นบุคคล บอกชื่อ นามสกุล อายุ อาชีพ สถานที่ของผู้ที่สามารถติดต่อได้ ความชำนาญที่มี

การเขียนความรู้สึกที่มีต่อการทำโครงการขึ้นนี้ หมายถึง ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกที่เกิดขึ้นก่อนทำโครงการ ขณะทำโครงการ และหลังทำโครงการ ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับหรือความคาดหวังที่นักเรียนมีต่อโครงการ

ความรู้ที่เด็กจะได้รับเมื่อทำโครงการ กิจกรรมที่สำคัญในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ แต่ละระยะมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. การพูดคุยสนทนา (Discussion) เป็นกิจกรรมที่สำคัญในทุกระยะของการทำโครงการไม่ควรใช้เวลานานเกินไป นอกจากนี้ครูควรเลือกเวลาและสถานที่ ในการพูดคุยกับเด็กที่ครูพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมในการพูดคุยกับเด็กทั้งชั้น ขณะที่เด็กมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วเด็กต้องการที่ปรึกษาหรือ การแก้ปัญหาต่างๆ นอกจากนี้การพูดคุยสนทนาเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองที่มีไปยังครูและเพื่อนและรับรู้ถึงความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ของบุคคลอื่น วิธีการตั้งคำถามที่กระตุ้นความสนใจเด็กมีความสำคัญอย่างมากในการที่ครูจะนำไปใช้ เพื่อกระตุ้นความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดและพยายามค้นหาคำตอบ

ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น K_W_L เป็นเทคนิควิธีการกระตุ้นความสนใจของเด็ก ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ พื้นฐานที่มีเกี่ยวกับหัวข้อ และเตรียมการในการเรียนรู้ของเด็ก What you Know ? อะไรที่เด็กอยากรู้ What you Want? อะไรที่เด็กต้องการ What you Learned? อะไรที่เด็กรู้แล้ว ยังมีคำถามที่สามารถกระตุ้นความสนใจของเด็ก คือ เด็กเห็นอะไร เด็กจะรู้อะไรเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น คาดว่าอะไรจะเกิดขึ้น ได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังไว้ เด็กอยากเป็นอะไร อยากรู้อะไรเกี่ยวกับอาชีพนี้ รู้อะไรบ้างเกี่ยวกับอาชีพนี้ เป็นต้น

2. การปฏิบัติภาคสนาม (Field Work) จะช่วยให้เด็กได้ทั้งเป็นผู้รับและผู้สร้างความรู้ ซึ่งเกิดจากการที่เด็กได้มีโอกาสค้นคว้าข้อมูลที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และจะทำให้เด็กสามารถเข้าใจ ความรู้ที่ได้รับในห้องเรียนชัดเจน สิ่งหนึ่งที่ทำให้ปฏิบัติภาคสนามมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก วัยอนุบาลและทุกๆ วัยมาก เพราะเด็กจะได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมอง การได้ยิน การได้กลิ่น การได้ชิม และความประทับใจจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3. การนำเสนอ (Representation) เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่มีเกี่ยวกับหัวข้อที่เด็กกำลังทำโครงการ การนำเสนอจึงเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การวาดภาพ การเขียน การระบายสี การสร้าง การประดิษฐ์ การปั้น การตัด การแสดงละคร บทบาทสมมติ การร้องเพลง การเต้น การเล่นเกม และอื่นๆ ที่เด็กสนใจ การที่เด็กจะทำผลงานหรือนำเสนอสิ่งต่าง ๆ เด็กจะต้องทำความเข้าใจ และใช้ความรู้ ทักษะต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และอื่นๆ การนำเสนอจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

4. การค้นคว้า (Investigation) เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เบื้องต้น คือ การหาวิธีการที่จะได้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับหัวข้อ การค้นคว้ามักมีกลวิธีที่เด็กจะได้ปฏิบัติจากการทำโครงการ คือ กลวิธีการเป็นผู้กระทำและกลวิธีการเป็นผู้รับ

5. การจัดแสดง เป็นการนำความรู้ หรือผลงานที่เด็กได้ทำในโครงการออกนำเสนอ ซึ่งจะ ทำให้เด็กที่ทำโครงการได้นำผลงานมาแสดงให้เพื่อน ครู และผู้ปกครองได้เห็นถึงขั้นตอน และกระบวนการการเรียนรู้ที่เด็กได้ทำในโครงการ การจัดแสดงมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการ และการจัดแสดงอื่นๆ

ดังนั้น การจัดประสบการณ์โดยวิธีโครงการจึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความแตกต่างกัน ได้มีประสบการณ์ตรงในการจัดประสบการณ์โดยทุกๆ ไป คือ การเปิดโอกาสให้เด็กสร้างทางเลือกและใช้การตัดสินใจ การให้เด็กได้เรียนรู้ความผิดพลาดของตนเอง ให้เด็กได้คิดวิเคราะห์เพื่อช่วยในการคิดและตัดสินใจในครั้งต่อไป การให้เด็กคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้น ความลึกซึ้ง

ในเรื่องที่ศึกษา ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กที่จะค้นคว้าหาความรู้ของตนเอง และครูจะให้คำแนะนำตามความสนใจที่เด็กอยากเรียนรู้ ในแต่ละระยะของการทำโครงการกิจกรรมหลักที่สำคัญทั้ง 5 กิจกรรม จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ และพัฒนาโครงการที่ทำงานเป็นผลสำเร็จ (วิมลศรี สุวรรณรัตน์, 2544:42)

สรุปเทคนิคการสอนโดยวิธีโครงการอย่างง่าย เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ซึ่งความรู้ที่เด็กจะได้รับเมื่อทำโครงการกิจกรรม ที่สำคัญในการจัดประสบการณ์แบบโครงการแต่ละระยะจะมีกิจกรรมที่สำคัญคือ การพูดคุยสนทนา การปฏิบัติภาคสนาม การนำเสนอ การค้นคว้า และการจัดแสดง โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้นแนะนำให้คำปรึกษาโดยให้นักเรียนฝึกการตั้งชื่อโครงการ เขียนความเป็นมาของโครงการ เขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ เขียนแผนผังความคิดของโครงการแบบ Web เขียนแผนผังโครงการแบบตาราง เขียนขั้นตอนการดำเนินการ เขียนผลการศึกษา เขียนประโยชน์ที่ได้รับ เขียนวิธีการนำเสนอผลการศึกษา เขียนแหล่งอ้างอิง เขียนความรู้สึกที่มีต่อการทำโครงการชิ้นนี้

2.3 เศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้นคือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะตามอศภาพการอยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุปคือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงหลักการพึ่งตนเองอาจจะแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการคือ หลักการพึ่งตนเอง

1. ด้านจิตใจ ทำคนให้เป็นที่พึ่งตนเองมีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวมมีจิตใจเอื้ออาทรประนีประนอมเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระ
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่าโดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืน

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดีต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

5. ด้านเศรษฐกิจแต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้และไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ ได้มีพระราชกระแสด้วยว่า หากพวกเราร่วมมือร่วมใจกันทำสัก 1 ใน 4 ประเทศชาติของเราก็สามารถรอดพ้นจากวิกฤติได้ (อำพล เสนาณรงค์, 2541:2)

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงคือ ความสามารถของคนในชุมชนต่างๆ ดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ทำอะไรด้วยตนเองอยู่ในสังคมอย่างอิสระ มีอาชีพเป็นของตนเองโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านมีรายได้พอประมาณพออยู่พอกิน

2.3.2 หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชกระแสรับสั่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงนับเนื่องมาจนถึงวันนี้ก็เป็นเวลา 9 ปี วิกฤตการณ์เศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงอยู่สมควรที่พวกเราได้ทบทวนพระราชกระแสกันอีกครั้ง เพื่อให้พวกเราได้ใจดีสู้เสือกันต่อไป เพื่อนำให้ตัวเราและชาติบ้านเมืองได้ผ่านมรสุมร้ายที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ด้วยสติที่มั่นคง ปัญญาที่เฉียบแหลมและด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อปรับวิถีชีวิตของพวกเราชาวไทยให้ยึดมั่นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างและยึดมั่นวิถีชีวิตไทย อันนำมาสู่พวกเราชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่อไปชั่วกาลนาน (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2544:29) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550 - 2554 ได้กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาการดำรงชีวิตและดำรงชาติก้าวพ้นความคิดแบบตะวันตกที่มีลักษณะเป็นเอกนิยมและทวินิยม แต่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะเป็นพหุนิยมที่ยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกันโดยไม่จำเป็นต้องมีความขัดแย้ง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิม

ของสังคมไทยที่เชื่อมโยงทุกมิติของวิถีชีวิตเข้าด้วยกัน มีความเป็นสากลเข้าใจง่ายและสามารถนำมาปฏิบัติได้ผลจริง โดยประยุกต์ใช้ได้กับการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตลอดเวลา ตั้งแต่ระดับครอบครัวชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งมีความเหมาะสมสมัยในการชี้นำสังคมให้สามารถรอดพ้นวิกฤตและใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นแนวคิดการพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 องค์ประกอบหลักดังนี้

แนวคิดหลัก แนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ เป้าประสงค์ให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักการความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ดังที่ ปรียานุช พิบูลสรารุช ได้อธิบายว่า ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ความพอเพียง หมายถึง ความพอดี ไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป จุดพอดี พระพุทธองค์ทรงเรียกว่า สายกลาง คือ ไม่สุดโต่งไปชั่วใดชั่วหนึ่ง ลักษณะของความเป็นกลาง คือ การชี้ขาดอย่างตรงไปตรงมาไม่เอนเอียงไปข้างถูกหรือไม่เอนเอียงไปข้างผิด เป็นความเที่ยงธรรมที่แสดงให้เห็นว่าผิดคือผิดถูกคือถูก เหมือนกับหลักของตรรกคณิตศาสตร์เป็นจริงแล้วไม่ต้องพิสูจน์ ทางพุทธเรียกว่า สัจธรรม ลักษณะของความพอดีที่เหมาะสม คือ ตรงเปาแม่นำประสิทธิภาพสูงสุด จุดพอดี คือ จุดที่มีประสิทธิภาพสูงสุดมีความลงตัวสูงสุดให้ประโยชน์สูงสุด และนำความเจริญก้าวหน้าคือ วิวัฒนาการหรือพัฒนาการดีขึ้นหรือบริสุทธิ์ใจในที่สุด ดังนั้น คนที่เป็นกลางสามารถรักษาตน กิจการ องค์กร และสังคมให้มั่นคงสืบไปได้ อันเป็นการสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเป็นสุข ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10 ที่วางไว้ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เป็นสังคมที่พอเพียง สังคมแห่งคุณธรรม และสังคมที่สมดุลสังคมที่พอเพียง คือ สังคมที่พึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง รวมกันเป็น

กลุ่มเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาส ประหยัด อดออม และแบ่งเป็นสังคมแห่งคุณธรรม คือสังคมที่มีธรรมาภิบาลรับผิดชอบสังคม ส่งเสริมคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ครอบครัวอบอุ่นเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สังคมที่สมดุล คือ ในอดีตพบว่า ระบบกลไกตลาดเป็นระบบที่ทำให้การผลิตของประเทศก้าวกระโดดคนไทยมีโอกาสเลือกบริโภคสินค้าและบริการอย่างมากมาย แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาสังคม เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจและสังคม ความไม่สมดุลของการพัฒนาเมืองและชนบทความยากจนของคนในประเทศสูงขึ้น ความไม่สมดุลของเศรษฐกิจภายในประเทศกับภายนอกประเทศ ความสมดุลทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม ความพอเพียง หัวใจพื้นฐานอยู่ที่จิตใจ เพราะการทำงานด้วยพลังจิต เมื่อจิตใจมีพลังแล้วก็จะทำให้การบริหารชีวิตเกิดประโยชน์สูงสุดที่ยิ่งใหญ่ พลังจิตที่ใช้ในการทำงานได้ คือ พลังแห่งความรู้ พลังเหนียวแน่น และพลังปล่อยวาง ฉะนั้นการทำงานจึงต้องทำจิตใจให้นิ่งมีสมาธินั่นคือเดินทางสายกลางหรือใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง การเดินทางสายกลาง อยู่ตรงจุดไหนจะรู้ได้อย่างไร เป็นเรื่องที่ยากมาก ต้องใช้สติปัญญา เพื่อความไม่ประมาท ต้องนำองค์ความรู้ข้อมูลมาวางแผนล่วงหน้าเป็นขั้นตอนมองอนาคต ตรวจสอบ เตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่คาดไม่ถึงด้วย จึงต้องใช้ทั้งความรู้และคุณธรรมมาตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขพื้นฐานในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เงื่อนไขพื้นฐานจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการตามขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ

โดยสรุป แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และวิถีการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกอย่าง บูรณาการทั้งตัวคน สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง รวมทั้งทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติควบคู่ไปกับการเสริมสร้างระบบ และวัฒนธรรมธรรมาภิบาลและประชาธิปไตยในทุกภาคส่วนและทุกระดับ โดยใช้ความรอบรู้ คุณธรรมและความเพียรในกระบวนการพัฒนาที่อยู่บนหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น คือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยสรุปคือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต แนวคิดนี้แสดงว่า เน้นการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมและท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งสังคมไทยส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในความหมายนี้จึงเกี่ยวข้องกับเรื่องการเกษตร (กัญญา กุณทีกาญจน, 2550:3)

สรุปได้ว่า หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการปฏิบัติตนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ คือ การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน โรงเรียน อย่างเหมาะสม ความมีเหตุผลคือ การพิจารณาและตัดสินใจในการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง หมายถึงเข้าใจสภาพของการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมแล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้กับการเกษตร ตลอดจนใช้คุณธรรมและความรู้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจและการกระทำตั้งแต่การผลิตจนถึงการจำหน่ายผลผลิต

2.3.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

กรอบแนวคิดเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาคุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมกระทั่งมาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต

ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

2.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 9)

2.4.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2.4.2 หลักการของหลักสูตร

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

2.4.2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

2.4.2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทย

2.4.2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

2.4.2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

2.4.2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

2.4.3 จุดหมายของหลักสูตร

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 2.4.3.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
- 2.4.3.2 ให้อวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
- 2.4.3.3 มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
- 2.4.3.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 2.4.3.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 2.4.3.6 สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
- 2.4.3.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

2.4.4 ตารางการเรียนรู้

เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี สามารถรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวได้ ตั้งแต่เกิดพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยวางรากฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็กจะรับรู้และเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้น ตามความสามารถของวัยการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้เหมาะสมกับความต้องการความสนใจ พัฒนาการและความสามารถของเด็กจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กในวัยนี้ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงความคิดในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ตารางการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตหรือช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตบุคคลแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ใฝ่ดี และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็ก และในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ในการสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด จิต การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่างๆ รอบตัวและการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้นการฝึกทักษะต่างๆ

ผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการเล่นเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบลงมือทดลองดู สสำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของบุคคลและธรรมชาติรอบตัวเด็ก ตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวม ที่ยึดเด็กเป็น ศูนย์กลาง ดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส พัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อ แขน ขา ลำตัว กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ และ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท กล้ามเนื้อมือ ประสาทตา ในการทำกิจวัตร ประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่น เครื่องเล่นสัมผัส การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้ง เป็นต้น ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริมประกอบด้วย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท เด็กควรได้ เรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการเล่นในสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ได้รับประสบการณ์การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างแขนกับขา มือกับปาก มือกับตาไปด้วยกัน

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้ แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัยมีความสุขร่าเริงแจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น เล่น ฟังนิทาน ท่องคำ คล้องจอง ร้องเพลง เป็นต้น ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริมประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือ ความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก พ่อแม่หรือ ผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึก ปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีกับผู้อื่น

3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่น อย่างอิสระ เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปันหรือให้รู้จักรอคอย ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือ ตนเองในกิจวัตรประจำวันได้ ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเอง การปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นรวมกลุ่มหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเด็ก วัยเดียวกัน หรือต่างวัยเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ หรือผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนฝึกให้ช่วยเหลือ ตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัยที่เด็กสามารถทำได้

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวได้

พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว มีการฝึกการใช้อวัยวะสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมีดี สัมพันธ์ ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การสังเกต การฟัง การคิด การแก้ปัญหา และภาษา เด็กควรได้รับการชี้แนะให้รู้จักคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ รอบตัว สังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มี สี สันและรูปทรงที่แตกต่างกัน เด็กควรได้ฝึกการฟังเสียงต่างๆ รอบตัว โดยเฉพาะเสียงพูดหยอกล้อได้ตอบของ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เพื่อกระตุ้นให้เด็กออกเสียงและเลียนเสียงจนพัฒนาเป็นคำพูดที่สื่อความหมายได้มากขึ้น เด็กควรมีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดสอบ ทดลองวัตถุสิ่งของที่เป็นของจริง สิ่งของที่เลียนแบบของจริง และ สิ่งของที่ไม่มีรูปแบบชัดเจน ตลอดจนฝึกให้เด็กได้คิดวางแผนคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่ายๆ ด้วยตนเอง และให้เด็กได้แสดงออกตามจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพวาด หรือบอก เล่าเรื่องราวต่างๆ ตามความสามารถของวัย

5. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เรียนรู้ควรเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปถึงเรื่องที่อยู่ไกลตัวเด็ก ซึ่งข้อมูลที่เด็กเริ่มต้นเรียนรู้มาจากการพูดคุยโต้ตอบชี้ชวนให้ดู สอนหรือพูดบอก โดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูให้เด็กรู้จักชื่อเรียกและคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวเด็ก สารที่ควรเรียนรู้มีดังนี้

5.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักชื่อของตนเอง เริ่มต้นจากชื่อเล่น ได้รู้จัก รูปร่างหน้าตาและชื่อเรียกส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตลอดจนได้สำรวจความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่างๆ ได้ เช่น คลานได้ หยิบของได้ เป็นต้น

5.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักชื่อของพ่อแม่ พี่น้อง และบุคคลต่างๆ ในครอบครัว ตลอดจนมีโอกาสได้พบปะพูดคุยทำความรู้จักกับชื่อเรียก หรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในครอบครัว ชุมชน และ สังคมวัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เช่น เล่นกับพี่น้องในบ้าน ไปตลาดกับแม่ เป็นต้น

5.3 ธรรมชาติรอบตัวเด็ก ควรจะได้รู้จักชื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตรอบตัว รวมทั้งมี การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน จากการชี้แนะหรือสำรวจ

5.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กเด็กควรจะได้รู้จักชื่อของวัตถุสิ่งของเครื่องใช้หรือของเล่นที่อยู่ รอบตัวรวมทั้งมีการเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส เป็นต้น

2.4.5 การจัดกิจกรรมและประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ดังนี้

2.4.5.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

2.4.5.2 แนวการจัดประสบการณ์

- 1) ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย และจิตใจ
- 2) สร้างบรรยากาศของความรักความอบอุ่นความไว้วางใจและความมั่นคงทางอารมณ์
- 3) จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือกลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- 4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- 5) จัดสถานที่วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาดปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก
- 6) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 7) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

2.4.5.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจและความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

1) การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัย และการแสดงมารยาทที่สุภาพนุ่มนวล

2) การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเองกับกระจกเงา การเล่นเกมที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

3) การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเป็นกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเนหรือระยะเวลาของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเองในลักษณะใกล้กับไกล เช่น มองโมบายส์ที่มีสีและเสียง ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติกสร้างสรรค์ เล่นหยอดบล็อกรูปทรงลงกล่อง ตอกหมุดโยนรับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

4) การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่เล็กตามความสามารถของวัย เช่น ค่ำ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี วิ่งไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ จักรยานสามล้อ เป็นต้น

5) การส่งเสริมด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น อุ้มโอบกอดตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออก เป็นต้น

6) การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้ชิดโดยการพูดคุยหยอกล้อ หรือเล่นกับเด็ก หรือพาเด็กไปเดินเล่นนอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ พาไปบ้านญาติ เป็นต้น

7) การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คนเสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิด และชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่างๆ จากของจริง เล่นนิทานหรือร้องเพลงง่ายๆ ให้ฟัง เป็นต้น

8) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชัดเขียนวาดรูป เล่นสมมติ ทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.4.6 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรประเมินทุกช่วงอายุ เพราะเด็กเล็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสมองอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรกและมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ควรสังเกตพัฒนาการเด็กจากคุณลักษณะตามวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคน หากพบความผิดปกติต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขหรือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด โดยมีหลักในการประเมินพัฒนาการ ดังนี้

2.4.6.1 ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน

2.4.6.2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

2.4.6.3 ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจวัตรประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก

2.4.6.4 บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

2.4.6.5 นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

2.4.7 การใช้หลักสูตร

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กจะนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้

2.4.7.1 การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปี ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ

และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเป็นครอบครัวเดี่ยวพ่อแม่ต้องนำเด็กไปรับการศึกษาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็ก ดังนั้นผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก ควรดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามปรัชญาและหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ดังนั้น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

- 1) การเตรียมการใช้หลักสูตร
- 2) ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูและความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง วัฒนธรรมและความเชื่อของท้องถิ่น ความพร้อมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฯลฯ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงอายุ
- 3) จัดหาผู้เลี้ยงดูเด็กหรือผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาเด็ก และจัดให้มีเอกสารหลักสูตรและคู่มือต่างๆ อย่างเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และมีความเข้าใจในเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

2.4.7.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามปรัชญา หลักการและจุดหมายมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- 1) การจัดทำสาระของหลักสูตร ควรศึกษาจุดหมายหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรระบุถึงความสามารถ หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องเกิดขึ้นหลังจากเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงอายุกำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุอย่างกว้างๆ ให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยผ่านประสบการณ์สำคัญและมีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก หรือจากสิ่งใกล้ตัวไปไกลตัว จัดทำแผนการจัดประสบการณ์พร้อมสื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความยากง่ายต่อการรับรู้และเรียนรู้ตามความสามารถของเด็กแต่ละวัย และความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม โดยอาจประยุกต์ใช้สื่อที่ทำขึ้นเองได้
- 2) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ต้องมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็ก โดยองค์กรรวมการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามกิจวัตรประจำวันและการบูรณาการผ่านการเล่น

3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องจัดบรรยากาศที่อบอุ่น คล้ายบ้านหรือครอบครัวตลอดจนดูแลความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้ง จัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็กเพื่อสนับสนุนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่าง เต็มศักยภาพและเรียนรู้อย่างมีความสุข

2.4.7.3 การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูพ่อแม่ทุกคนมีวิธีการ และความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันไป ตามแนวความคิดและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ที่ตนเองอยู่อาศัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จะเป็นแนวทางให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้เจริญเติบโต และพัฒนาเหมาะสมกับวัย ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการใช้ดังนี้

1) ศึกษาปรัชญา หลักการ และจุดหมายของหลักสูตร เพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการ พัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ

2) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยและการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3) อบรมเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเหมาะสมกับวัย โดยดูจาก สาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์

4) ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยการสังเกตและบันทึกการเจริญเติบโต และพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนด รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าหรือความผิดปกติที่ อาจเกิดขึ้นกับเด็กถ้าพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ ควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

5) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็ว ช้า ต่างกัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูไม่ควรเปรียบเทียบกับเด็กอื่นหรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคน แต่ควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการเรียนรู้ การจัดการศึกษาปฐมวัย เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษสามารถปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของ เด็กแต่ละประเภทโดยเฉพาะเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติ พ่อแม่ หรือ ผู้เลี้ยงดูต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด หากพบความผิดปกติต้องช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด การ เชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัยเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กับการเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่เด็ก อายุต่ำกว่า 3 ปี จะเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการเตรียมตัวพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ในการสร้างรอยต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ได้ประสบการณ์ จากบ้าน

ผู้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะต้องปรับตัวในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างไปจากบ้าน การเชื่อมต่อซึ่งจะมีผลให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรปฏิบัติดังนี้

1. ครอบครัว

1.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก ในการส่งต่อการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้แก่

1.1.1 ข้อมูลด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย ได้แก่ ขนาด ความยาวเส้นรอบศีรษะ น้ำหนัก ส่วนสูง ควรอยู่ในเกณฑ์ปกติหากพบว่ามีภาวะผิดปกติ เช่น น้ำหนักน้อยอยู่ในเกณฑ์อันตรายต้องรีบแก้ปัญหาโดยปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

1.1.2 ข้อมูลด้านพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ ความสามารถ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.1.3 ข้อมูลด้านสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ได้แก่ ภาวะโภชนาการ ประวัติการได้รับภูมิคุ้มกันโรค บันทึกการเจ็บป่วยในแต่ละช่วงวัย

1.2 บทบาทพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กมีดังนี้

1.2.1 ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

1.2.2 เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่นมั่นคงมีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

1.2.3 ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

1.2.4 ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

1.2.5 ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัย และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2.6 ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

1.2.7 สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนที่จะให้เด็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1.1 บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรต้องตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น มีความเป็นมิตร มีความเมตตาต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

2.1.2 บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น มีความเมตตา มีการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ฯลฯ

2.2 การจัดกิจกรรม

2.2.1 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ทั้งในด้านบุคคลได้แก่ ครู เด็ก และบุคลากรอื่น ด้านสถานที่วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่น และสื่อเพื่อการเล่น ให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่ๆ ตามลำพังและเป็นกลุ่มในสถานที่ปลอดภัยแต่ไม่ควรละทิ้งให้เด็กอยู่ตามลำพัง

2.2.2 ให้คำชมเมื่อเด็กทำถูกต้อง แต่ไม่ลงโทษหรือคว่ำอย่างรุนแรงเมื่อทำไม่ถูก และควรอธิบายให้เด็กเข้าใจ

2.2.3 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน และส่งเสริมให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองตามโอกาส

2.2.4 จัดกิจกรรมที่สร้างสัมพันธภาพ ระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างสม่ำเสมอจนเกิดความใกล้ชิดระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สรุปได้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน โดยเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งครูผู้สอนและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันในการจัดประสบการณ์ต่างๆ หรือช่วยกันปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมพฤติกรรมให้กับเด็กในวัยนี้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งมีการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

2.5 การประเมินตามสภาพจริง

2.5.1 ความหมายการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง กระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก โดยการลงมือกระทำ หรือการผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพ จะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด (สุวิมล ว่องวานิช, 2546 : 13)

การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินจากการปฏิบัติงานหรือการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติได้ทำ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real Life) หรือเป็นงานที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง จึงเป็นงานที่มีสถานการณ์ที่ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 20)

การประเมินสภาพจริง หมายถึง ประเมินการกระทำ การแสดงออกหลายๆ ด้าน ของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีลักษณะเป็นการประเมินแบบไม่เป็นทางการ การทำงานของผู้เรียนความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการแสดงออก โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบ และเป็นผู้ผลิตความรู้ ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจริงหรือคล้ายจริง ได้แสดงออกอย่างเต็มความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 175)

สรุปได้ว่า การประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินจากการวัดโดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริง

2.5.2 แนวคิดและหลักการของการประเมินผลตามสภาพจริง

ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผล กล่าวถึง แนวคิดและหลักการประเมินตามสภาพที่แท้จริงไว้หลายท่าน ที่สำคัญมีดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 183) กล่าวไว้ว่า

1. การประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการประเมินทักษะพื้นฐาน (Skill Assessment) แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อน (Complex Thinking Skill) ในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหา และการประเมินตนเองทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
2. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน
3. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการสะท้อนให้เห็นการสังเกตสภาพงานปัจจุบัน (Current Work) ของนักเรียน และสิ่งทีนักเรียนได้ปฏิบัติจริง

4. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการผูกติดนักเรียนกับงานที่เป็นจริง โดยพิจารณาจากงานหลายๆ ชิ้น
5. ผู้ประเมินควรมีหลายๆ คน โดยมีการประชุมระหว่างกลุ่มผู้ประเมินเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
6. การประเมินต้องดำเนินการไปพร้อมกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
7. นำการประเมินตนเองมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
8. การประเมินตามสภาพจริง ควรมีการประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินที่เน้นการปฏิบัติจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

2.5.3 ลักษณะสำคัญของการวัดและการประเมินผลจากสภาพจริง

ลักษณะสำคัญของการวัดและการประเมินผลจากสภาพจริง มีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545: 159)

1. การวัดและการประเมินผลจากสภาพจริง มีลักษณะสำคัญคือ ใช้วิธีการประเมินกระบวนการคิดที่ซับซ้อนความสามารถในการปฏิบัติงาน ศักยภาพของผู้เรียนในด้านของผู้ผลิตและกระบวนการที่ได้ผลผลิตมากกว่าที่จะประเมินว่า ผู้เรียนสามารถจดจำความรู้อะไรได้บ้าง
 2. เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
 3. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานทั้งของตนเองและของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นตนเอง สามารถพัฒนาข้อมูลได้
 4. ข้อมูลที่ประเมินได้จะต้องสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอน และการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้หรือไม่
 5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้
 6. ประเมินด้านต่างๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงมีการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้ (อนุวัติ คุณแก้ว, 2548: 115 อ้างถึง ส.วาสนา ประवालพฤกษ์, 2544: 1)

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ต้องสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้และสะท้อนการพัฒนาด้วย

2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน ต้องพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ เป็นต้น
3. กำหนดผู้ประเมิน โดยพิจารณาผู้ประเมินว่าจะมีใครบ้าง เช่น นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ วิธีการประเมิน เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ
5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างนักเรียนทำกิจกรรมระหว่างทำงานกลุ่ม / โครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เวลาว่าง / พักกลางวัน ฯลฯ
6. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน เป็นการนำข้อมูลจากการประเมินมาวิเคราะห์โดยระบุสิ่งที่วิเคราะห์ เช่น กระบวนการทำงาน เอกสารจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ รวมทั้งระบุวิธีการบันทึกข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนนผลงานว่าผู้เรียนทำอะไร ได้สำเร็จหรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด คือ มีผลงานเป็นอย่างไร การให้คะแนนอาจจะให้ในภาพรวมหรือแยกเป็นรายให้สอดคล้องกับงานและจุดประสงค์การเรียนรู้ อาจกล่าวสรุปได้ว่าการประเมินตามสภาพจริงเป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการโดยวิเคราะห์จากหลักสูตรกลาง หลักสูตรท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน มีแนวทางของงานที่ปฏิบัติ กำหนดกรอบและวิธีการประเมินร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ซึ่งวิธีการประเมินตามสภาพจริงจะกล่าวต่อไป

เทคนิค / วิธีการที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการกระทำ การแสดงออกหลายๆ ด้าน ของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีวิธีการประเมินโดยสังเขปดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542: 184-193)

1. การสังเกต เป็นวิธีการที่ตีความวิธีหนึ่งในการเก็บข้อมูลพฤติกรรม ด้านการใช้ความคิด การปฏิบัติงาน และโดยเฉพาะด้านอารมณ์ ความรู้สึก และลักษณะนิสัยสามารถทำได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือในสถานการณ์อื่นนอกโรงเรียน

วิธีการสังเกตทำได้โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การสังเกตโดยตั้งใจหรือมีโครงการสร้างหมายถึง ครูกำหนดพฤติกรรมที่ต้องสังเกต ช่วงเวลาสังเกตและวิธีการสังเกต (เช่น สังเกตคนละ 3-5 นาที เวียนไปเรื่อยๆ) อีกวิธีหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่ตั้งใจ หรือไม่มีโครงสร้าง ซึ่งหมายถึงไม่มีการกำหนดรายการสังเกตไว้ล่วงหน้า ครูอาจมีกระดาษแผ่นเล็กๆ ติดตัวไว้ตลอดเวลาเพื่อบันทึกเมื่อพบพฤติกรรม การแสดงออกที่มีความหมาย หรือสละความสนใจของครู การบันทึกอาจทำได้โดยย่อก่อนแล้วขยายความสมบูรณ์ภายหลัง วิธีการสังเกตที่ดีควรใช้ทั้งสองวิธี เพราะการสังเกตโดยตั้งใจอาจทำให้ละเลยมองข้ามพฤติกรรมที่น่าสนใจแต่ไม่มีในรายการที่กำหนด ส่วนการสังเกตโดยไม่ตั้งใจอาจทำให้ครูขาดความชัดเจนว่าพฤติกรรมใด การแสดงออกใด ที่ควรแก่การสนใจและบันทึกไว้ เป็นต้น ข้อเตือนใจสำหรับการใช้วิธีสังเกต คือ ต้องสังเกตหลายๆ ครั้งในหลายๆ สถานการณ์ (การเรียน การทำงานตามลำพัง การทำงานกลุ่ม การเล่น การเข้าสังคมกับเพื่อน การวางตัว ฯลฯ) เมื่อมีเวลาผ่านไประยะหนึ่งๆ (2-3 สัปดาห์) จึงนำข้อมูลเหล่านี้มาเพื่อพิจารณาสักครั้งหนึ่ง

เครื่องมืออื่นๆ ที่ใช้ประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึกระเบียบสะสม เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้เก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านต่างๆ ได้ดี เช่น ความคิด (สติปัญญา) ความรู้สึก กระบวนการขั้นตอนในการทำงาน วิธีแก้ปัญหา ฯลฯ อาจใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มั่นใจมากยิ่งขึ้น ข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

2.1 ก่อนสัมภาษณ์ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนก่อน เพื่อให้การสัมภาษณ์เจาะตรงประเด็นและได้ข้อมูลยิ่งขึ้น

2.2 เตรียมชุดคำถามล่วงหน้าและจัดลำดับคำถามช่วยให้การตอบไม่วกวน

2.3 ขณะสัมภาษณ์ครูใช้วาจา ท่าทาง น้ำเสียงที่อบอุ่นเป็นกันเอง จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัย และแนวโน้มให้นักเรียนอยากพูด / เล่า

2.4 ใช้คำถามที่นักเรียนเข้าใจง่าย

2.5 อาจใช้วิธีสัมภาษณ์ทางอ้อมคือ สัมภาษณ์จากบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียน เช่น เพื่อนสนิท ผู้ปกครอง เป็นต้น

3. การตรวจงาน เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นการนำผลการประเมินไปใช้ทันที ใน 2 ลักษณะ คือ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อปรับปรุงการสอนของครู จึงเป็นการประเมินที่ควรดำเนินการตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัด ผลงานภาคปฏิบัติ โครงการ/โครงการต่างๆ เป็นต้น งานเหล่านี้ควรมีลักษณะที่ครูสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของนักเรียนได้ เช่น แบบฝึกหัดที่เน้นการเขียนตอบ เรียบเรียง สร้างสรรค์ (ไม่ใช่แบบฝึกหัดที่เลียนแบบข้อสอบ

เลือกตอบซึ่งมักประเมินได้เพียงความรู้ความจำ) งาน โครงการ โครงงาน ที่เน้นความคิดขั้นสูง ในการวางแผนจัดการ ดำเนินการและแก้ปัญหาสิ่งที่ควรประเมินควบคู่ไปด้วยเสมอในการตรวจงาน (ทั้งงานเขียนตอบและปฏิบัติ) คือ ลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน ข้อเสนอแนะบางประการ เกี่ยวกับการตรวจงาน โดยปกติครูมักประเมินนักเรียนทุกคนจากงานที่ครูกำหนดขึ้นเดียวกัน ครูควรมี ความยืดหยุ่นการประเมิน จากการตรวจงานมากขึ้น ดังนี้

3.1 ไม่จำเป็นต้องนำชิ้นงานทุกชิ้นมาประเมิน อาจเลือกเฉพาะชิ้นงานที่นักเรียนทำได้ดี และบอกความหมาย/ความสามารถของนักเรียนตามลักษณะที่ครูต้องการประเมินได้ วิธีนี้เป็นการเน้น “จุดแข็ง” ของนักเรียนนับเป็นการเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนพยายามผลิตงานที่ดีๆ ออกมา มากขึ้น

3.2 จากแนวคิดตามข้อ 1 ชิ้นงานที่หยิบมาประเมินของแต่ละคน จึงไม่จำเป็นต้องเป็น เรื่องเดียวกัน เช่น นักเรียนคนที่ 1 งานที่ (ทำได้ดี) ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 2, 3, 5 ส่วน นักเรียนคนที่ 2 งานที่ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 1, 2, 4 เป็นต้น

3.3 อาจประเมินชิ้นงานที่นักเรียนทำนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้ก็ได้ แต่ต้องมั่นใจว่า เป็นสิ่งที่นักเรียนทำเองจริงๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนทำเองที่บ้าน และนำมาใช้ที่โรงเรียนหรืองาน เลือกลงต่างๆ ที่นักเรียนทำขึ้นเองตามความสนใจ เป็นต้น การใช้ข้อมูล / หลักฐานผลงานอย่างกว้างขวาง จะทำให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น และประเมินความสามารถของนักเรียนตามสภาพที่แท้จริงของเขาได้ แม่นยำยิ่งขึ้น

3.4 ผลการประเมิน ไม่ควรบอกเป็นคะแนนหรือระดับคุณภาพ ที่เป็นเฉพาะตัวเลขอย่าง เดียว แต่ควรบอกความหมายของผลคะแนนนั้นด้วย

4. การรายงานตนเอง เป็นการให้นักเรียนเขียนบรรยายหรือตอบคำถามสั้นๆ หรือตอบ แบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งความรู้ ความเข้าใจ วิธีคิด วิธี ทำงานความพอใจในผลงานความต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น อนุวัติ คุณแก้ว (2548:113) กล่าวถึง หลักการของการประเมินผลจากสภาพจริงไว้ดังนี้

4.1 เป็นการประเมินความก้าวหน้า และการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคนบนรากฐาน ของทฤษฎีทางพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย

4.2 การประเมินตามสภาพจริง จะต้องมีรากฐานบนพัฒนาการและการเรียนรู้ทางสติปัญญาที่ หลากหลาย

4.3 หลักสูตรสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญต่อการประเมินตามสภาพจริงคือ หลักสูตรต้องพัฒนามาจากบริบทที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่นักเรียนอาศัยอยู่ และที่ต้องเรียนรู้ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

4.4 การเรียน การสอน การประเมินผล จะต้องหลอมรวมกัน และการประเมินต้องประเมินต่อเนื่องตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม

4.5 การเรียน การสอน การประเมิน เน้นสภาพที่สอดคล้อง หรือใกล้เคียงกับธรรมชาติความเป็นจริงของการดำเนินชีวิต และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดงานด้วยตนเอง

4.6 การเรียนการสอนจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เต็มที่สูงสุด ตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละบุคคล เติบโตตามศักยภาพของตนเอง การเรียน การสอน และการประเมินต้องเกี่ยวเนื่องกัน และเน้นการปฏิบัติจริงในสภาพที่ใกล้เคียงหรือสภาพที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

แบบจำลองการประเมินตามสภาพจริง

Authentic Assessment Model : CROTTSS Model: (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
แห่งชาติ, 2542 : 193)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

อนุชิต คำดี (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านสวายตางวน ตำบลหนองใหญ่ อำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า จากสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังไม่ได้ดำเนินการเท่าที่ควร การพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ใช้กิจกรรมในการพัฒนา 2 กิจกรรมคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการศึกษา ตามหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ในวงรอบที่ 1 ผลการพัฒนาการดำเนินงาน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ และสามารถเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการ แต่ยังไม่สมบูรณ์เพราะไม่มีประสบการณ์มาก่อน โดยเฉพาะการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้เวลาน้อยในการฝึกปฏิบัติ ในการเขียนแผนการสอนสามารถนำแผนการสอนหรือแผนการจัดประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นไปใช้จริง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน แต่ยังไม่สามารถจัดได้ครบทุกกิจกรรม มีการใช้สื่อ น้อย หรือบางกิจกรรมไม่มีสื่อเลย การวัดและประเมินผลยังไม่สมบูรณ์ถูกต้อง หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้แล้ว กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้ประชุม อภิปราย แสดงความคิดเห็น และลงความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงผลการปฏิบัติการ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการศึกษาเหมือนเดิม แต่เพิ่มระยะในการฝึกปฏิบัติเขียนแผนการสอนให้มากขึ้น และเพิ่มเนื้อหาการผลิตสื่ออย่างง่าย การวัดและประเมินผล หลังจากการดำเนินการในวงรอบที่ 2 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการสอนและนำแผนการสอนหรือแผนการจัดประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นมาใช้จริง มีการผลิตสื่ออย่างง่ายใช้เอง มีการวัดและประเมินผลและปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการสอนทุกขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

วรนุช เวชรัตน์พิมล (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนวนุชวิทยา อำเภอแครงศรี จังหวัดชัยภูมิ การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา พบว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการไม่เป็นที่พอใจ มีข้อจำกัดด้านการปฏิบัติงาน การจัดประสบการณ์ไม่เป็นไปตามขั้นตอน โดยครูไม่ศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์ ไม่มีการวิเคราะห์แผนการจัดประสบการณ์ จึงทำให้ครูไม่ทราบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันและไม่สามารถกำหนดชื่อเรื่อง ครูไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการสร้างสื่อเพื่อประกอบการจัดประสบการณ์และสร้างแบบประเมินพัฒนาการนักเรียนปฐมวัยที่เป็นเครื่องมือในการหาสาเหตุปัญหาและแนวทางการพัฒนานักเรียน จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรม

การนิเทศภายใน กิจกรรมการประชุมและสรุปผล เมื่อใช้กิจกรรมในการพัฒนาดังกล่าว ทำให้สามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ยังส่งผลให้นักเรียนเป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออก สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ในลักษณะองค์รวมต่อการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการจะมีอย่างหลากหลาย ห้องเรียนจะเป็นเหมือนโลกที่ย่อส่วนเข้ามา ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมใดก็สามารถจะใช้วิธีบูรณาการทั้งสิ้น นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และได้เรียนรู้อย่างมีความสุขพัฒนาผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน

อติวิชญ์ ฉางชัยภูมิ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านห้วยตะแคง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พบว่าก่อนการพัฒนาครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน หลังการพัฒนาผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน แต่ยังขาดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงใช้กิจกรรมนิเทศในการพัฒนาในการดำเนินการในวงรอบที่ 2 หลังจากที่ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการสอนสมบูรณ์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นส่วนใหญ่ มีบันทึกผลการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนขณะทำการสอนนำมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อพัฒนากิจกรรมการสอนครั้งต่อไป แต่ยังมีกลุ่มผู้ร่วมศึกษาบางส่วนที่ยังไม่นำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอแต่ส่วนใหญ่ก็จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการพัฒนา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอบแบบบูรณาการของครู สรุปได้ว่า ครูยังไม่เข้าใจหรือไม่มีประสบการณ์ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ในการสอนแบบบูรณาการ จึงมีการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสอนแบบบูรณาการขึ้น หลังจากครูได้เข้าร่วมการอบรมแล้วทำให้ครูมีความรู้และเข้าใจในการสอนแบบบูรณาการและสามารถสอนเด็กให้มีความสุขได้ตามวัตถุประสงค์

ประหยัด เงินใส (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วยแหล่งวิทยาการแบบมีส่วนร่วม เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้ได้ผลงานที่รวบรวมขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในด้านพฤติกรรมมีส่วนร่วม พบว่า บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่รวมทุกด้านทุกขั้นตอนของการพัฒนาหน่วยแหล่งวิทยาการ และในด้านความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหน่วยแหล่งวิทยาการ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกระบวนการพัฒนาแหล่งวิทยาการแบบมีส่วนร่วม และประโยชน์ของหน่วยแหล่งวิทยาการ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

การประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปได้ว่า นักวิจัยมุ่งเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสร้างหรือเปลี่ยนแปลง โดยการให้ผู้เข้าประชุมมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน ผลงานที่ได้จึงสอดคล้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่กำหนดไว้

กัญยรัตน์ เศรษฐกร (2541) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาวิทยาศาสตร์ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ การทดลองเป็นกลุ่มย่อย ครูเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน ส่วนนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย

เปลว บุริสาร (2543) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำ พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำ หลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ แล้วเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น

อุทัย บุญโท (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์ระหว่างการจัดประสบการณ์ในแต่ละสัปดาห์มีพฤติกรรมการเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตำรวจ อุ่นใจ (2543) ทำการศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย ได้แนวการจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มการทำงานสภาพการดำเนินงานตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนบ้านห้วยชัน ดำเนินการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย โครงการใหญ่ๆ 3 โครงการ คือ โครงการกิจกรรมสหกรณ์แบบครบวงจรซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนให้โครงการเกษตรพอเพียงกู้ยืม คือ ทำการเกษตรและนำผลผลิตทางการเกษตรสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน และจำหน่ายเป็นรายได้ โครงการเกษตรพอเพียงประกอบด้วย โครงการย่อย 8 โครงการ คือ เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ เลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน เลี้ยงกบในกระชัง เลี้ยงหอยขม หนุ่ยผักกั๊กสีเขียว ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และเพาะเห็ด ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีโครงการมีกำไรคือ โครงการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ เพาะเห็ด โครงการที่คาดว่าจะได้กำไรคือ โครงการเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน โครงการที่ขาดทุนคือ โครงการเลี้ยงกบในกระชัง โครงการอาหารกลางวันเต็มรูปสามารถจัดอาหารกลางวัน ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันครบตลอดปี ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรและมีน้ำใช้ เพื่อการเกษตรได้ตลอดปี ผู้บริหารโรงเรียนเป็นที่มุ่งมั่นในการทำงาน ขยัน เอาใจใส่ในงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูทุกคนในโรงเรียนเอาใจใส่งานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย และสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ทุกประการ นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ กรรมการโรงเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน และในกิจกรรมต่างๆ ประการสำคัญ โรงเรียนได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานทางราชการและหน่วยงานเอกชน ทั้งด้านวิชาการและเงินลงทุนนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างเข้มแข็ง

ประยงค์ มีสิมมา (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการที่โรงเรียน ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า หลังจากที่โรงเรียนได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการแล้ว ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าที่ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน โครงการ และความรู้เรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยมีผลการประเมินแผนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ นักเรียนมีความสามารถในการจัดทำโครงการ โดยมีผลการประเมินโครงการด้วยตนเอง เฉลี่ยมีระดับคะแนนที่สูง และมีผลการประเมินโครงการโดยครู เฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับที่ดีมาก ครูที่ได้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโครงการเพิ่มขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการได้ และมีความมั่นใจสูงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสามารถเรียนรู้ในเรื่องทางวิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

ประสาน จันทร์เผือก (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาบุคลากร 4 คน ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการสอนเกี่ยวกับโครงการ และไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อของโครงการ ขั้นที่ 2 การวางแผนในการจัดทำโครงการ ขั้นที่ 3 การดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการ ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงการ และ ขั้นที่ 5 ขั้นตอนตามกรอบการศึกษา โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนา 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเขียนแผนการสอน และมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการ 5 ขั้นตอน ส่วนกิจกรรมที่ 2 การสาธิตการสอน ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการ 5 ขั้นตอนดีขึ้น และกิจกรรมที่ 3 การนิเทศภายใน สามารถพัฒนาบุคลากรทั้ง 4 คนให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการในวิชาต่างๆ ได้ สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรทั้ง 3 กิจกรรมสามารถพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเขียนแผนการสอน และทำให้บุคลากรมีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการ 5 ขั้นตอนได้

ปริยากร ผ่างแก้ว (2546) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า แผนการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.85/90.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.73 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 73 ดังนั้นการจัดกิจกรรมแบบโครงงาน สามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักกระบวนการทำงานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการประดิษฐ์ชิ้นงานได้ดี และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประกอบอาชีพได้ต่อไป

วีรยา ปราบพยัคฆ์ (2553) ที่ศึกษาผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยการสอนสอดแทรกดนตรีบรรเลงคลาสสิกเพื่อพัฒนาจินตนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งพบว่า เด็กปฐมวัยมีจินตนาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hartzler (2000) ได้ศึกษาการวิเคราะห์งานวิจัยซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการและผลกระทบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 วิชา คือ ภาษาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในทุกๆ ระดับชั้นเรียน โดยพบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการร่วมกับการเน้นให้เกิดทักษะ เป็นวิธีการสอนที่สามารถประสบความสำเร็จได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ รวมทั้งนักเรียนที่มาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในทุกระดับด้วย แต่เป็นที่น่าสนใจว่าการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการซึ่งได้รับการริเริ่มโดยหน่วยงานของรัฐ องค์กร หรือมหาวิทยาลัย คือ หลักสูตรที่สามารถประสบความสำเร็จได้สูงสุดในขณะที่การจัดการหลักสูตรแบบบูรณาการ ซึ่งริเริ่มโดยครูและหรือบุคลากรนั้น กลับประสบความสำเร็จได้ในที่สุด ผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่านักเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่ากับกลุ่มของนักเรียน ซึ่งใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม

Maxwell (2001) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพของวิธีการสอนแบบบูรณาการเพื่อใช้ในการสอนภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเป็นภาษาที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการมีผลคะแนนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในส่วนของทักษะด้านความเข้าใจและทักษะด้านการใช้ภาษา แต่สิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับระดับความสามารถของนักเรียนเหล่านั้น โดยพบว่า ทำให้พวกเขากล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาฝรั่งเศสได้อย่างต่อเนื่องด้วย

Jones (2003) ได้ศึกษาการศึกษาการจัดการรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งใช้วิธีการบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไว้ร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า ชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไว้ร่วมกัน มีรูปแบบและลักษณะเช่นเดียวกับชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอน ตามหลักการในเอกสารการปฏิรูปการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการสนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าว ในการวิจัยครั้งนี้ยังได้พบความเชื่อที่ว่า ควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไว้ร่วมกัน เพราะทั้งสองวิชาต่างก็มีจุดเชื่อมโยงกับธรรมชาติและโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งนักเรียนควรให้ความสำคัญเท่าๆ กัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ พบว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมอบหมายงานให้นักเรียนโดยเน้นวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกครั้งเสมอไป เพราะเพียงแค่อำนาจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไว้ร่วมกันก็สามารถช่วยให้ครูสร้างจุดเชื่อมโยงกันได้แล้ว แม้ว่าพวกเขาจะได้พยายามที่จะใช้วิธีการเรียนรู้บูรณาการนี้อย่างจริงจังแล้วก็ตาม และยังพบด้วยว่านักเรียนซึ่งอยู่ในชั้นเรียนแบบบูรณาการก็สามารถมองเห็นจุดเชื่อมโยงระหว่างวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ได้เช่นเดียวกับที่พวกเขาสามารถมองเห็นจุดเชื่อมโยงระหว่างการดำรงชีวิตจริง และทุกๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่พวกเขาเข้าร่วมนั่นเอง

King (2004) ได้ศึกษาผลกระทบของวิธีการสอนแบบบูรณาการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 8 ในชั้นเรียนวิชาพีชคณิตเบื้องต้น ผลการวิจัยพบว่า ปรากฏค่าความแตกต่างทางด้านสถิติระหว่างผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบของวิธีการบูรณาการ ซึ่งรวมวิธีการสอน 3 แบบ คือ การสอนโดยตรง การเรียนรู้แบบการเน้นความเป็นเลิศ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในผลคะแนนที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนของนักเรียนในกลุ่มควบคุม นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบด้วยว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบของการบูรณาการ (การสอนโดยตรง การเรียนรู้แบบการเน้นความเป็นเลิศ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ) สามารถแสดงผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการบรรยายเช่นกัน

Whatley (2004) ได้ศึกษาการริเริ่ม การส่งเสริม และอิทธิพลของการใช้ระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการในชั้นเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนแอฟริกัน-อเมริกันแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอเมือง : การศึกษากรณี ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัย 30 ประการซึ่งมีผลกระทบต่อ การริเริ่ม การส่งเสริม และอิทธิพลของการใช้ระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนปัจจัยที่พบว่ามี ความเกี่ยวข้องกับการริเริ่มการใช้ระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) คือ นโยบายและแนวปฏิบัติของทางอำเภอ ศักยภาพของโรงเรียนในการสนับสนุนระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS)

การมีบุคลากรเพื่อทำหน้าที่ในการช่วยครู และการส่งเสริมให้บุคลากรการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและริเริ่มกระบวนการ ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งเสริมระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) คือ วิธีการใช้ระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) ในการจัดการเรียนการสอน การรับรู้ของครูในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี และผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งเสริมระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) ยังรวมถึงปัจจัยด้านความรู้ในการสอนของครู การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และกระบวนการประเมินผล สำหรับการสรุปผลด้านอิทธิพลของระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) ที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนผู้วิจัยได้ทำการทดสอบด้านการรับรู้ของครูและนักเรียน รวมทั้งพิจารณาคะแนนจากการทดสอบตามมาตรฐานด้านและผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILS) คือ แรงจูงใจ การจัดกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบแข่งขัน การสอนแบบรายบุคคลและการติดตามสะท้อนกลับไปพร้อมๆ กัน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าวิธีการสอนแบบโครงการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ทั้งผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนต่างมองเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการด้วยกันทั้งสิ้น เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการสามารถส่งผลในทางที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับต่างประเทศและพัฒนาประเทศชาติ ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดในการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยนำเทคนิควิธีการสอนแบบโครงการมาพัฒนาในระดับปฐมวัย ซึ่งได้รับมอบหมายให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีคุณภาพ มีการทำงานเป็นระบบเป็นพื้นฐานการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก และต่อเนื่องในระดับสูงต่อไป

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีกระบวนการคิดแบบบูรณาการ โดยการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการใช้ในวิถีประจำวันได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็จะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดให้แก่เด็กนักเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 แบบแผนการทดลอง
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย The single group Pretest – Posttest ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง The single group Pretest – Posttest design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์

O_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
O_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X	แทน	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย (Treatment)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนโรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 (ฝ่ายอนุบาล) จำนวน 215 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นอนุบาล 1/4 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 34 คน

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำไปใช้วัดผลการเรียนก่อนและหลังการเรียนเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

3.4 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือทำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี หลักการ เอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับก่อนประถมศึกษา
3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยนำเนื้อหาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมในหน่วยการเรียนรู้การสอนในระดับปฐมวัย ซึ่งในแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย
 1. ชื่อเรื่อง
 2. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 3. สาระการเรียนรู้
 4. จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม
 5. สาระที่ควรเรียนรู้
 6. ประสบการณ์สำคัญ

7. กิจกรรมและประสบการณ์
 8. สื่อการเรียนรู้
 9. ประเมินผล
4. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนการสอนและผลการเรียนรู้
 5. จัดทำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 แผ่น ระยะเวลา 2 สัปดาห์ 10 วันๆ ละ 30 นาที ดังนี้
 - หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์
 - สัปดาห์ที่ 1 เรื่อง ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ)
 - วันที่ 1 ที่มาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
 - วันที่ 2 การช่วยเหลือตนเอง
 - วันที่ 3 การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเอง และการรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น (ไปทัศนศึกษา)
 - วันที่ 4 การพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - วันที่ 5 การพอประมาณ (ผู้ปกครองเป็นวิทยากรในเรื่อง การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้)
 - สัปดาห์ที่ 2 เรื่อง การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้
 - วันที่ 1 การประดิษฐ์ของเล่น (ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ)
 - วันที่ 2 การประดิษฐ์ของเล่น
 - วันที่ 3 การประดิษฐ์ของเล่น
 - วันที่ 4 การฝึกการนำเสนอผลงาน (สรุปโครงการ) (ระยะที่ 3 สรุปโครงการ)
 - วันที่ 5 การฝึกการนำเสนอผลงาน
 6. รวบรวมเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดประสบการณ์สำหรับสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับระดับปฐมวัย
 7. นำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
 8. นำวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการทำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตรวจสอบกระบวนการคิดเชิงบูรณาการที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเกี่ยวกับจุดประสงค์ เวลา ความเหมาะสมกับเนื้อหาของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

9. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้

10. นำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองใช้ 3 ครั้ง ดังนี้

10.1 การหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยวหรือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง กลาง ต่ำ อย่างละ 1 คน ให้ผู้เรียนเรียนจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วนำผลคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาค่า E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

10.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 6 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง กลาง ต่ำ อย่างละ 2 คน ให้ผู้เรียนเรียนจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาค่า E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

10.3 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มใหญ่ จำนวน 34 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูง กลาง ต่ำ คละกัน ให้ผู้เรียนเรียนจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนไปหาค่า E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำการสรุปผล โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ในการสร้างแบบทดสอบผลการเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบระดับปฐมวัยจากเอกสารต่างๆ
2. ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรให้ตรงกับหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบโดยวิเคราะห์จากเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาที่คัดเลือกมาสร้างเป็นบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการนำไปใช้และระดับการประเมินค่า ตามรายละเอียดของเนื้อหาพร้อมกำหนดข้อสอบทั้งหมดที่สร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อให้ครอบคลุมเนื้อหา

4. สร้างแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเดียวและสร้างตัวลวงอีก 2 ตัวเลือก

5. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความยากง่าย การครอบคลุมของเนื้อหา

6. กำหนดตารางน้ำหนักคะแนนข้อสอบจำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้ในการจัดชุดข้อสอบ 10 ข้อ

7. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยจะต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

8. นำแบบทดสอบผลการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เรื่องนี้ แล้วนำค่าผลการทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (P) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .20 - .80 ได้แบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .23 - .72 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .22 - .77

9. นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลของคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method) สูตร KR-21 โดยคัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

10. จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

คุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการศึกษาปฐมวัย หรือสำเร็จการศึกษามาไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาก่อนวัย มาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผล หรือสำเร็จการศึกษามาไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผล มาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองตามแบบแผนการทดลองที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนในการทดสอบของเนื้อหาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมประกอบด้วย เทปเพลง สื่อของจริง นิทาน เกม กระดาษ กาว สี ฯลฯ เพื่อทำในกิจกรรมต่างๆ

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ได้แก่ แบบทดสอบผลการเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ให้นักเรียนทำการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการตามที่กำหนดไว้จนครบกระบวนการของชุดกิจกรรม พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมตามตารางขณะเรียน

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้แก่ แบบทดสอบผลการเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติต่อไปนี้

- 1) ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ ,2538: 109)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

- 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538: 110)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

- 3) ร้อยละ ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ ,2538: 112)

$$P = \frac{F}{n} \times 100$$

4) การหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) การคิดค่า E_1 และ E_2 จำนวนค่าทางสถิติ โดยใช้สูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538: 127)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของนักเรียนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N คือ จำนวนนักเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบวัด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบ หลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด

$\sum Y$ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน

N คือ จำนวนนักเรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

5) ค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม (Effectiveness Index: E.I.) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538: 128)

$$E.I. = \frac{\text{ร้อยละของคะแนนรวมของข้อสอบหลังเรียน} - \text{ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน}}{\text{ร้อยละของคะแนนเต็มหลังเรียน} - \text{ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน}}$$

7) การวิเคราะห์ค่า t แบบ Dependent Sample เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 57)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ
ความมีนัยสำคัญ
D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
N แทน ค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษามีดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์
- 4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทน	ความถี่ของคะแนน
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

4.2 การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์

การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้บทเรียนเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) มีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

- 1) การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง นำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการทดลองกับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยทดลองใช้เป็นรายบุคคลหรือการทดลอง

แบบหนึ่งต่อหนึ่ง ในขั้นตอนนี้ได้นำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ เก่ง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 1 คน รวมเป็น 3 คน ซึ่งมีวิธีการคือ

ก. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาทดสอบกับนักเรียนทีละคนจนครบทั้ง 3 คน รวมเป็น 3 คน แล้วจับเวลาดูว่านักเรียนสามารถทำเสร็จเรียบร้อยจะใช้เวลาเท่าใด

ข. ให้นักเรียนทั้ง 3 คน เรียนกับชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจความหมายและวิธีการเรียนโดยละเอียดเสียก่อน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบ จากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ถ้านักเรียนทำผิดหรือไม่เข้าใจคำถาม ผู้สอนจะอธิบายกับนักเรียนเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป การทดลองขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อดูความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่ายากหรือง่าย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ได้ค่าประสิทธิภาพของชุดการสร้างความรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 65.93/56.67 และดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็น 0.43 แสดงว่ามีนักเรียนร้อยละ 43 ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งแล้ว พบว่าในเรื่องชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การรับฟังคำสั่งคุณครูนักเรียนยังไม่เข้าใจ เพราะเป็นคำศัพท์ที่ยากสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงข้อผิดพลาดข้อบกพร่อง ดังนี้

- 1) ปรับกิจกรรมในชุดกิจกรรมแบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยครูใช้ศัพท์ที่นักเรียนเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 2) ปรับกิจกรรมที่มีผลต่อความคิดเชิงบูรณาการของนักเรียน
- 3) ปรับเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์

2) การทดลองแบบกลุ่มเล็ก เป็นการนำเอาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ เก่ง ปานกลาง ต่ำ ระดับละ 2 คน รวมเป็น 6 คน มาเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งวิธีทำการทดลองขั้นตอนนี้จะมีลักษณะเหมือนกับที่จะนำไปใช้จริง เมื่อเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ

โครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนทุกคนจะต้องทำแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาประสิทธิภาพ

จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก ได้ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (E_1/E_2) เท่ากับ 75.56/66.67 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.57 แสดงว่า มีนักเรียนร้อยละ 57 ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็กแล้ว พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้ใช้ตัวเลือกที่มีรูปภาพไม่เป็นอันเดียวกัน คำถามแบบทดสอบยังกำกวม ทำให้เด็กเข้าใจยาก และข้อบกพร่องของชุดกิจกรรม โดยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องดังนี้

1) ปรับแบบทดสอบชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย

2) ปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมและแบบประเมินผลงานนักเรียนเพื่อที่จะตอบจุดประสงค์ของชุดกิจกรรมได้

3) ปรับกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบูรณาการของเด็กปฐมวัย

3) การทดลองแบบภาคสนาม ในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 คน ซึ่งผู้เรียนทำการทดสอบก่อนเรียนแล้ว จึงลงมือเรียนตามชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป เมื่อเรียนและใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการแล้วหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากการทดลองแบบภาคสนาม ได้ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (E_1/E_2) เท่ากับ 81.99/83.53 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.59 แสดงว่าชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการพัฒนาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) และค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของการทดลองทั้ง 3 ขั้นตอน

การทดลอง	จำนวนคน (n)	ประสิทธิภาพของชุด การสร้างความรู้ (E_1/E_2)	ดัชนีประสิทธิผลของชุด กิจกรรมการเรียนรู้ E.I.
แบบหนึ่งต่อหนึ่ง	3	65.93/56.67	0.43
แบบกลุ่มเล็ก	6	75.56/66.67	0.57
แบบภาคสนาม	34	81.99/83.53	0.59

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการทดลองหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ทั้ง 3 ตอน ทำการแก้ไขปรับปรุงแต่ละขั้นตอน แล้วทดลองแบบภาคสนามจนได้ค่าประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.99/83.53 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และดัชนีประสิทธิผลชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.59 ซึ่งหมายความว่า ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นร้อยละ 59

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนนักเรียน	n	\bar{X}	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	34	2.47	0.71	38.997
หลังเรียน	34	8.35	0.88	

* $P < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 2.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.71 คะแนนการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 8.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.88 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า t เท่ากับ 38.997 แสดงให้เห็นว่า คะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเมื่อใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการดำเนินการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำไปใช้วัดผลการเรียนก่อนและหลังการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำไปใช้วัดผลการเรียนก่อนและหลังการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดลองตามแบบแผนการทดลองที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนในการทดสอบของเนื้อหาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมประกอบด้วย เทปเพลง สื่อของจริง นิทาน เกม กระดาษ กาว สี ฯลฯ เพื่อทำในกิจกรรมต่างๆ
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ได้แก่ แบบทดสอบผลการเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ให้นักเรียนทำการเรียนด้วยการจัดประสบการณ์แบบโครงการตามที่กำหนดไว้จนครบกระบวนการของชุดกิจกรรม พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมตามตารางขณะเรียน
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้แก่ แบบทดสอบผลการเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และค่าคะแนนที่ (t – test dependent) และวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ และดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1) การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพ 81.99/83.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดังนั้นประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.59 ซึ่งหมายความว่าชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการเรียนของเด็กปฐมวัยเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นร้อยละ 59

2) คะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

5.5.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพเป็น 81.99/83.53 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบฝึกประสบการณ์ ร้อยละ 81.99 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัยหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.53 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการทดลองประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามกระบวนการที่สมบูรณ์ คือ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทดลอง หนึ่งต่อหนึ่ง การทดลองกลุ่มเล็กและการทดลองภาคสนาม ซึ่งการทดลองแต่ละครั้งทำให้มองเห็นข้อบกพร่องของชุดการสร้างความรู้ ทำให้สามารถแก้ไขปรับปรุงได้อย่างเหมาะสม และผลการปรับปรุงและพัฒนาชุดกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ สอดถามความคิดเห็นนักเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเกี่ยวกับ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ แบบประเมิน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน ได้ร่วมมือกันวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อแก้ปัญหา นำเสนอผลงาน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนเป็นอย่างดี และ ดังนั้นประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.59 หมายความว่าชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น ร้อยละ 59 ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ระยะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ ทบทวนความรู้และความสนใจของเด็ก และครูจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอภิปราย เพื่อเลือกและปรับหัวเรื่องที่จะทำการสืบค้นหัวเรื่อง

ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการให้โอกาสเด็กค้นคว้า และมีประสบการณ์ใหม่เป็นงานในภาคสนาม ประกอบด้วยการสืบค้นตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ระยะนี้ถือเป็นหัวใจของโครงการครูจะเป็นผู้จัดหา จัดเตรียมแหล่งข้อมูลให้เด็กสืบค้น ไม่ว่าจะเป็นจริงหนังสือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือแม้แต่การออก ภาคสนามหรือไปศึกษานอกสถานที่ และระยะที่ 3 สรุปโครงการประเมินสะท้อนกลับและแลกเปลี่ยนงาน โครงการ เป็นระยะสรุปเหตุการณ์ รวมถึงการเตรียมเสนอรายงานและผลที่ได้ในรูปของการจัดแสดง การค้นพบและจัดทำสิ่งต่างๆ สนทนาเล่นบทบาทสมมติหรือจัดนำชมสิ่งที่ได้จากการก่อสร้าง ครูควร จัดให้เด็กได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนเรียนรู้กับผู้อื่น เด็กสามารถช่วยกันเล่าเรื่องการทำโครงการให้ผู้อื่นฟัง โดยจัดแสดงสิ่งที่เป็นจุดเด่นให้เพื่อนในชั้นเรียนอื่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้บริหารได้เห็น ครูจะ ช่วยเด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาแสดง ซึ่งการทำเช่นนี้เท่ากับช่วยให้เด็กทบทวนและประเมิน โครงการทั้งหมด ครูอาจเสนอให้เด็กใช้จินตนาการความรู้ใหม่ที่ได้ผ่านทางศิลปะ ทางละคร สุดท้าย ครูนำความคิดและความสนใจของเด็กไปสู่การสรุปโครงการ และอาจนำไปสู่หัวข้อเรื่องใหม่ของ โครงการต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรยา ปรามพยัคฆ์ (2553) ที่ศึกษาผลการจัด ประสบการณ์แบบโครงการ โดยสอนสอดแทรกดนตรีบรรเลงคลาสสิกเพื่อพัฒนาจินตนาการของเด็ก ปฐมวัย ซึ่งพบว่า เด็กปฐมวัยมีจินตนาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับ เปลว ปุริสาร (2543) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ แบบโครงการ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง是孩子ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงและต่ำหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการแล้ว เด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น

5.5.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเสริมฐกิจ พอเพียงมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ที่สอดคล้องกับ อุทัย บุญโท (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ พบว่าเด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์ระหว่างการจัด ประสบการณ์ในแต่ละสัปดาห์มีพฤติกรรมการเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย มีข้อควรคำนึงถึง ดังนี้

1) ก่อนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและใช้คำถามกับนักเรียนมากๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดตลอดเวลาและควรใช้วิธีตั้งคำถามแบบปลายเปิด

2) จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เช่น วัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาลักษณะของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เช่น ทักษะการคิด การกล้าแสดงออก การนำเสนอผลงาน ส่งผลต่อการเรียนที่ทำให้เด็กเกิดความคิดที่แตกต่างกัน ควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละกลุ่ม

บรรณานุกรม

- กวิน เสือสกุล. 2543. “การพัฒนาการเรียนรู้,” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://realjune.multiply.com/journal/item/63>, [สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2554]
- กรมวิชาการ. 2534. **แนวการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. 2540. **ชุดคู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาโครงการประกันคุณภาพ
การศึกษา: การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2546. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2542. **แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. 2544. **การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2546. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรมวิชาการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กัญญา กุณทิกาลญณ์. 2550. **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: มปป.
- กันยารัตน์ เศรษฐกร. 2541. **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลวิทยาลัยการคันทันคว่ำแบบ
อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2549. **การคิดเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซัคเซสมิเดียจำกัด
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส.
- จิรภรณ์ วสุวัต. 2544. **การจัดประสบการณ์แบบโครงการตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ : ทฤษฎีสู่การ
ปฏิบัติ**. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติคณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏยะลา.
- จิระ งามศิลป์. 2548. **เตรียมสอบบรรจุพนักงานส่วนตำบล (อบต.) วิชาเฉพาะตำแหน่ง (นักวิชาการ
ศึกษา) ชัยภูมิ**. มปป.

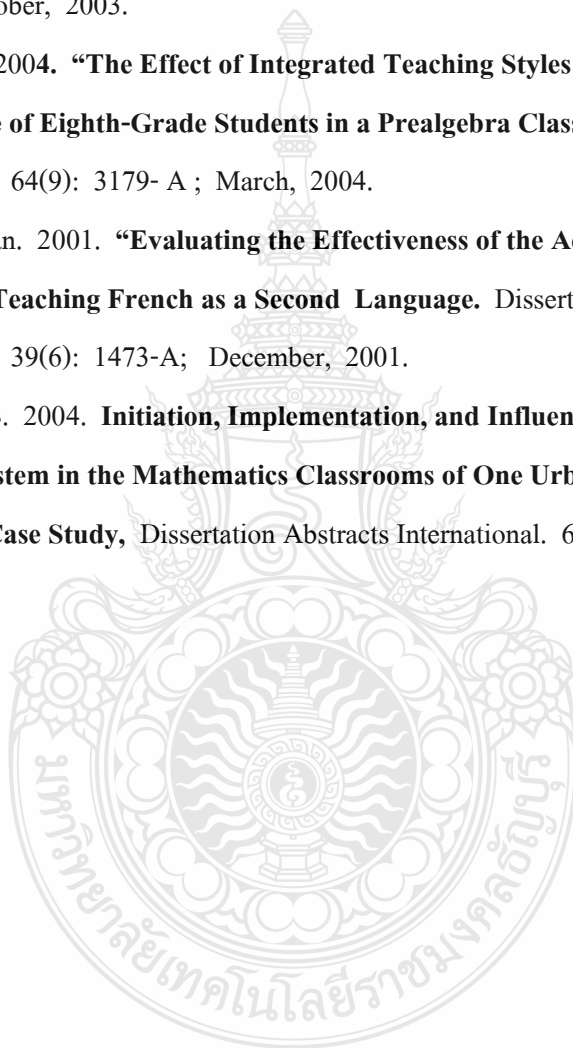
- ฉวีวรรณ กิณาวงค์. 2542. เอกสารประกอบการสอนวิชาวิชาประเมินเอกสารหลักสูตร. พิษณุโลก : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2533. นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษากับการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฐิติพร พิษณุกุล. 2538. ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์. ธีรารัง บัวศรี. 2542. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นภเนตร ธรรมบวร. 2544. การพัฒนากระบวนการคิดของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. 2542. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2527. การวัดและการประเมินผลการศึกษา: 1 ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. 2544. การพัฒนาการเรียนรู้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://realjune.multiply.com/journal/item/63>, [สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2554]
- เบญจพร วงษ์พรต. 2545. โครงการ **Project work**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: (Online). Available: www.sripatum.ac.th/onspc/select.files/editdata.mso. [สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2554]
- ปรีชากร ผางแก้ว. 2546. การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงการเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ จากต้นกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เอกสารสำเนา.
- ปรีชานุช จุลพรหม. 2547. การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็ปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. เอกสารสำเนา.
- ประสาน จันทร์เผือก. 2546. การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงการโรงเรียนบ้านหนองสระพัง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เอกสารสำเนา.
- ประยงค์ มิสิมมา. 2546. การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการโรงเรียนบ้านนางาม อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เอกสารสำเนา.

- ประหยัด เงินไส. 2543. การพัฒนาหน่วยแหล่งวิทยาการแบบมีส่วนร่วม เรื่องศิลปวัฒนธรรม
ท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี ผลโยธิน. 2551. รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: สำนักพิมพ์ สาราเด็ก (Plan Sara).
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.**
กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- _____. 2542. **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- _____. 2546. **อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (แก้ไขเพิ่มเติม).**
พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- พันธ์ ทองชุมนุม. 2544. การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถม. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต. 2546. พระธรรมปิฎก ปัญญาภิบาลอารมณ์. ความสมดุลและสมบูรณ์ใน
การพัฒนาคน. ในพระธรรมปิฎก. บก. การพัฒนาแบบองค์รวมของเด็กไทย. กรุงเทพฯ:
ธรรมสภา.
- เพ็ญศรี สร้อยเพชร. 2545. ชุดการเรียนการสอน. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
นครปฐม.
- ยุพิน พิพิธกุล. 2539. การเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- ลัดดา ศิลาน้อย. 2543. การพัฒนาการเรียนรู้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://realjune.multiply.com/journal/item/63>. [สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554]
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วัชรินทร์ กาวินา. 2548. การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). อุตรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. อัดสำเนา.
- วรนุช เวชระชตพิมพ์. 2547. การพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับนักเรียน
ปฐมวัยโรงเรียนวรнуชวิทยา อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. การพัฒนาการเรียนรู้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://realjune.multiply.com/journal/item/63>. [สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554]
- วาสนา ชาวหา. 2525. สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต.
- วิชัย สุปิงคลัด. 2550. การพัฒนาการเรียนรู้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://realjune.multiply.com/journal/item/63>. [สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554]
- วิมลศรี สุวรรณรัตน์ และ มาฆะ ทิพย์ศรี. 2544. **คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการทำโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- วีรยา ปราบพยัคฆ์. 2553. ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยสอดแทรกดนตรีบรรเลงคลาสสิก เพื่อพัฒนาจินตนาการของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริณี อุปละ. 2541. การพัฒนาจิตสำนึกและความสามารถในการแก้ปัญหาตามสิ่งแวดล้อมโดยการสอนแบบโครงการ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมหวัง อินทรไชย. 2545. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องไฟฟ้าของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแบบโครงการ. ศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2539. **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: มปป.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. 2546. **แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ จำกัด.
- สถิต จันทร์นวล. 2545. การสอนแบบโครงการ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://vailable://area.obec.go.th/yala/satis2.htm>. [สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2554]
- ศิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. 2546. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ. บুক พอยท์.
- สุดารัตน์ ไผ่พงสาวงศ์. 2543. **การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนาน และความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุดรธานี.
- สุนันทา สิริโสภณ. 2553. **เลี้ยงลูกให้เป็นอัจฉริยะ**. กรุงเทพมหานคร: ทีบีเค มีเดีย พับลิชชิง.
- สุพรรณ บุญเฉลิม. 2547. **ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้สึกรักเชิงปฎิภูมิสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). อุดรดิตต์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์. อุดรธานี.

- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2544. **ครบเครื่องเรื่องการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2546. **การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำลี รักสุทธี และคณะ. 2544. **เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.
- สำรวล อุ๋นใจ. 2543. **การจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มงานอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540. **การวัดและประเมินผลสภาพแท้จริงของนักเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อชิป ทองดั้น. 2548. **การสอนแบบโครงงานโดยวิธีสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ**. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อดิวิชญ์ ฉางชัยภูมิ. 2547. **การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านห้วยตะแคง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ**. การศึกษาคณควาอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุชิต คำดี. 2547. **การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโรงเรียนบ้านสวายตางวน ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุวัติ คุณแก้ว. 2548. **หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา**. เอกสารสำเนา.
- อำพล เสนาณรงค์. 2541. **ประมวลพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพมหานคร. มปป.

- Hartzler, Deborah S. 2000. **A Meta-Analysis Conducted On Integrated Curriculum Programs and Their Effects on Student Achievement.** Dissertation Abstracts International. 61(3): 865 – A; September, 2000.
- Jones, Shelly Monica. 2003. **“Characterization of Instruction in Integrated Middle School Mathematics and Science Classrooms.** Dissertation Abstracts International. 64(4): 1202-A; October, 2003.
- King, Bobbie Jean. 2004. **“The Effect of Integrated Teaching Styles on the Mathematics Performance of Eighth-Grade Students in a Prealgebra Class,”** Dissertation Abstracts International. 64(9): 3179- A ; March, 2004.
- Maxwell, Wendy Jean. 2001. **“Evaluating the Effectiveness of the Accelerative Integrated Method for Teaching French as a Second Language.** Dissertation Abstracts International. 39(6): 1473-A; December, 2001.
- Whatley, Clemmie B. 2004. **Initiation, Implementation, and Influence of an Integrated Learning System in the Mathematics Classrooms of One Urban a African American School : A Case Study,** Dissertation Abstracts International. 64(10): 3598-A; April, 2004.

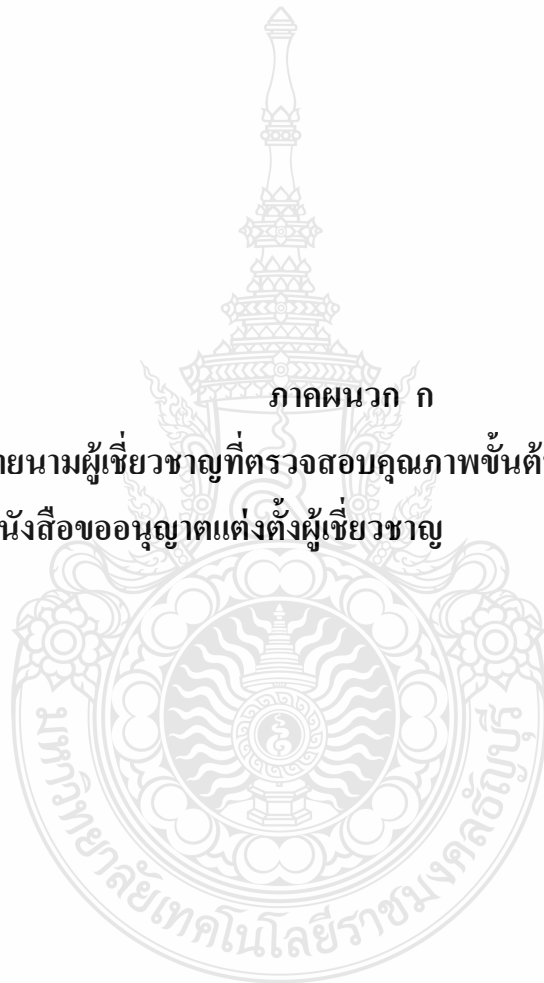

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบทดสอบ
- หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

นางสาววรรณมา กรัศพรหม

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ปฐมวัย)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายปฐมวัย โรงเรียนเซนต์หลุยส์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

นางสาวคันทรส วงศ์ศักดิ์

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ปฐมวัย)

ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางรัก ชุณหากาญจน์

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)

ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำสาขาวิชาปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

นางสาวช่อผกา ผลภิญโญ

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จังหวัดชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม พันธุ์ไสว

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)

ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

นางสาวโปร่งจิตรี ภาคีแก้ว

วุฒิการศึกษา ค.บ. (บริหารการศึกษา)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ , ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนวัดฉัตรแก้วจกฉนิ สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ที่ ศธ 0578.02/077

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์โปร่งจิตร์ ภาภิแก้ว

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปันปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศธ 0578.02/0717

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์วรรณ กรัสมพรหม

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสวาทโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศษ 0578.02/0717

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์คันทรส วงศ์ศักดิ์

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสวาทโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศษ 0578.02/0717

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รัก ชุมหาญจน์

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ โครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสวาทโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปันปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

ที่ ศษ 0578.02/0717

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ช่อผกา ผลภิญโญ

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสาทะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2577 5020

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 0 2549 3207

ที่ ศธ 0578.02/ 1429

วันที่ 6 กันยายน 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม พันธุ์ไสว

เนื่องด้วย นางพิกุล เกิดปลั่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ โครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย โดยมี ดร.เทียมยศ ปะสวาทโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ให้แก่ นางพิกุล เกิดปลั่ง เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปันปฐมรัฐ)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach)
เรื่อง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระดับปฐมวัย

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์
สัปดาห์ที่ 1-3 สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ	ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ	ระยะที่ 3 สรุปโครงการ
-ครูสร้างความสนใจเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับเรื่องการพอประมาณ,การมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง	1. สิ่งที่เด็กสนใจเรื่องการประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้ 2. เด็กตั้งสมมุติฐานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มในเรื่องการประดิษฐ์ 3. เด็กทดลองประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุ 4. เด็กตรวจสอบผลการทดลอง	1. เรียนรู้การนำเสนอโครงการ 2. เตรียมการรายงานการเสนอโครงการตั้งแต่เริ่มต้น 3. นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างกลุ่ม

สาระการเรียนรู้

สิ่งที่ได้รู้แล้ว	สิ่งที่เด็กต้องการรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
-ในหลวงมีบุญคุณต่อเรา -วันพ่อตรงกับวันที่ 5 ธ.ค. ของทุกปี	1. พอประมาณเป็นอย่างไรคะ 2. ครูเก็บแกนกระดาษทิชชูไป ทำอะไรครับ 3. กังหันลมทำอย่างไร	1. ความต้องการหรือสิ่งที่ ตนเองสนใจหรือสงสัย 2. วิธีประดิษฐ์ของเล่นจาก เศษวัสดุเหลือใช้ที่ตนเองสนใจ 3. การพุดนำเสนองาน 4. การประหยัด การออม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง ที่มาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 1
ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

จุดประสงค์

1. บอกถึงที่มาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้
2. สนทนากับครูและเพื่อนได้
3. ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ฟังที่ดี

สาระที่ควรเรียนรู้

ที่มาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ประสบการณ์สำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ในหลวง) 1. การพอประมาณ ความหมายของพอประมาณระดับเด็กปฐมวัย คือ การรู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวเท่าที่ตัวเองทำได้ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในเรื่องการผลิต การใช้หรือการกิน 2. การมีเหตุผลความหมายของการมีเหตุผลระดับเด็กปฐมวัย คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงโดยคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ เช่น เรื่องของการประหยัดเพื่อมุ่งไปสู่การรู้จักการออมและรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น 3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองความหมายของการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองระดับเด็กปฐมวัย คือ การคิดวางแผนในการทำงานโดยการทำทุกอย่างร่วมกันโดยไม่ประมาทคือการเตรียมพร้อมที่จะรับถึงผลกระทบที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในอนาคต

กิจกรรมและประสบการณ์

ชั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงรวมเงินพร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ และนักเรียนทำตามคำสั่งของครูตามเพลง(เพื่อให้นักเรียนรู้จักการออมเงิน)
2. ครูนำภาพในหลวงแนะนำให้นักเรียนรู้จัก

ขั้นสอน

1. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับภาพพระราชดำริของในหลวงแล้วครูเล่านิทาน โดยใช้หนังสือป๊อบอัปสวนจิตรลดา และพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งสนทนาซักถามเกี่ยวกับหนังสือป๊อบอัปสวนจิตรลดา

- นักเรียนทุกคนจะทำตามพระราชดำริของในหลวงได้โดยวิธีใด
- นักเรียนที่ยังเล็กอยู่ในหลวงท่านบอกว่า อยากให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวรู้จักการออม และรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น นักเรียนทำได้ไหม
- นักเรียนทำอะไรเองได้บ้างและช่วยอะไรคุณแม่ทำอะไรได้บ้าง
- ถ้าแม่ให้เงินนักเรียน นักเรียนเก็บเงินไว้ที่ไหน
- นักเรียนซื้อของหมดไหม
- นักเรียนเคยแบ่งอะไรให้เพื่อนบ้างหรือเปล่า

2. ครูให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ในการแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนพ้องหน้าห้องเรียน

3. นักเรียนวาดภาพระบายสีตามจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องนี้นักเรียนสนใจ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง และให้การบ้านนักเรียนโดยให้ไปถามคุณแม่ที่บ้านว่าในหลวงสอนอะไรเราบ้าง แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแถวบ้านเราอยู่ที่ไหน

สื่อการเรียนรู้

1. รูปในหลวง
2. เครื่องเคาะจังหวะ
3. เพลงรวมเงิน
4. หนังสือป๊อบอัปสวนจิตรลดา
5. ขางลบ
6. กระดาษ A4
7. ดินสอ
8. สีเทียน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การช่วยเหลือตนเองโดยการระดมสมอง
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 2
ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

จุดประสงค์

1. ฝึกกระบวนการคิดโดยการระดมสมอง
2. สนทนากับครูและเพื่อนได้
3. ฝึกให้เด็กเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

สาระที่ควรเรียนรู้

การช่วยเหลือตนเอง

ประสบการณ์สำคัญ

ฝึกกระบวนการคิดโดยการระดมสมองในการเตรียมตัวไปทัศนศึกษาออกสถานที่ที่มีอากาศร้อนควรมีหมวก พัด กระจกน้ำดื่ม ขนม เสื้อกันแดด และกระเป๋าเดินทางไกล โดยยึดหลักการรู้จักช่วยเหลือตนเอง

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสาธิตการเล่นเกมนั่งตัวให้นักเรียนดูแล้วแข่งกันว่ากลุ่มไหนจะชนะระหว่างเด็กหญิงกับ

เด็กชาย

ขั้นสอน

1. ครูแนะนำชื่อสถานที่ที่อยู่ใกล้โรงเรียน คือ พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าพิพิธภัณฑ์การเกษตร (เศรษฐกิจพอเพียง) ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. นักเรียนและครูร่วมกันระดมสมองเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องเตรียมไปทัศนศึกษาออกสถานที่ว่ามีอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนจัดกลุ่ม 4 กลุ่ม โดยมีหัวหน้ากลุ่มหรือกลุ่มเดิม
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งชื่อแล้วร่วมกันทำสัญลักษณ์ของกลุ่ม

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ต้องเตรียมไปทัศนศึกษาข้างนอกมีอะไรบ้าง และมีชื่อกลุ่มอะไรบ้าง

สื่อการเรียนรู้

1. กระดาษสีชนิดแข็งสำหรับทำป้ายชื่อกลุ่ม (4 กลุ่ม)
2. กาว
3. เข็อก

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย

สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองและการรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 3

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

จุดประสงค์

1. สนทนากับครูและเพื่อนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ไปดูได้
2. ฝึกให้เด็กเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. บอกและปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองและการรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับ

ผู้อื่น

สาระที่ควรเรียนรู้

การปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองและการรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญ

การไปทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์การเกษตร (เศรษฐกิจพอเพียง) เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาถึงพระราชดำริของในหลวง ได้ด้วยประสบการณ์ตรง เป็นการเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลาย โดยการสนทนาซักถามขณะเดินทางไปทัศนศึกษาเพื่อฝึกการปฏิบัติตนในการช่วยเหลือตนเองและการรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

กิจกรรมและประสบการณ์

ชั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มแล้วให้หัวหน้ากลุ่มเอาป้ายชื่อไปแจกสมาชิกในกลุ่ม
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาถึงระเบียบวินัยในการเดินแถวขึ้นรถ มารยาทในการเข้าชมสถานที่ที่จะไป
3. คุณครูแนะนำคนขับรถให้นักเรียนรู้จัก
4. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่มองเห็นข้างถนนจนถึงที่หมาย

ขั้นสอน

1. คุณครูและนักเรียนทำความรู้จักกับวิทยากรที่จะให้ความรู้ในครั้งนี้
2. นักเรียนและครูเดินชมสิ่งที่วิทยากรแนะนำเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
3. นักเรียนกล่าวคำว่าขอบคุณที่วิทยากรที่ให้ความรู้ในวันนี้ โดยให้ตัวแทนนักเรียนเป็นผู้นำ

กล่าวขอบคุณ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูสรุปร่วมกันว่าสิ่งที่มาชมในวันนี้เป็นอย่างไร มีอะไรที่นักเรียนสนใจมากที่สุด และนักเรียนปฏิบัติตนในเรื่องการพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. ป้ายชื่อ
2. หมวก
3. กระติกน้ำ
4. พัด
5. เสื้อแขนยาว
6. ขนมห
7. กล้องถ่ายรูป

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 4
ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

จุดประสงค์

ให้นักเรียนสังเกต สำรวจ ค้นคว้า คิดแก้ปัญหาด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดการอยากรู้ อยากเห็น มากขึ้น ปฏิบัติตนในการวางแผนซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการทำงาน

สาระที่ควรเรียนรู้

การพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ประสบการณ์สำคัญ

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ในหลวง)

1. การพอประมาณความหมายของพอประมาณระดับเด็กปฐมวัย คือ การรู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวเท่าที่ตัวเองทำได้ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในเรื่องการผลิต การใช้หรือการกิน
2. การมีเหตุผลความหมายของการมีเหตุผลระดับเด็กปฐมวัย คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง โดยคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ เช่น เรื่องของการประหยัดเพื่อมุ่งไปสู่การรู้จักการออมและรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองความหมายของการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองระดับเด็กปฐมวัย คือ การคิดวางแผนในการทำงานโดยการทำทุกอย่างร่วมกันโดยไม่ประมาทคือการเตรียมพร้อมที่จะรับถึงผลกระทบที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในอนาคต การใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัดและคุ้มค่า คือ การเอาเศษวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ได้อีกและการเรียนรู้จากบุคคลภายนอกนั้นเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ จะทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวและให้ความสนใจมากขึ้น

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

1. ครูทบทวนหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 อย่าง และเศรษฐกิจพอเพียงที่ไปดูมา

ขั้นสอน

1. ครูสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับการพอประมาณ (การรู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวอย่างไร)

2. ครูสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับการมีเหตุผล (การประหยัดเพื่อมุ่งไปสู่การรู้จักการออมและรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น)

3. ครูสนทนาซักถามในเรื่องการมีภูมิคุ้มกันของคนที่ดี (การนำเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่อยู่รอบๆตัวเด็ก นำมาทำสิ่งของที่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก)

ขั้นสรุป

1. นักเรียนช่วยกัน โหวตว่าอยากเรียนรู้เรื่องอะไร

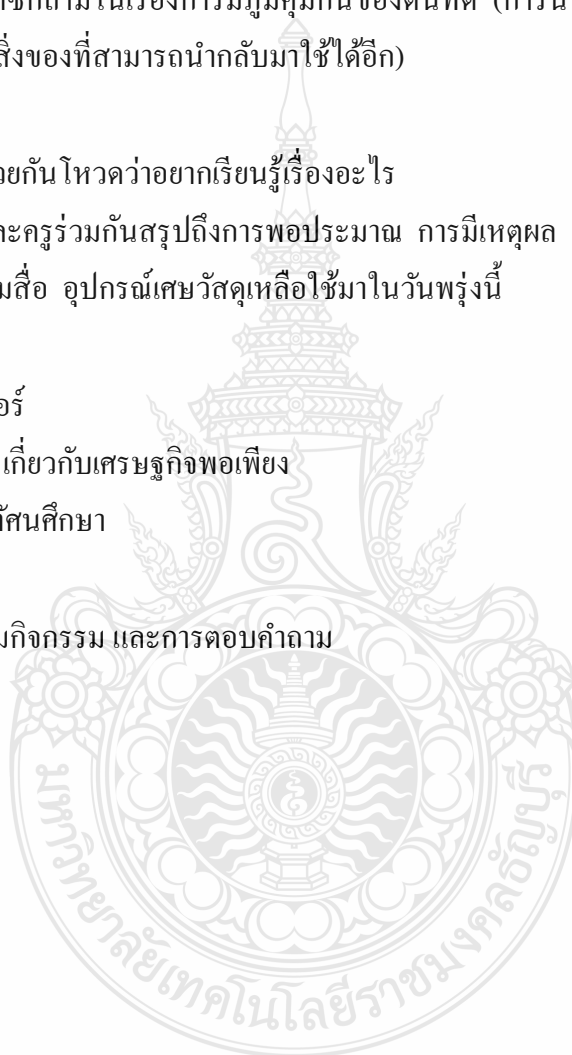
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในคนที่ดีและให้นักเรียนเตรียมสื่อ อุปกรณ์เศษวัสดุเหลือใช้มาในวันพรุ่งนี้

สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. แผ่น CD เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
3. ภาพที่ไปทัศนศึกษา

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม และการตอบคำถาม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การพอประมาณ
สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 5
ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

จุดประสงค์

1. ปฏิบัติตนในการวางแผนซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการทำงาน
2. ช่วยเหลือตนเองและการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น

สาระที่ควรเรียนรู้

การพอประมาณ

ประสบการณ์สำคัญ

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ในหลวง)

1. การพอประมาณความหมายของพอประมาณระดับเด็กปฐมวัย คือ การรู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวเท่าที่ตัวเองทำได้ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในเรื่องการผลิต การใช้หรือการกินกิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมกันท่องคำคล้องจองของเล่น, ของใช้
2. ครูทบทวนเกี่ยวกับความหมายของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย และแนะนำภาพการประดิษฐ์ของชาวบ้านมาให้เด็กดู

3. ครูแนะนำผู้ปกครองหรือวิทยากร ชาวบ้านผู้มาให้ความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุเหลือใช้ให้นักเรียนรู้จัก ซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการพอประมาณ

ขั้นสอน

วิทยากรเริ่มสอนหรือสาธิตการทำสิ่งของจากเศษวัสดุเหลือใช้

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าสิ่งที่วิทยากรนำความรู้มาให้ นั่นคืออะไร มีวัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง มีขั้นตอนการทำอย่างไรบ้างและมีประโยชน์อย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว

การประเมินผล สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การพอประมาณ (การประดิษฐ์ของเล่น)
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 1
ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

จุดประสงค์

1. ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้
2. จัดเก็บของเข้าที่

สาระที่ควรเรียนรู้

การประดิษฐ์ของเล่น

ประสบการณ์สำคัญ

การประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุเหลือใช้ ทำให้นักเรียนช่วยผู้ปกครองประหยัดเงิน และนักเรียนสามารถทำได้เองไม่ยุ่งยาก และรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งปันอีกด้วย

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

นักเรียนท่องคำคล้องจองของเล่น ของใช้ และทบทวนขั้นตอนการทำในสิ่งที่วิทยากรนำมาให้ความรู้

ขั้นสอน

1. นักเรียนเริ่มทำทีละขั้นตอน โดยมีครูคอยแนะนำ
2. ครูแนะนำสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ให้นักเรียนรู้จัก และให้นักเรียนเลือกว่าตัวเองอยากทำอะไรตามที่ครูแนะนำ 3-4 อย่าง
3. ให้นักเรียนที่สนใจประดิษฐ์สิ่งเดียวกันออกมาดูใกล้ๆ แล้วช่วยกันคิดว่ามันประดิษฐ์จากอะไรบ้าง

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าสิ่งที่ครูแนะนำมีอะไรบ้างทำมาจากอะไรบ้าง มีสีอะไรบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว 3-4 ชิ้น
2. เสาวัสดุเหลือใช้

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การประดิษฐ์ของเล่น
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 2
ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

จุดประสงค์

การปฏิบัติจริงในเรื่องการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

- การประดิษฐ์
- การช่วยเหลือตนเองและครอบครัว
- การประหยัดและการออม
- การแบ่งปัน

สาระที่ควรเรียนรู้

การประดิษฐ์ของเล่น

ประสบการณ์สำคัญ

การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้ทำให้นักเรียนช่วยผู้ปกครองประหยัดเงิน และนักเรียนสามารถทำได้เองไม่ยุ่งยากและรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งปันอีกด้วย

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงสวัสดิ์เซอจ้า และเพลงจำ พร้อมทำท่าทางประกอบแล้วทบทวนในกิจกรรมที่ทำร่วมกันในสัปดาห์ที่แล้วว่าทำอะไรกันบ้าง

ขั้นสอน

1. นักเรียนที่เป็นหัวหน้ากลุ่มออกมาทำกิจกรรมการระดมสมองในการคิดประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้โดยครูมีตัวอย่างให้ดู 3 แบบ
2. นักเรียนวาดภาพสิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนสนใจ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าสิ่งที่นักเรียนร่วมกันเสนอมีอะไรบ้าง สิ่งที่ครูนำตัวอย่างมาให้ดูมีอะไรบ้าง และนักเรียนโหวดส่วนใหญ่คือ อะไรทำนั้นคืออะไร และให้นักเรียนนำเศษวัสดุเหลือใช้มาในวันพรุ่งนี้เพื่อประดิษฐ์ของเล่นกัน

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว
2. เสาวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การประดิษฐ์ของเล่น
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 3
ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

จุดประสงค์

การปฏิบัติจริงในเรื่องการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

- การช่วยเหลือตนเองและครอบครัว
- การประหยัดและการออม
- การแบ่งปัน

สาระที่ควรเรียนรู้

การประดิษฐ์ของเล่น (ของเล่นที่เด็กๆ ช่วยกัน โหวด)

ประสบการณ์สำคัญ

การประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้ทำให้นักเรียนช่วยผู้ปกครองประหยัดเงิน และนักเรียนสามารถทำได้เองไม่ยุ่งยากและรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแบ่งปันอีกด้วย

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงเก็บของ (เพื่อสอนให้นักเรียนทำงานเสร็จแล้วรู้จักการเก็บของเข้าที่) และทบทวนวัสดุที่นำมาประดิษฐ์ของเล่นว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม
2. นักเรียนช่วยกันประดิษฐ์ของเล่นทำทีละขั้นตอน โดยมีครูคอยแนะนำ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่าสิ่งที่นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำนั้นคืออะไร เป็นส่วนประกอบของอะไร มีสีอะไรบ้าง (ให้ตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง)

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว
2. เศษวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว

การประเมินผล สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การนำเสนอ
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 4
ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

จุดประสงค์

การปฏิบัติจริง

สาระที่ควรเรียนรู้

ฝึกการนำเสนอผลงาน

ประสบการณ์สำคัญ

การนำเสนอผลงานเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกการพูดต่อหน้าผู้อื่นเป็นการเผยแพร่ผลงานของตนเองให้คนอื่น ได้รู้จักและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูจัดนักเรียนยืนเป็นรูปตัวยูแล้วร่วมกันร้องเพลงชื่อของเธอแล้วทบทวนของเล่นที่นักเรียน

ประดิษฐ์

ขั้นสอน

1. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน
2. นักเรียนวาดภาพระบายสีของเล่นของตัวเองตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

นักเรียนบอกชื่อของเล่นของตัวเองอีกครั้งและเล่นเกมต่อจิ๊กซอภาพเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้

1. เพลงชื่อของเธอตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว
2. สิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก หน่วยแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง เรื่อง การประดิษฐ์ของเล่น
สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 5
ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถประดิษฐ์ของเล่นได้

สาระที่ควรเรียนรู้

ฝึกการนำเสนอผลงาน

ประสบการณ์สำคัญ

การนำเสนอผลงานเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกการพูดต่อหน้าผู้อื่นเป็นการเผยแพร่ผลงานของตนเองให้คนอื่น ได้รู้จักและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูจัดนักเรียนยืนเป็นรูปตัวยูแล้วร่วมกันร้องเพลงชื่อของเธอแล้วทบทวนของเล่นที่นักเรียน

ประดิษฐ์

ขั้นสอน

1. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน
2. นักเรียนวาดภาพระบายสีของเล่นของตัวเองตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

นักเรียนบอกชื่อของเล่นของตัวเองอีกครั้งและเล่นเกมต่อจิ๊กซอภาพเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้

1. เพลงชื่อของเธอตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว
2. สิ่งประดิษฐ์ที่เสร็จแล้ว

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การนำเสนอผลงาน
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 1
ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ (งานกลุ่ม)

สาระที่ควรเรียนรู้

การนำเสนอผลงาน

ประสบการณ์สำคัญ

การนำเสนอผลงานเป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกการพูดต่อหน้าผู้อื่นเป็นการเผยแพร่ผลงานของตนเองให้คนอื่น ได้รู้จักและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนการนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน

ขั้นสอน

1. ครูนำภาพขั้นตอนการทำงานร่วมกันของแต่ละกลุ่มมาให้ให้นักเรียนดู
2. ครูนำนักเรียนติดภาพขั้นตอนการทำงานของแต่ละกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเสนอผลงานของกลุ่มตัวเอง

กลุ่มตัวเอง

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงขั้นตอนในการทำงานกลุ่มอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพการทำงานกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่ม
2. เงิน
3. กระดาษ A4
4. สีเทียน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การประหยัด
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 2
ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกถึงการประหยัด
2. การปฏิบัติตนในการประหยัด

สาระที่ควรเรียนรู้

การช่วยผู้ปกครองและครูประหยัด

ประสบการณ์สำคัญ

การประหยัดคือการใช้สิ่งของเครื่องใช้ทุกอย่างอย่างพอประมาณไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป กินอยู่อย่างพอเพียง

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูเล่านิทานเรื่องน้องลูกเต๋อให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. นักเรียนและครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานพร้อมทั้งสอนเรื่องการประหยัด
2. นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับนิทานที่ครูเล่าตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงเด็กดีและสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงร่วมกัน

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานเรื่องน้องลูกเต๋อ
2. เพลงเด็กดี

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การประหยัด
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 3
ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

จุดประสงค์

นักเรียนบอกถึงการประหยัดได้

สาระที่ควรเรียนรู้

การช่วยผู้ปกครองและครูประหยัด

ประสบการณ์สำคัญ

การประหยัด คือ การใช้สิ่งของเครื่องใช้ทุกอย่างอย่างพอประมาณไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป กินอยู่อย่างพอเพียงเช่นการประหยัดน้ำ ประหยัดไฟฟ้า การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเบอร์ 5 จะช่วยในการประหยัดค่าไฟ ฯลฯ

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงเด็กดีและดูภาพการประหยัด

ขั้นสอน

1. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับภาพการประหยัดแต่ละภาพ
2. นักเรียนวาดภาพพระบายสีเกี่ยวกับการประหยัดตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการประหยัดอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. ภาพการประหยัด
2. กระดาษ A4
3. ดินสอ
4. สีเทียน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง การออม
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 4
ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถเปรียบเทียบการประหยัดและการออมได้ถูกต้อง
สาระที่ควรเรียนรู้

ความหมายของการออม

ประสบการณ์สำคัญ

การออม คือ การแบ่งหรือการเก็บสิ่งของเครื่องใช้ไว้จะใช้เมื่อจำเป็น หรือการเก็บเงินเป็น
 ส่วนๆ ส่วนที่ใช้ประจำและจะใช้จ่ายเงินอีกส่วนนั้นเวลาฉุกเฉินหรือจำเป็น

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูทบทวนนิทานเรื่องน้องลูกเดียว และอธิบายเปรียบเทียบกันระหว่างการประหยัดและ
 การออมให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่องน้องลูกเดียว

- น้องลูกเดียวมีนิสัยเป็นอย่างไร
- สุดท้ายน้องลูกเดียวทำตัวอย่างไร
- ถ้าน้องลูกเดียวรู้จักออมเงินน้องลูกเดียวจะเป็นอย่างไร
- ถ้าน้องลูกเดียวเก็บเงินใส่ออมสินทุกวันน้องลูกเดียวจะเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงการประหยัดและการออมอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

นิทานเรื่องน้องลูกเดียว

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก หน่วย แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
เรื่อง ความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 5
ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถบอกถึงความหมายแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้

สาระที่ควรเรียนรู้

ความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ประสบการณ์สำคัญ

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริของในหลวงจุจุดประสงค์เพื่ออยากให้ประชาชนคนไทยยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยใช้คุณธรรมกับความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูนำภาพเกี่ยวกับพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงมาให้ให้นักเรียนดู

ขั้นสอน

1. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับภาพและบอกถึงการปฏิบัติตัวของนักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่นักเรียนได้ร่วมกันทำใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมาว่าทำอะไรบ้าง
2. นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามจินตนาการ

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. ภาพเกี่ยวกับพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง
2. ภาพการประหยัด
3. กระดาษ A4
4. ดินสอ
5. สีเทียน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบชุดกิจกรรมการจัดการประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของเด็กปฐมวัย

ชื่อ-นามสกุล.....

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

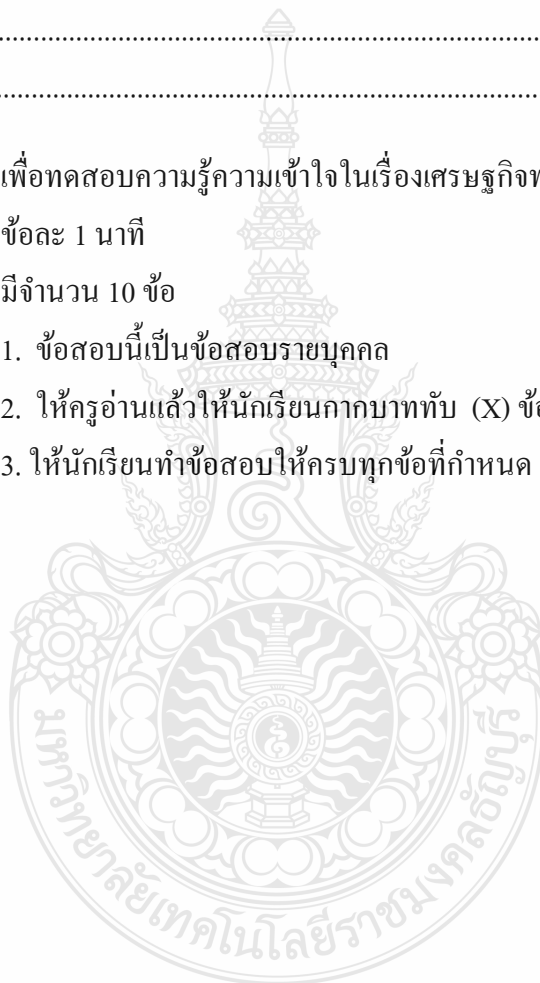
จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

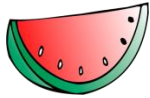
เวลาในการทดสอบ ข้อละ 1 นาที

จำนวนข้อสอบ มีจำนวน 10 ข้อ

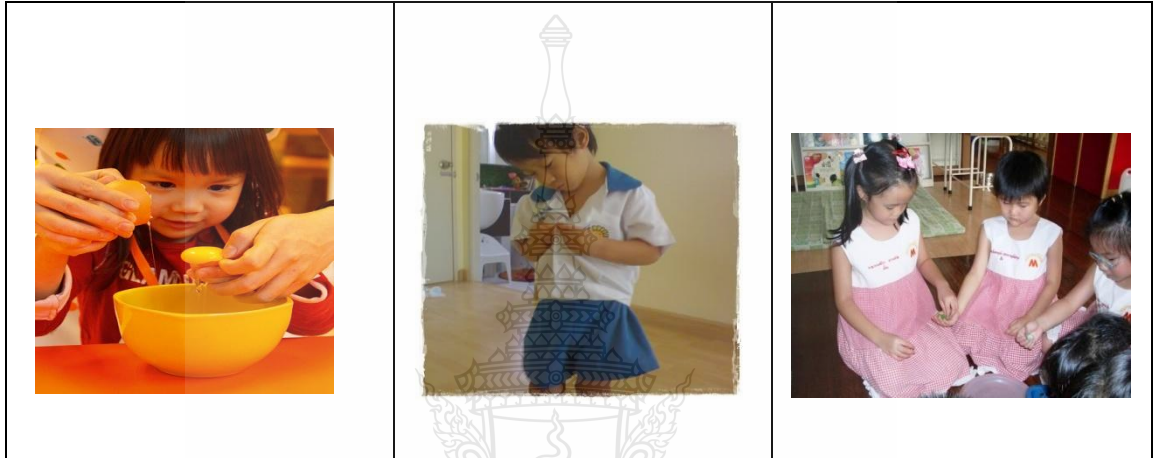
คำชี้แจง

1. ข้อสอบนี้เป็นข้อสอบรายบุคคล
2. ให้ครูอ่านแล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ข้อที่ถูกต้อง
3. ให้นักเรียนทำข้อสอบให้ครบทุกข้อที่กำหนด

ข้อใดคือภาพการช่วยเหลือตนเอง

ภาพใดคือภาพการช่วยเหลือครอบครัว

ข้อใดคือการรู้จักการออม

ใครเป็นผู้ริเริ่มเศรษฐกิจพอเพียง

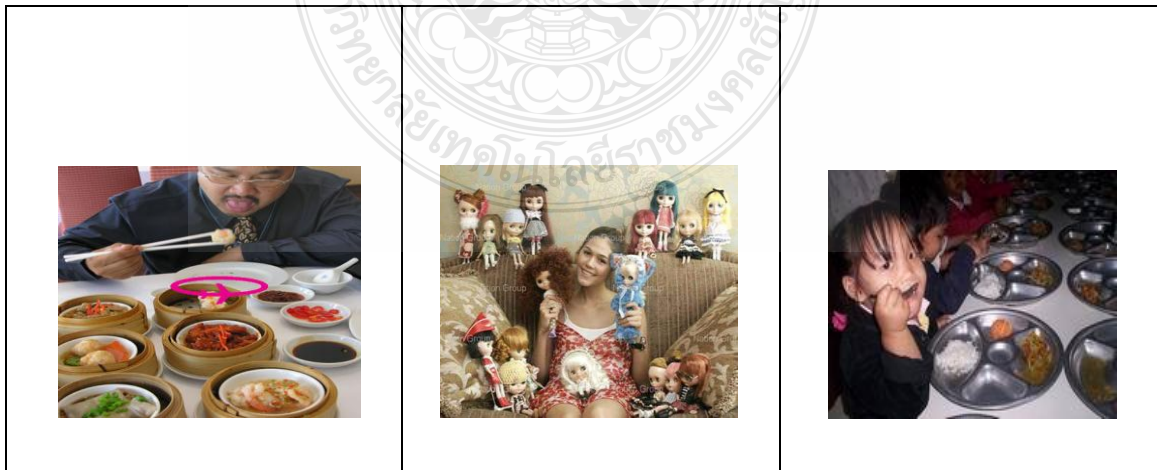

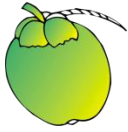

ภาพใดเป็นการปฏิบัติตนเป็นผู้ฟังที่ดีขณะที่คุณครูสอน

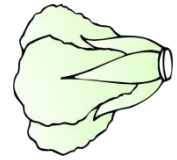

ภาพใดเป็นความหมายของคำว่าพอประมาณ

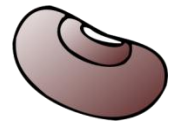

ภาพใดเป็นการนำเสนอผลงาน

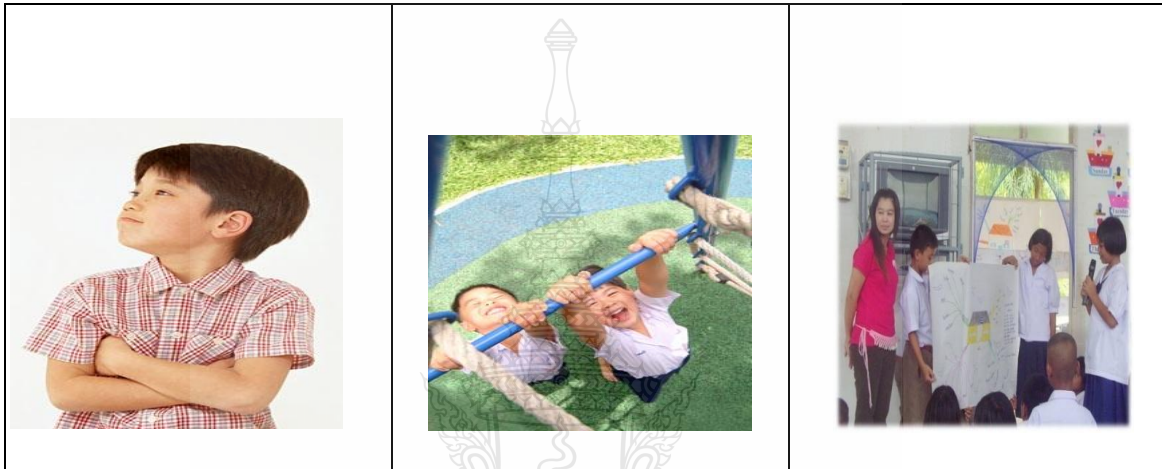

ภาพใดคือการนำวัสดุที่เหลือใช้มากลับมาใช้ใหม่

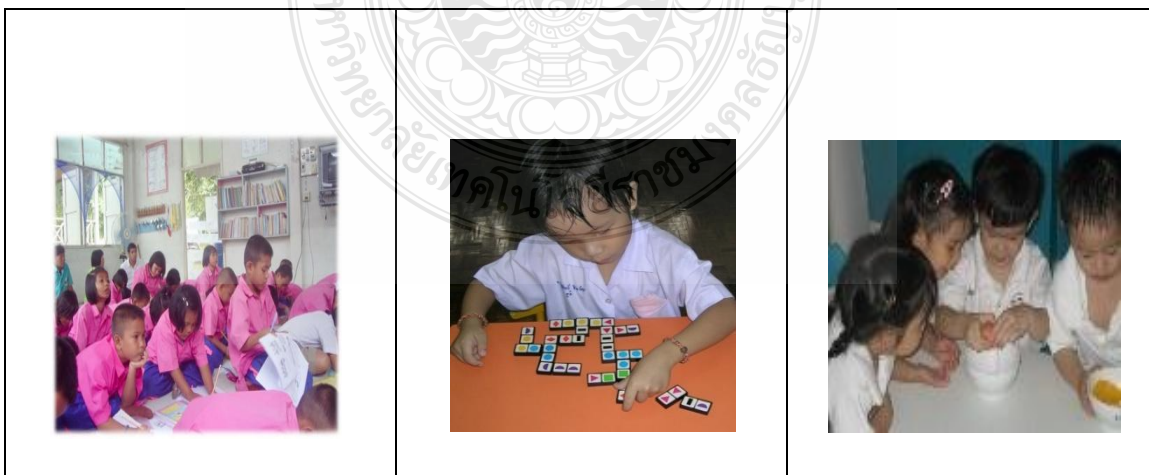

ภาพใดเป็นขั้นตอนแรกของการทำงาน

ภาพใดคือการทำงานเป็นกลุ่ม

ภาคผนวก ง
รายละเอียดการจัดประสบการณ์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดการจัดประสบการณ์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ

น้องอัฟตอลและเพื่อนในกลุ่ม : อยากให้โอมเป็นหัวหน้าครับ

คุณครู : แล้วกลุ่มน้องเมย์ละน้องเมย์เป็นหัวหน้าหรือเปล่า

น้องเมย์ : ไม่เป็นค่ะ

น้องไอซ์ : หนูอยากให้น้องกาฬวิศเป็นค่ะ

คุณครู : แล้วเพื่อนๆ อยากให้น้องกาฬวิศเป็นไหมคะแล้วน้องกาฬวิศเป็นได้ไหมคะ

น้องกาฬวิศ : เป็นได้ค่ะ

คุณครู : กลุ่มน้องเอสให้ใครเป็นลูก

น้องฟอร์จูน : หนูเป็นค่ะ

- คุณครู : แล้วเพื่อนๆ อยากให้น้องฟอร์จูนเป็นหัวหน้าหรือเปล่าคะ
- เพื่อนในกลุ่ม : ให้เป็นครับ ให้เป็นค่ะ
- น้องมิว : กลุ่มหนูให้น้องเนยเป็นค่ะ
- คุณครู : น้องเนยขึ้นจิ้นคะ น้องเนยเป็นได้ไหมคะ แล้วเพื่อนคนอื่นๆ ให้น้องเนยเป็นไหมคะ
- น้องเนย : เป็นค่ะ
- เพื่อนในกลุ่ม : ให้น้องเนยเป็นค่ะ
- คุณครู : เราทุกคนมีหัวหน้ากลุ่มกันหมดแล้วคนในภาพนี้คือใครคะ
- น้องเฟิร์ส : รูปในหลวง
- น้องเดียร์ : รูปพระเจ้าอยู่หัว
- คุณครู : ค่ะเก่งมากค่ะปรบมือให้น้องเฟิร์สกับน้องเดียร์ด้วยค่ะ ในหลวงหรือพระเจ้าอยู่หัวคือคนเดียวกันแล้วเด็กๆ รู้ไหมคะว่าพระองค์มีความสำคัญอย่างไรใครรู้
- น้องมิว : คือพระมหากษัตริย์
- คุณครู : น้องมิวเก่งมากๆ เลยค่ะปรบมือให้น้องมิวด้วยค่ะ ในหลวงเป็นพระมหากษัตริย์เป็นพ่อหลวง เป็นพ่อของทุกๆ คนในประเทศไทย พระองค์เป็นผู้ที่รักคนไทยทุกคน พระองค์ทรงเป็นห่วงและทรงทำทุกอย่างเพื่อคนไทยให้ได้มีความสุข พระองค์มีบุญคุณกับพวกเราทุกคน พวกเราควรทำตามที่พระองค์สอนนะลูก สำหรับพวกเราเด็กๆ ตัวเล็กๆ อย่างนี้ พระองค์ทรงบอกมาให้เด็กๆ รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัว รู้จักการออม และรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น เด็กๆ ทำได้ไหมลูก เด็กๆ ทำอะไรเองได้บ้าง และช่วยอะไรคุณแม่ได้บ้าง แล้ววันนี้ใครแบ่งปันอะไรให้ใครบ้าง ขอตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟังได้ไหมคะกลุ่มน้องโอม วันนี้มีใครแบ่งปันอะไรให้ใครบ้าง มีไหมคะ
- น้องโอม : สวัสดีครับ
- คุณครู : วันนี้น้องโอมแบ่งปันอะไรให้เพื่อนคะ
- น้องไอซ์ : วันนี้หนูแบ่งขนมให้ปาล์มคะ
- คุณครู : น้องปาล์มใช่ไหมลูก
- น้องปาล์ม : ใช่ค่ะ

- คุณครู : โอ้โฮ เก่งมากเลยปรบมือให้น้องไอซ์จังๆ ด้วยค่ะ แล้วมีใครอีกไหมค่ะ ถ้าแม่ให้เงิน
เด็กๆ แล้วเด็กๆ เก็บเงินไว้ที่ไหนลูกหรือเด็กๆ ชื่อของหมุด เด็กๆ คนไหนอยาก
ออกมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟังออกมาเลยคะ
- น้องมิว : หนูแบ่งขนมให้มะโม
- คุณครู : มะโมใช้ไหมลูก
- มะโม : ใช่ค่ะ
- คุณครู : เด็กๆ คุณะคะในหลวงมีบุญคุณต่อเราอย่างไร และเด็กๆ อยากรู้ไหมคะว่า ในหลวง
เป็นบุคคลสำคัญมากๆ นานมาแล้วนะค่ะประเทศไทยเรายากจนมากเลย ชาวนา
ปลูกข้าวทุกปี อยู่มาวันหนึ่งชาวนาปลูกข้าวไม่ได้เพราะว่าน้ำไม่มี พื้นดินแห้ง
แตกกระแหง เด็กๆ เคยเห็นไหมคะ
- น้องปุกปิ๊ก : เคยเห็นค่ะ
- น้องบวม : ที่นาหนูก็แตกกระแหง
- คุณครู : ในหลวงท่านก็คิดช่วยคนไทย โดยพระองค์ท่านไปทดลองปลูกข้าว เลี้ยงปลา
เลี้ยงวัว ในที่ส่วนของพระองค์ท่าน และสอนให้ทุกคนรู้จักการทำงานในพื้นที่
ของตนเอง ไม่ต้องออกไปทำงานต่างจังหวัด
- น้องมิน : พ่อหนูทำงานที่โรงงาน
- น้องเอส : แม่หนูทำงานตอนมืด
- น้องเดียร์ : แม่หนูทำงานที่บ้าน
- น้องไอซ์ : แม่หนูทำงานที่บ้าน
- คุณครู : ในหลวงสอนให้รู้จักประหยัด เห็นไหมคะ ในหลวงเป็นห่วงเรา พระองค์ทรง
เลี้ยงโคนมหรือวัวนั้นแหละลูก และส่งนมมาให้เด็กๆ ดื่มทุกวันเลย นมที่เด็กๆ
ดื่ม ได้มาจากที่นี่ละ มาจากสวนจิตรลดา เพราะฉะนั้นเด็กๆ ต้องดื่มให้หมดถุง
เลยนะค่ะ
- น้องเดียร์ : ถ้าเราดื่มไม่หมดก็ส่งสารในหลวง
- คุณครู : เรามาช่วยกันคิดสิคะว่า เราจะช่วยกันประหยัดอะไรได้บ้าง
- น้องมิน : ประหยัดไฟฟ้า
- น้องอัฟดอล : ประหยัดน้ำ
- น้องอู้งอิง : ประหยัดเสื้อผ้า
- คุณครู : วันนี้ให้เด็กๆ ไปถามคุณพ่อคุณแม่ว่า ในหลวงสอนอะไรเราอีกและเด็กๆ อยากเรียนรู้เรื่องอะไร

วันที่ 20 กันยายน 2554

คุณครู : สวัสดิ์ค๊ะเด็กๆ

นักเรียน : สวัสดิ์ค๊ะ สวัสดิ์ค๊ะรับคุณครู

คุณครู : วันนี้ครูจูลส์มีเกมมาให้เด็กๆ เล่น เด็กๆ อยากเล่นไหมค๊ะ

นักเรียนทุกคน : เล่นค๊ะ

คุณครู : เกมนี้มีชื่อว่าเกมแต่งตัว กติกามีอยู่ว่าแต่ละกลุ่มจะแยกเป็น 2 กลุ่ม และจะมีเสื้อ 1 ตัว กางเกง 1 ตัว ถ้าครูบอกว่าเริ่มเล่นได้ ให้เด็กคนแรกแต่งตัวหรือให้เพื่อนช่วยแต่งได้ แล้ววิ่งไปหาอีกฝั่งตรงข้าม แล้วช่วยกันถอดแล้วใส่ให้อีกคนแล้ววิ่งไปถอด แล้วใส่ให้อีกคนฝั่งตรงข้ามจนหมดแถว กลุ่มไหนถึงคนสุดท้ายก่อน ถือว่ากลุ่มนั้นชนะ เข้าใจไหมลูก

นักเรียนทุกคน : เข้าใจครับ เข้าใจค๊ะ แล้วเริ่มเล่นเกม

คุณครู : เด็กๆ ค่ะเราได้ผู้ชนะแล้วคือ กลุ่มน้องไอซ์ค่ะ ปรบมือให้กลุ่มน้องไอซ์ต่างๆ เลยกะ กลุ่มน้องไอซ์เก่ง แข็งแรง และรู้จักช่วยเหลือกันเห็นไหมคะ ในหลวงสอนให้เรา รู้จักช่วยตนเองและช่วยผู้อื่น เห็นไหมคะเราทำงานร่วมกันเราต้องรู้จักช่วยเหลือกัน ไซ้ไหมคะ

นักเรียนทุกคน : ไซ้ครับ ไซ้ค่ะ

คุณครู : เด็กๆ ค่ะเมื่อวานนี้ครูให้การบ้านอะไรไปลูก และเด็กๆ รู้หรือยังว่าในหลวงสอนอะไรเราบ้างมีใครบอกได้บ้างลูก

น้องไอซ์ : ใ้เราช่วยตัวเอง

น้องเดียร์ : ใ้เราช่วยตัวเองและพ่อแม่

คุณครู : แล้วเด็กๆ ช่วยอย่างไรลูก

น้องมิน : คุณพ่อใ้หนูประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ

น้องเดียร์ : คุณแม่ใ้หนูประหยัดเงิน

น้องมิว : คุณครูหนูมีเงินเยอะ

คุณครู : ถ้ามีเงินเยอะๆ แล้วถ้าเด็กๆ ไม่ช่วยกันประหยัดและตอนนี้เด็กๆ ยังหาเงินเองทำงานหาเงินเองได้หรือยังคะ

น้องมิว : ยังคะ

น้องเดียร์ : ถ้ายังไม่ประหยัดเงินเราก็จะหมด

คุณครู : ไซ้แล้วละคะ ถ้าเรารู้จักประหยัดในวันข้างหน้าเราก็ยังมีเงินไว้ซื้อของอย่างอื่นอีก เด็กๆ อยากรู้ไหมคะว่าจังหวัดปทุมธานีของเราก็นำคำสอนของในหลวงมาใช้ในชีวิตประจำวันเหมือนกันเด็กๆ อยากรู้ไหมคะ

นักเรียนทุกคน : อยากรู้ครับ อยากรู้ค่ะ

คุณครู : เมื่อวานนี้คุณครูจุดสตูดิโอไปที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ เพื่อที่จะพาเด็กๆ ไปดูเศรษฐกิจพอเพียง ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ บอกว่าอนุญาตใ้เราไปเข้าชมได้ในวันพรุ่งนี้

น้องเดียร์ : หนูเคยเข้าไปดูแล้ว

น้องอัฟดอล : หนูก็เคย

น้องมิน : หนูก็เคย

คุณครู : เด็กๆ เคยไปดูกับใครคะ ไหนใครเคยเข้าไปดูแล้ว มีอะไรบ้าง

น้องปุกปึก : หนูไปกินขนมมาวันเด็ก

- น้องพลู๊ก : หนูไปเล่นเกม
- คุณครู : แล้วเด็กๆ อยากเข้าไปดูกับครูจูลส์อีกไหมคะ
- นักเรียนทุกคน : อยากไปดูค่ะ อยากไปดูครับ
- คุณครู : ถ้าอย่างนั้นเรามาช่วยกันคิดนะคะว่าพรุ่งนี้เราจะนำอะไรไปบ้าง สิ่งที่ต้องเตรียมไปทัศนศึกษา อากาศเป็นอย่างไรคะ
- น้องมิว : ร้อน เราต้องเอาหมวกไปด้วย
- น้องเนย : เสื้อแขนยาวกันแดด
- น้องอัฟดอล : กระติกน้ำเวลาหิวน้ำ
- น้องมิน : เอาขนมไปกินด้วย
- น้องไข่มุก : ห่อข้าวไปกินด้วย
- คุณครู : เราจะไปไม่นาน เราจะกลับมากินข้าวที่โรงเรียนค่ะ
- น้องโอม : เอาร่มไปด้วย
- คุณครู : ถ้าเด็กๆ เอาไปไหวก็เอาไป ถ้าไม่ไหวก็เอาแต่หมวกไป
- น้องบুম : เอาพัดไปด้วยเวลาร้อน
- คุณครู : ถ้าใครมีก็เอาไปด้วยก็ได้ค่ะ ถ้าไม่มีก็ไม่เป็นไร ถ้าเราเอาไปเยอะอย่างนี้เราถือไปไหวไหมคะ เราจะเอาอะไรไปอีกนะ
- น้องมิว : เอากระเป๋าค่ะ
- คุณครู : ตกลงคะเอากระเป๋า แล้วมีอะไรอีกไหมคะ แล้ววันนี้ครูจะมีจดหมายให้เด็กๆ เอาจดหมายให้คุณพ่อคุณแม่อ่าน และให้ช่วยเตรียมมาด้วยนะคะ ใครไม่เตรียมมาอดไปนะคะ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าจะทำอะไรเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มแล้วช่วยกันเลือกภาพประจำกลุ่ม

วันที่ 21 กันยายน 2554

- คุณครู : เด็กๆ ค่ะเรามีนัดอะไรกันค่ะ
- นักเรียนทุกคน : ไปพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
- คุณครู : เราจะไปทำอะไรกันค่ะ
- นักเรียนทุกคน : ไปดูเศรษฐกิจพอเพียงครับ ไปดูเศรษฐกิจพอเพียงค่ะ
- คุณครู : ใครสอนให้เรารู้จักเศรษฐกิจพอเพียงค่ะ
- นักเรียนทุกคน : ในหลวง
- คุณครู : สอนว่าอย่างไรค่ะ
- น้องอัฟดอล : กินอยู่อย่างพอเพียง
- คุณครู : เป็นยังไงหรือค่ะ สอนให้ใช้จ่ายอย่างประหยัดให้ทำงานในหมู่บ้านของตนเองไม่ไปทำงานต่างจังหวัด มีเงิน 10 บาท ซื้อของไป 15 บาท ได้ไหมคะ

น้องโอม : ไม่ได้ต้องรู้จักประหยัด

คุณครู : ในหลวงช่วยประชาชนมากมายอย่างนี้เป็นตัวอย่างที่ดี เราต้องทำตามที
ในหลวงท่านสอน ต้องรู้จักแบ่งปันเพื่อนเช่นกัน ไหนวันนี้ใครเอาขนม
มาบ้าง

นักเรียนทุกคน : หนู

คุณครู : ให้แบ่งกันกิน เป็นเพื่อนกันต้องรักกัน ไม่แก่งกันเข้าใจไหมคะ

นักเรียนทุกคน : เข้าใจค่ะ

คุณครู : เรามาแบ่งกลุ่มกันดูสิคะว่าอุปกรณ์ที่เด็กๆเตรียมมา ครบหรือเปล่า ดูสิคะ
เด็กๆ ฟังนะคะ เราจะเข้าแถวไปเป็นกลุ่ม ให้มีหัวหน้ากลุ่ม ตามนี้ที่เด็กๆ
ได้เลือกกันไว้หัวหน้าก็ต้องดูแลลูกน้องด้วยนะคะว่ามีใครบ้าง เดินให้เป็น
แถว เราจะไปขึ้นรถตู้โรงเรียน ลุงป็นเป็นคนขับเด็กๆ เสียงดังได้ไหมคะ

นักเรียนทุกคน : ไม่ได้ครับ ไม่ได้ค่ะ

คุณครู : พอเราไปถึงแล้วเราไปเจอพี่คนสวย พี่รูปหล่อที่จะพาเราไปเข้าชม เราต้อง
กล่าวคำว่าอะไรคะ

นักเรียนทุกคน : สวัสดีคะ สวัสดีครับ

คุณครู : วึ่งเล่นเสียงดังได้ไหมคะ

นักเรียนทุกคน : ไม่ได้ค่ะ

คุณครู : เวลาเราเข้าไปชม ถ้าเราสงสัยให้ทำอย่างไรคะ

นักเรียนทุกคน : ให้ถามคะ ให้ถามครับ

เด็กๆ ทำความเคารพและรู้จักกับพี่ และเดินชมเศรษฐกิจพอเพียงต่อ

น้องมิวให้ของขวัญกับวิทยากรเป็นการขอบคุณ และเดินทางกลับโรงเรียน

คุณครู : กลับไปที่บ้านเด็กๆ ไปเล่าให้คุณพ่อคุณแม่ฟังนะค่ะว่าเด็กๆ ไปเห็นอะไรมาบ้าง

วันที่ 22 กันยายน 2554

คุณครู : สวัสดีค่ะเด็กๆเมื่อวานนี้เราไปที่ไหนกันมาค่ะ

นักเรียนทุกคน : ไปดูพิพิธภัณฑ์การเกษตรครับ ไปดูพิพิธภัณฑ์การเกษตรค่ะ

คุณครู : เราไปดูอะไรค่ะ

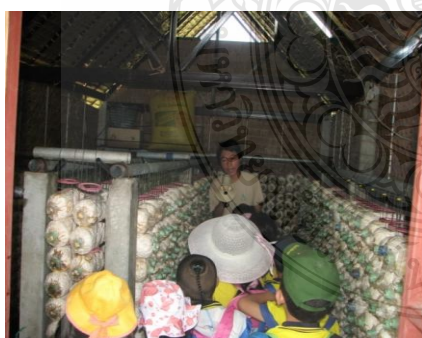
นักเรียนทุกคน : ไปดูเศรษฐกิจพอเพียงครับ ไปดูเศรษฐกิจพอเพียงค่ะ

คุณครู : ใครเป็นคนสอนค่ะ

น้องโอม : ในหลวง

คุณครู : สอนว่าอย่างไร ภาพนี้คืออะไรค่ะ

นักเรียนทุกคน : คนปลูกข้าว , ปลูกบวบ , ทำบ้านดิน , เลี้ยงไก่ , ปลูกข้าวโพด , ปลูกมะเขือ , ปลูกมะละกอ , ปลูกกล้วย , ทำถ่าน , เลี้ยงควาย , เพาะเห็ด , ปลูกผักไม่ต้องใช้ดิน

คุณครู : เด็กๆ ชอบอะไรมากที่สุด

น้องไอซ์ : บ้านดิน

น้องอัฟตอล : เลี้ยงไก่

คุณครู : เรากลับไปเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ห้องต่อ นะคะ

คุณครู : เราเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมกันไปแล้ว เรามาช่วยกันคิดกันดีกว่าว่าเด็กๆ
อยากเรียนรู้เรื่องอะไร ก่อนการทำงานเราต้องคิดวางแผนก่อนนะค่ะ หลักเศรษฐกิจ
พอเพียงมีกี่อย่าง

น้องไอซ์ : มี 3 อย่าง

คุณครู : อะไรบ้างคะ

น้องอุ้งอึ้ง : การพอประมาณ

คุณครู : อะไรอีกคะ

น้องมีน : มีเหตุผล

คุณครู : อะไรอีกคะ

น้องโอม : การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

คุณครู : เก่งมากค่ะ เรามาช่วยกันโหวตนะค่ะว่าเด็กๆ อยากเรียนรู้เรื่องอะไรมากที่สุด

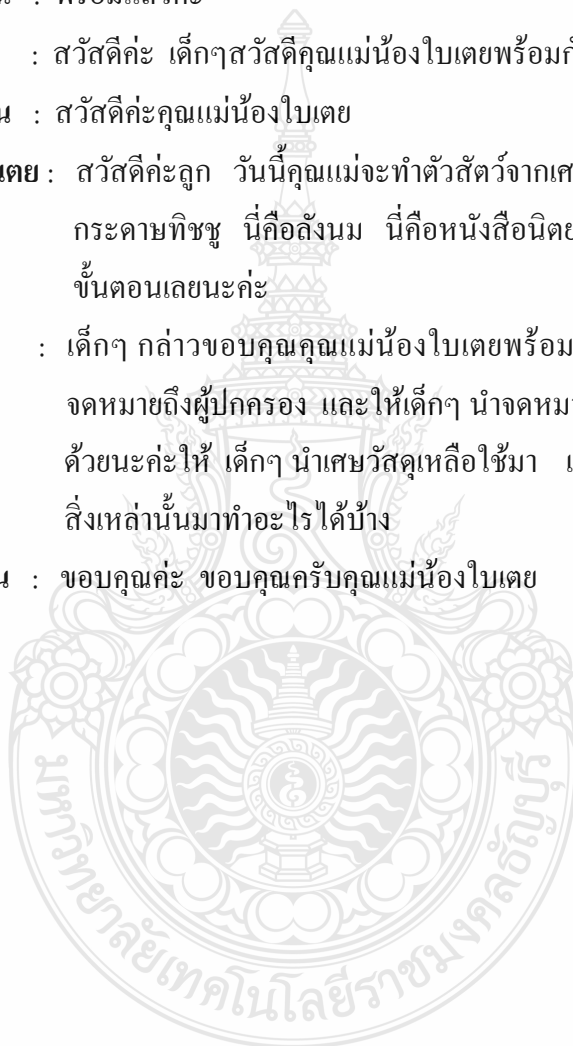
ใครอยากเรียนรู้เรื่องการพอประมาณยกมือ สรุปรวมทั้งหมด 14 คน ใครอยากเรียนรู้
เรื่องการมีเหตุผล สรุปรวม 13 คน ใครอยากเรียนรู้เรื่องการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สรุปรวม
3 คน สรุปรวมนี้เราจะเรียนรู้เรื่องการพอประมาณ การบ้านวันนี้ให้เด็กๆ ไปดูใน
ชุมชน หมู่บ้านของตนเองว่าทำอะไรเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงบ้าง

วันที่ 23 กันยายน 2554

- คุณครู : สวัสดิ์ค๊ะเด็กๆ เมื่อวานนี้เด็กๆ ได้ไปดูไหมค๊ะว่าเพื่อนบ้านของเด็กๆ เขามีอาชีพอะไรกันและที่บ้านของเด็กๆ ทำอะไรกันบ้างเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
- น้องไข่มุก : แม่หนูทำซาลาเปาขาย
- น้องมิว : แม่หนูขายลูกชิ้น
- น้องเดียร์ : บ้านหนูขายก๋วยเตี๋ยว
- คุณครู : มีบ้านใครขายอะไรที่ไม่ได้ซื้อมาจากขายไหมค๊ะ
- น้องปาล์ม : ที่บ้านหนูขายของเก่า
- คุณครู : มีอะไรบ้างค๊ะ
- น้องปาล์ม : ขวดเหล้า กระจังแป้ง กระจาด
- คุณครู : มีอะไรอีกค๊ะ
- น้องอัฟตอล : กระจังนม
- น้องมัน : กระจังแป้ง

- คุณครู : เมื่อวานนี้เด็กๆ ช่วยกันโหวตว่าอยากเรียนรู้เรื่องอะไรมากที่สุดคะ
- น้องโอม : เรื่องการพอประมาณ
- คุณครู : วันนี้ครูมีภาพชาวบ้านประดิษฐ์ของใช้ต่างๆ มาขาย นี่ภาพและวันนี้ครูมี
ผู้ปกครองของน้องไบเคยมาสอนเด็กประดิษฐ์ของเล่น เด็กๆ พร้อมหรือ
ยังคะ
- นักเรียนทุกคน : พร้อมแล้วค่ะ
- คุณครู : สวัสดีค่ะ เด็กๆสวัสดีคุณแม่น้องไบเคยพร้อมกันลูก 1 2 3
- นักเรียนทุกคน : สวัสดีค่ะคุณแม่น้องไบเคย
- คุณแม่น้องไบเคย : สวัสดีค่ะลูก วันนี้คุณแม่จะทำตัวสัตว์จากเศษวัสดุเหลือใช้ นี่คือแกน
กระดาษทิชชู นี่คือลังนม นี่คือหนังสือนิตยสารที่ไม่อ่านแล้ว คู่มือ
ชั้นตอนเลยนะค่ะ
- คุณครู : เด็กๆ กล่าวขอบคุณคุณแม่น้องไบเคยพร้อมกันนะค่ะ 1 2 3 จะมี
จดหมายถึงผู้ปกครอง และให้เด็กๆ นำจดหมายให้คุณพ่อ คุณแม่อ่าน
ด้วยนะค่ะให้ เด็กๆ นำเศษวัสดุเหลือใช้มา แล้วร่วมกันคิดว่าเราจะนำ
สิ่งเหล่านั้นมาทำอะไรได้บ้าง
- นักเรียนทุกคน : ขอบคุณค่ะ ขอบคุณครับคุณแม่น้องไบเคย

ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

วันที่ 26 กันยายน 2554

- คุณครู : สวัสดีค่ะเด็กๆ ในสัปดาห์ที่แล้วคุณแม่ร้องไห้เคยเอาวัสดุเหลือใช้ประดิษฐ์ของเล่น อะไรค่ะ
- น้องมิว : ทำสิงโต
- คุณครู : แล้วเด็กๆ จำได้ไหมคะว่าทำอะไร
- น้องเนย : จำได้ค่ะ
- คุณครู : ทำอย่างไรคะน้องเนย
- น้องเนย : เอาล้งนมมาตัดเป็นขา แล้วทากาวติดกับหัว
- คุณครู : เก่งมากเลยคะ เรามาทำกันดีกว่าเด็กๆ นั่งเป็นกลุ่ม นี่ก็แกนกระดาษทิชชู นี่ก็ล้งนม นี่ก็หนังสือนิตยสารที่ไม่อ่านแล้ว เด็กๆ ช่วยกันทำนะค่ะ

คุณครู : เด็กๆ ช่วยกันเก็บของแล้วเรามาช่วยกันคิดดีกว่าค่ะว่าเราเอาวัสดุเหลือใช้มาทำอะไรได้บ้าง เราได้เรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาแล้วเราสามารถทำอะไรได้บ้าง มีอะไรบ้างคะนี่คือผีเสื้อ นี่คืองังหันลม นี่คือนก และนี่คือรถไฟ เด็กๆ อาจจะทำอะไรมากที่สุด เด็กๆ สามารถยกมือได้ครั้งเดียว ให้เด็กๆ คิดว่าอยากทำอะไรมากที่สุด เข้าใจไหมคะ

นักเรียนทุกคน : เข้าใจครับ เข้าใจค่ะ

คุณครู : ใครสนใจผีเสื้อบ้างยกมือ ยกมือไว้ครูเขียนชื่อก่อนน้องโอม, พันซ์, ธนะ, ชุกกรี, ปุ๊กปิ๊ก รวมทั้งหมดเท่าไรคะนับพร้อมกันค่ะ 1 2 3 4 5 ใครสนใจกังหันลมยกมือ ยกมือไว้ครูเขียนชื่อก่อนมี นะโม, มั่น, อึ้งอึ้ง, ไอซ์, ฟลุ๊ก, น้ำตาล, ไตเติ้ล และน้ำฝน รวมทั้งหมดเท่าไรคะช่วยครูนับหน่อยค่ะ 1 2 3 4 5 6 7 8 ใครสนใจนกยกมือ ยกมือไว้ครูเขียนชื่อก่อนมี อฟดอล, กาพิวส์, เนย, บুম, ลูกแก้ว, พอร์จูน, เมย์, มิว, ไบเตย และปาล์ม รวมทั้งหมดเท่าไรคะช่วยครูนับหน่อยค่ะ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ใครสนใจรถไฟยกมือ ยกมือไว้ครูเขียนชื่อก่อนมี ทิว, เฟิร์ส, พัดตะ, พีพี, ชมภู, สนุกเกอร์และเดียร์ รวมทั้งหมดเท่าไรคะช่วยครูนับหน่อยค่ะ 1 2 3 4 5 6 7 แล้วเด็กๆ สนใจอะไรมากกว่ากันค่ะ 5 กับ 8 อะไรมากกว่า

- น้องกาฬิวัส : 8 ค่ะ
- คุณครู : 10 กับ 8 อะไรมากกว่า
- น้องโอม : 10 ครับ
- คุณครู : 10 กับ 7 อะไรมากกว่าสรุปสิ่งที่เด็กๆสนใจหรืออยากทำคืออะไรคะ
- นักเรียนทุกคน : นก
- คุณครู : เด็กๆ ออกมาดูใกล้ๆ แล้วในวันพรุ่งนี้ให้เด็กๆ เตรียมเอาเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้วมาทำของเล่นกันแล้วครูจะเขียนจดหมายให้ ใครอยากทำผีเสื้อออกมาดูค่ะ เด็กๆ ลองคิดสิคะว่า ผีเสื้อทำมาจากอะไร
- กลุ่มทำผีเสื้อ : ทำมาจากกระดาษ
- คุณครู : ส่วนตัวทำมาจากรังไข่ ที่บ้านมีไหมคะพรุ่งนี้เอามาจะคะ กลุ่มที่อยากทำกั้งหันลมออกมาดู แล้วคิดสิคะว่ากั้งหันลมทำมาจากอะไร
- กลุ่มกั้งหันลม : ทำมาจากกระดาษ หลอด
- น้องอึ้งอึ้ง : เหล็ก
- คุณครู : เขาเรียกหลอดคะ น้องอึ้งอึ้งพูดใหม่สิลูก
- น้องอึ้งอึ้ง : หลอด
- คุณครู : พรุ่งนี้เอามาจะคะ กลุ่มที่อยากทำนกออกมาดู แล้วคิดสิคะ ว่านกทำมาจากอะไร
- กลุ่มนก : ทำมาจากกล่องนม และหน้าสัตว์
- คุณครู : พรุ่งนี้เอามาจะคะ กลุ่มที่อยากทำรถไฟออกมาดู แล้วคิดสิคะว่านกทำมาจากอะไร
- กลุ่มรถไฟ : ทำมาจากแกนกระดาษทิชชู กระดาษ ฝาน้ำอัดลม กล่องสบู่

วันที่ 27 กันยายน 2554

คุณครู : สวัสดีค่ะเด็กๆ

นักเรียนทุกคน : สวัสดีค่ะ สวัสดีครับคุณครู

คุณครู : วันนี้เราจะช่วยกันทำของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้ กลุ่มที่ทำผีเสื้อมานั่งตรงนี้ค่ะ มีใครเอาอะไรมาบ้างค่ะ

น้องโอม : หนูเอากระดาษมา

น้องพันธ์ : หนูเอารังไข่มา

น้องเอส : หนูเอารังไข่มา

คุณครู : น้องไต้เติ้ลกับน้องธนะกับน้องอัฟดอลไม่เอาอะไรมาเลย ทำอย่างไรดีค่ะเด็กๆ

น้องพันธ์ : เราให้

คุณครู : แบ่งให้เพื่อนด้วยลูก อยู่กลุ่มเดียวกันรู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือกันนะคะ แล้วกลุ่มน้องนะโมค่ะ ใครเอาอะไรมาบ้าง

น้องนะโม : หนูเอาหลอดกับกระดาษมาค่ะ

น้องฟลุ๊ก : หนูเอากระดาษมา

คุณครู : น้องมิน น้องไอซ์ น้องอึ้งอึ้งเอากระดาษมาแล้วน้องน้ำตาล น้องน้ำฝน น้องไต้เติ้ลไม่เอาอะไรมาเลย เราจะทำอย่างไรดีค่ะเด็กๆ

- น้องฟลุ๊ก** : หนูเอากระดาษมาเพื่อเพื่อนด้วย
- มิน ไอซ์ อั้งอิง** : หนูก็แบ่งให้เพื่อนด้วย
- คุณครู** : ชั้นแรกเด็กๆ ทาสีรังไข่ไม่ให้เห็นสีน้ำตาลเหลืออยู่เลยนะค่ะ ทาสีเสร็จแล้วก็นำไปฝั่งแดดให้แห้งพรงนี้ทำต่อค่ะ แล้วกลุ่มที่อยากทำกังหันลมมีอะไรมาบ้างค่ะ
- กลุ่มกังหันลม** : ทำอย่างไรคะคุณครู
- คุณครู** : พับกระดาษเป็นรูปสามเหลี่ยมเหมือนกรูแล้วตัดสี่มุม
- น้องไอซ์** : ทำอย่างนี้ใช่ไหมคะคุณครู
- คุณครู** : ใช่แล้วลูก ใครทำไม่เป็นถามเพื่อน คนทำเป็นก็สอนเพื่อนด้วยนะลูก
ต่อไปเอาลวดเสียบตรงกลาง แล้วเอาลวดเสียบมุมทั้ง 4 มุม เหมือนกรู
แล้วเอาลวดร้อยเข้าไปในหลอด
- น้องน้ำอิง** : ทำอย่างนี้ใช่ไหมคะคุณครู
- น้องมิน** : ครูขานหนูทำไม่เป็น
- น้องอั้งอิง** : มาเราทำให้
- คุณครู** : ช่วยกันลูก ช่วยเพื่อนจับด้วยจะได้เสร็จเร็วๆ ไหนแล้วกลุ่มที่อยากทำนก
เออะไรมาบ้างลูก
- น้องมิว** : หนูเอากล่องนมมา
- คุณครู** : กล่องนมล้างมาหรือยังคะ ออไม่เป็นไรกล่องนมโรงเรียนที่เด็กๆ ล้างเมื่อวานไปเอามาจะ ชั้นแรกเด็กๆ เลือกภาพสัตว์ที่เด็กๆอยากทำแล้วระบายสี
กาวติดไปที่กล่องนมที่ตัดครึ่งไว้แล้ว พรงนี้ค่อยทำต่อ ไหนกลุ่มที่อยาก
ทำรถไฟ เออะไรมาบ้าง
- น้องสนุกเกอร์** : หนูเอากล่องสบู่ กับแกนกระดาษทิชชู และก๊ฟ้าน้ำอัดลม
- น้องเฟิร์ส** : หนูก็เอากล่องสบู่ กับแกนกระดาษทิชชู และก๊ฟ้าน้ำอัดลม
- น้องชมพู่** : หนูก็เอามา
- คุณครู** : แล้วน้องพี พี น้องทิวเอามาไหมคะ ไม่เป็นไรแบ่งเพื่อนด้วยลูกน้องชมพู่
วันนี้ทำแต่ตัวรถก่อน เด็ๆ เอากระดาษไปที่แกนกระดาษทิชชูแล้วเอากระดาษ
นิยตสารพันรอบๆแกนกระดาษทิชชู เสร็จแล้วตัดส่วนเกินทิ้งแล้วเอากาวทา
ด้านหลังฝ้าน้ำอัดลม แล้วค่อยทำต่อพรงนี้

วันที่ 28 กันยายน 2554

คุณครู : สวัสดีค่ะเด็กๆ เมื่อวานนี้เราประดิษฐ์อะไรคะ

น้องมิว : เศษวัสดุเหลือใช้

คุณครู : เมื่อวานนี้ทำเสร็จกลุ่มที่ทำกันหั่นลมกลุ่มเดียว เดี่ยววันนี้จะให้แต่ละกลุ่มทำงานให้เสร็จเราจะได้โชว์ผลงานของเราละคะ ไหนกลุ่มที่ทำนก ไปเอาสัตว์ของตัวเอง เหลือชิ้นตอนสุดท้ายแล้ว ก็คือตัดตามรอยกล่อง ทำตามครูเลยคะ น้องมิวได้ตัดเป็นคนแรก

น้องมิว : ใช่ตัดแบบนี้ไหมคะครู

คุณครู : ใช่แล้วคะเพื่อนๆ ดูตัวอย่างน้องมิวนะลูก จะได้ตัดเป็น ต่อไปน้องไข่มุก น้องไข่มุก ไปทากาวใหม่มันหลุดแล้วลูก ให้น้องไบเตยก่อน

น้องไบเตย : ใช่แบบนี้ไหมคะครู

คุณครู : ใช่แล้วคะ เก่งมากคะ ช่วยกันทำนะลูกตัดกันเป็นแล้ว แล้วกลุ่มผีเสื้อมาลูก ครูตัดตัวให้ เด็กๆ เอาตัวอย่างไปทาบแล้วเขียนตามแบบก่อนลูก

น้องพันธ์ : คุณครูปักปักตัดไม่เป็น

คุณครู : เด็กๆ ลองตัดดูก่อนลูกถ้าตัดไม่ได้ลองให้เพื่อนคนอื่นตัดเปลี่ยนกันลูก

วันที่ 30 กันยายน 2554

คุณครู : สวัสดีค่ะเด็กๆ เมื่อก่อนเราได้เรียนรู้ถึงการนำเสนอผลงานไปแล้วแต่วันนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดผลงานของกลุ่มตัวเอง

น้องไอซ์ : หนูกลุ่มกังหันลม

คุณครู : ให้หัวหน้ากลุ่มไปหยิบเสื่อน้ำมันมาปูแล้วนั่งเป็นวงกลมไว้ กลุ่มไหนน่ารัก ไม่เสียงดังจะได้งานทำก่อน เด็กๆ ฟังนะลูก ครูจะมีรูปภาพของเด็กๆ แต่ละกลุ่ม มีกรรไกร มีกาวสองหน้าแบบบาง และฟิวส์เจอร์บอด เมื่อได้ทุกอย่างครบแล้วให้เด็กๆ นำกรรไกรตัดกาวสองหน้า แล้วนำไปติดข้างหลังรูปภาพ เกาะกระดาษที่เป็นสีขาวออกแล้วติดที่ฟิวส์เจอร์บอด ให้เด็กๆ ช่วยกันคิดนะ ลูกเริ่มทำเลยค่า

- คุณครู : เด็กๆ ค่ะกลุ่มไหนทำเสร็จแล้วให้ไปล้างมือแล้วกลับมาตั้งเป็นกลุ่ม
- น้องเนย : กลุ่มหนูทำเสร็จแล้ว
- น้องพันธ์ : กลุ่มหนูก็ทำเสร็จแล้ว
- น้องอึ้งอึ้ง : กลุ่มหนูก็ทำเสร็จแล้ว
- น้องฟอร์จูน : กลุ่มหนูก็ทำเสร็จแล้ว
- คุณครู : กลุ่มรถไฟออกมาเล่าให้เพื่อนฟังคะว่าแต่ละภาพเด็กกำลังทำอะไรอยู่ให้ใครเล่าดู
- น้องสนุกเกอร์ : หนูเล่า ตอนนี้นำตัวรถไฟ
- คุณครู : ทำอย่างไรลูก เอากาวทาอะไรดูรูปภาพ
- น้องเฟิร์ส : ทาแกนกระดาษทิชชู
- คุณครู : เด็กๆ เอาอะไรทำล้อรถลูก
- น้องทิว : ฝาขวดน้ำอัดลมครับ
- คุณครู : แล้วหัวรถไฟทำจากอะไร
- น้องชมพู : กล่องสบู่ค่ะ
- คุณครู : ทั้งหมดเขาเรียกว่ามันเป็นเศษอะไรลูก

- น้องโอม : เศษวัสดุเหลือใช้
- นักเรียนทุกคน : เศษวัสดุเหลือใช้
- คุณครู : ต่อก่อนกลุ่มนกออกมา แล้วกลุ่มนี้ใครจะเล่า
- น้องมิว : หนู
- คุณครู : เด็กๆ ดูภาพแล้วอธิบายตามภาพเลยลูก
- น้องมิว : ภาพนี้กำลังล้างกล่องนม
- น้องลูกแก้ว : ภาพนี้ระบายสีลิง
- น้องมิว : แล้วเอาภาพลิงมาทากาวแล้วติดที่กล่องนม
- คุณครู : เสร็จหรือยังคะ
- น้องมิว : เสร็จแล้วค่ะ
- คุณครู : ต่อก่อนกลุ่มผีเสื้อออกมาเลยลูก
- น้องพันธ์ : ภาพนี้ทำสีรังไข่แล้วตัดออก
- คุณครู : แล้วทำอะไรต่อลูก
- น้องปิ๊งปิ๊ง : เอากรรไกรตัดปีกผีเสื้อ
- น้องพันธ์ : ทำปีกแล้วทำหัวผีเสื้อแล้วก็เสร็จ
- คุณครู : เด็กๆ ปรบมือให้กลุ่มผีเสื้อดังเลยคะ ต่อก่อนกลุ่มก้นห้นออกมาเลยลูก
- น้องไอซ์ : หนูพูดเองคะ
- คุณครู : เล่าให้เพื่อนฟังเลยลูก
- น้องไอซ์ : พับกระดาษแล้วเอากรรไกรตัด
- คุณครู : ตัดตามรอยพับใช่ไหมลูก
- น้องไอซ์ : ใช่ค่ะแล้วเอาลวดเสียบ
- คุณครู : เอาลวดเสียบตรงไหนลูก
- น้องไอซ์ : เอาลวดเสียบตรงกลางแล้วเอาลวดเสียบอีกที
- คุณครู : เสร็จหรือยังคะ
- น้องไอซ์ : เสร็จแล้วค่ะ
- คุณครู : เด็กๆ มีใครจะถามน้องไอซ์ไหมลูก ถ้าไม่มีครูจะถาม เด็กๆ ทำของเล่นจากอะไรคะ
- น้องโอม : ทำจากเศษวัสดุเหลือใช้
- คุณครู : ใครเป็นคนสอนลูก

- น้องบวม : คุณครู
- คุณครู : ค่ะ คุณครูสอนแล้วใครสอนมาอีกที่ที่ไม่ใช่ครูจุกส์
- น้องเดียร์ : พระเจ้าอยู่หัว
- คุณครู : เก่งมากลูก พระเจ้าอยู่หัวสอนให้เราู้จักพออะไร
- น้องโอม : พอประมาณ
- คุณครู : เด็กพอประมาณอย่างไร
- น้องพันธ์ : ช่วยเหลือตัวเอง
- คุณครู : อะไรอีกค่ะ
- น้องฟอร์จูน : ช่วยเหลือครอบครัว
- คุณครู : แล้วช่วยเหลือตัวเองกับช่วยเหลือครอบครัว ช่วยอย่างไรหนอ
- น้องสนุกเกอร์ : แต่งตัวเอง
- คุณครู : เด็กพอประมาณอย่างไร
- น้องพันธ์ : กินข้าวเอง
- น้องกาฬิวด์ : แปรงฟันเอง
- น้องพี พี : เข้าห้องน้ำเอง
- คุณครู : แล้วช่วยพ่อแม่ตรงไหนลูก
- น้องพันธ์ : ช่วยแม่ล้างจาน
- น้องลูกแก้ว : หนูช่วยแม่เลี้ยงน้อง
- น้องเนย : หนูก็ช่วยแม่เลี้ยงน้อง
- คุณครู : แล้วเด็กๆ ทำของเล่นไว้เล่นเองเป็นการช่วยเหลือพ่อแม่ไหมลูก
- น้องมิว : เป็น
- คุณครู : เป็นอย่างไร มีใครรู้ไหมลูก เราทำของเล่นจากอะไรนะลูก
- นักเรียนทุกคน : เศษวัสดุเหลือใช้
- คุณครู : ถูกต้อง เราต้องเอาเงินไปซื้อไหม
- น้องชมพู่ : ไม่
- คุณครู : เราไม่ได้เอาเงินซื้อ เงินยังอยู่กับเราแต่เราได้ของเล่นชิ้นใหม่ใช่ไหมลูก
- นักเรียนทุกคน : ใช่ครับ ใช่ค่ะ

คุณครู : ในหลวงสอนให้เรารู้จักประหยัด รู้จักนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้ นำกลับมา
ใช้ได้ใหม่ รู้จักช่วยตนเองและผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน รู้จักการออม ถ้าในวัน
ข้างหน้ามีการเปลี่ยนแปลงอะไร เด็กๆ ก็จะรับมือได้ ให้เด็กๆ ยืนขึ้น
และโค้งคำนับ กล่าวคำขอบคุณในหลวงพร้อมกันค่ะ 1 2 3

นักเรียนทุกคน : ขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ

ภาคผนวก จ
แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

ชื่อ.....

พฤติกรรม	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติได้บางครั้ง	ควรเสริม
1. บอกถึงที่มาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้			
2. บอกถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้			
3. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ			
4. ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา			
5. ซักถามสิ่งที่น่าสนใจด้วยคำถามง่ายๆ ได้			
6. บอกหรือเล่าประสบการณ์การแบ่งปันสิ่งของของตนเองได้			
7. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู			
8. การเก็บสิ่งของเข้าที่			
9. การร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อน			
10. การเตรียมอุปกรณ์การศึกษา			
11. การเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์สิ่งของเหลือใช้			
12. การนำเสนอผลงาน			
13. ร่าเริง สดชื่น แจ่มใส อารมณ์ดี			
14. มั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดง			
15. เป็นผู้นำ / ผู้ตามได้			
16. รู้จักการช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น			
17. เข้าแถวอย่างมีระเบียบ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้			

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					คะแนน (10)
พฤติกรรม	ตกแต่งสวยงาม(2)	เรื่องราวตรงประเด็น (3)	เสร็จทันเวลา (3)	ทำความสะอาด บริเวณทำงาน(2)	
เด็กชายชนะชัย เถาะสุริยา					
เด็กชายชนาธิป ศาสตร์สาระ					
เด็กชายชนาภัทร สวงวนศรี					
เด็กชายชาญพิชัย ชนะหาญ					
เด็กชายชินกฤต บัวประเสริฐ					
เด็กชายชิตณุพงษ์ สุภาเรือง					
เด็กชายพัฒนัธกร พิลลา					
เด็กชายพีรพัฒน์ เทาใหม่					
เด็กชายพีรภัทร คำรงค์พานิช					
เด็กชายศพัฒน์ สีวาปี					
เด็กชายศิริโรจน์ โล่ขุนพรหม					
เด็กชายศุภณัฐ ลิ่นแสง					
เด็กชายอันดามัน หวังผล					
เด็กหญิงกมลวรรณ อากัสรพันธ์ุ์					
เด็กหญิงกัญญววรรณ คงเทียน					
เด็กหญิงกัญญาวีร์ กลิ่งสำโรง					
เด็กหญิงกาญจนา จ้ายสอนนา					
เด็กหญิงชนานันท์ นุนาบี					
เด็กหญิงชลลดา พงษ์พานิช					
เด็กหญิงฐิติรัตน์ มะโรงรัตน์					
เด็กหญิงณิชภัทร ศิริรัตน์					
เด็กหญิงเบญจพร ภู่อาด					
เด็กหญิงพรภัทร แซ่ตั้ง					
เด็กหญิงพนาพร คล้ายแพร					

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					คะแนน (10)
พฤติกรรม	ตักแตงสวยงาม(2)	เรื่องราวตรงประเด็น (3)	เสร็จทันเวลา (3)	ทำความสะอาด บริเวณทำงาน(2)	
เด็กหญิงพรประภา ทองรอด					
เด็กหญิงพรปรียา สีลาดเลา					
เด็กหญิงพรพรรณ นัตรชาญมงคล					
เด็กหญิงพิริยาภรณ์ เทิศดร					
เด็กหญิงภานุมาศ สุระชัย					
เด็กหญิงเมธาวี สรรคพงษ์					
เด็กหญิงสายฝน สัมมาสิทธิ์					
เด็กหญิงสุพิณญา ศรีทอง					
เด็กหญิงอภิศรา ภูทองทิพย์					
เด็กหญิงอารียา นิกรวัดน์					
เด็กชายชนะชัย เลาะสุริยา					
เด็กชายชนาธิป ศาสตร์สาระ					
เด็กชายชนาภัทร สงวนศรี					
เด็กชายชาญพิชัย ชนะหาญ					
เด็กชายชินกฤต บัวประเสริฐ					
เด็กชายชิษณุพงษ์ สุภาเรือง					
เด็กชายพัฒนธนกร พิลา					
เด็กชายพีรพัฒน์ เทาใหม่					
เด็กชายพีรภัทร คำรงค์พานิช					
เด็กชายศัพพัฒน์ สีวาปี					
เด็กชายศิริโรจน์ โล่ขุนพรหม					
เด็กชายศุภณัฐ ถิ่นแสง					

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน					คะแนน (10)
พฤติกรรม	ความพร้อมเกี่ยวกับ อุปกรณ์ (2)	ความประณีต สวยงาม(3)	การนำเสนอผลงาน (3)	เสร็จทันตามกำหนด (2)	
เด็กชายอันดามัน	หวังผล				
เด็กหญิงกมลวรรณ	อาภัสร์พันธุ์				
เด็กหญิงกัญญววรรณ	คงเทียน				
เด็กหญิงกัญญาวีร์	กั้งสำโรง				
เด็กหญิงกาญจนา	จ่ายสอนนา				
เด็กหญิงชนานันท์	นุ نابิ				
เด็กหญิงชลลดา	พงษ์พานิช				
เด็กหญิงจิตติรัตน์	มะโรงรัตน์				
เด็กหญิงณิชากัทร	ศิริรัตน์				
เด็กหญิงเบญจพร	ภู่อาด				
เด็กหญิงเพชรภัทร	แซ่ตั้ง				
เด็กหญิงพนาวพร	กล้ายแพร				
เด็กหญิงพรประภา	ทองรอด				
เด็กหญิงพรปรีชา	สีลาดเลา				
เด็กหญิงพรพรรณ	นัตรชาญมงคล				
เด็กหญิงพิริยาภรณ์	เทิศดร				
เด็กหญิงภานุมาศ	สุระชัย				
เด็กหญิงเมธาวิ	สรรคพงษ์				
เด็กหญิงสายฝน	สัมมาสิทธิ				
เด็กหญิงสุพิณญา	ศรีทอง				
เด็กหญิงอภิสราร	ภูทองทิพย์				
เด็กหญิงอารียา	นิกรวัฒน์				

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			น้ำหนัก คะแนน
	3	2	1	
1. ความพร้อม เกี่ยวกับอุปกรณ์	-	มีการเตรียมอุปกรณ์ ครบถ้วน พร้อมใช้ งาน	มีการเตรียมอุปกรณ์ มาไม่ครบ	2
2. ความประณีต สวยงาม	ผลงานเรียบร้อย สะอาด	ผลงานมีความ เรียบร้อยแต่ไม่สะอาด เท่าที่ควร	ผลงานไม่เรียบร้อย และสกปรก	3
3. การนำเสนอ ผลงาน	กล้าพูด นำเสนอ หน้าชั้นเรียน และ นำเสนอจนจบ	เงินอายุเวลาพูด แต่สามารถนำเสนอ ได้จนจบ	เงินอายุเวลาพูดและ นำเสนอไม่จบ	3
4. เสร็จทันตาม กำหนด	-	ทำงานเสร็จทันเวลา ที่กำหนดและส่ง ทันเวลาที่กำหนด	ทำงานไม่เสร็จ ทันเวลาที่กำหนด หรือส่งงานล่าช้า เกินเวลาที่กำหนด	2

ภาคผนวก ฉ

- แสดงความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง
- การหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก
- แสดงคะแนนของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4 แสดงความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 3	คนที่ 2		
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
4	+1	0	0	0.33	ใช้ไม่ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	0	0	0.33	ใช้ไม่ได้
7	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
8	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
10	+1	0	0	0.33	ใช้ไม่ได้
11	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
12	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
13	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
14	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
17	0	0	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
18	0	+1	0	0.33	ใช้ไม่ได้
19	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อสอบข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล
1	0.61	0.32	ปานกลาง
2	0.47	0.43	ปานกลาง
3	0.60	0.31	ปานกลาง
4	0.86	0.15	ง่ายมาก
5	0.67	0.22	ปานกลาง
6	0.87	0.26	ง่ายมาก
7	0.23	0.77	ปานกลาง
8	0.87	0.16	ง่ายมาก
9	0.77	0.74	ปานกลาง
10	0.13	0.23	ยากมาก
11	0.12	0.09	ยากมาก
12	0.72	0.36	ปานกลาง
13	0.13	0.15	ยากมาก
14	0.89	0.83	ง่ายมาก
15	0.23	0.53	ปานกลาง
16	0.14	0.12	ยากมาก
17	0.88	0.89	ง่ายมาก
18	0.14	0.14	ยากมาก
19	0.52	0.22	ปานกลาง
20	0.48	0.27	ปานกลาง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 6 การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ
โครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน (90)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	2	54	5
2	3	65	6
3	2	59	6
รวม	7	178	17
เฉลี่ย	2.33	59.33	5.67
ร้อยละ	23.33	65.93	56.67
ดัชนีประสิทธิผล 0.43			

ตารางที่ 7 การหาดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการจัดการจัดประสบการณ์แบบโครงการโดยใช้
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน (90)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	1	67	6
2	2	58	6
3	2	66	7
4	3	71	8
5	3	68	6
6	2	78	7
รวม	13	408	40
เฉลี่ย	2.167	68.000	6.667
ร้อยละ	21.67	75.56	66.67
ดัชนีประสิทธิผล 0.57			

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบ โครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน (90)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
1	2	60	7
2	4	61	8
3	3	63	9
4	3	66	8
5	2	72	7
6	3	74	9
7	3	59	8
8	3	82	9
9	3	81	9
10	2	78	9
11	2	67	8
12	2	79	9
13	2	75	8
14	4	82	10
15	2	74	7
16	3	80	9
17	2	69	7
18	2	77	8
19	1	78	9
20	3	83	10
21	3	68	8
22	3	79	9
23	3	82	9
24	3	77	8

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนของนักเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แบบโครงการ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน (10)	คะแนนระหว่างเรียน (90)	คะแนนทดสอบหลังเรียน (10)
25	2	73	7
26	2	69	8
27	3	64	9
28	2	71	7
29	2	81	9
30	3	76	8
31	2	77	9
32	1	73	7
33	2	80	9
34	2	79	9
รวม	84	2509	284
เฉลี่ย	2.47	73.79	8.35
ร้อยละ	24.71	81.99	83.53
ดัชนีประสิทธิผล 0.59			

ประวัติผู้เขียน

ชื่อสกุล	นางพิกุล เกิดปลั่ง
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	75 ซอยเปรมฤทัย 19 ถนนติวานนท์ 45 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 (ฝ่ายอนุบาล) หมู่ 15 ตำบลคลองสอง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาสงครณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการและ การประเมินโครงการ สถาบันราชภัฏชัยภูมิ

